

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ
ബ്രാഹ്മണം

ദിതീയാഷ്ടകം - പ്രപാഠകഃ 5-8

Version Notes:

This is now the current Version 1.1 dated June 30, 2021.

1. This replaces the earlier version 1.0 dated Dec 31, 2019.
2. This version has been updated with the errors found and reported till June 30, 2021.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 10th November 2017
2nd	Version Number	1.0 dated 31st December 2019

Table of Contents

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....	7
2.5 ദിതീയാഷ്ടകേ പഞ്ചമഃ പ്രപാഠകഃ - ഉപഹോമശേഷഃ.....	7
2.5.1 ഉപഹോമഃ	7
2.5.2 ഉപഹോമഃ	9
2.5.3 ഉപഹോമഃ	11
2.5.4 ഉപഹോമഃ	13
2.5.5 ഉപഹോമഃ	16
2.5.6 ഉപഹോമഃ	20
2.5.7 ഉപഹോമഃ	23
2.5.8 ഉപഹോമഃ	26
2.6 ദിതീയാഷ്ടകേ ഷഷ്ഠഃ പ്രപാഠകഃ - സൗത്രാമണിഃ കൗകിലീ ഹോത്രം ച.....	36
2.6.1 അനുവാകം 1 - ഗ്രഹാഃ	36
2.6.2 അനുവാകം 2 - ഗ്രഹോപസ്ഥാനം.....	39
2.6.3 അനുവാകം 3 - ഗ്രഹഹോമഃ.....	40
2.6.4 അനുവാകം 4 - ഉപഹോമഃ	43
2.6.5 അനുവാകം 5 - അഭിഷേകഃ.....	47
2.6.6 അനുവാകം 6 - അവഭൃഥഃ.....	50
2.6.7 അനുവാകം 7 - ഐന്ദ്രേ പ്രശ്നൗ പ്രയാജാനാമേകാദശ മൈത്രാവരുണപ്രേഷാഃ	52
2.6.8 അനുവാകം 8 - ഐന്ദ്രേ പ്രശ്നൗ പ്രയാജയാജ്യാഃ.....	55
2.6.9 അനുവാകം 9 - ഐന്ദ്രേ പ്രശ്നൗ വപാദീനാം യാജ്യാനുവാക്യാഃ 58	
2.6.10 അനുവാകം 10 - ഐന്ദ്രേ പ്രശ്നൗ അനുയാജാനാമേകാദശ മൈത്രാവരുണപ്രേഷാഃ	59

2.6.11	അനുവാകം 11 - പശുത്രയേ പ്രയ ജാർത്ഥാ മൈത്രാവരുണപ്രേഷാഃ	63
2.6.12	അനുവാകം 12 - പശുത്രയേ പ്രയാജയാജ്യാ ആപ്രിയഃ	69
2.6.13	അനുവാകം 13 - പശുത്രയേ വപാദീനാം യാജ്യാനുവാക്യാഃ	70
2.6.14	അനുവാകം 14 - പശുത്രയേ അനുയാജപ്രേഷാഃ	72
2.6.15	അനുവാകം 15 - സൂക്തവാകപ്രേഷഃ	75
2.6.16	അനുവാകം 16 - പിതൃയജ്ഞയാജ്യാനുവാക്യാഃ	77
2.6.17	അനുവാകം 17 - ഐന്ദോ പശൗ ഏകാദശ പ്രയാജാഃ	79
2.6.18	അനുവാകം 18 - ഐന്ദോ പശൗ പ്രയാജയാജ്യാഃ	82
2.6.19	അനുവാകം 19 - ഐന്ദോ പശൗ വപാദീനാം യാജ്യാനുവാക്യാഃ	84
2.6.20	അനുവാകം 20 - ഐന്ദോ പശൗ അനുയാജാനാം മൈത്രാവരിണപ്രേഷാഃ	85

Appendix (of expansions) 92

2.7	ദിതീയാഷ്ടകേ സപ്തമഃ പ്രപാഠകഃ - സവാ ഏകാഹവിശേഷാഃ	98
2.7.1	അനുവാകം - ബൃഹസ്പതിസവഃ	98
2.7.2	അനുവാകം - വൈശ്യസവഃ	100
2.7.3	അനുവാകം 3 - ബ്രാഹ്മണസവഃ	101
2.7.4	അനുവാകം 4 - സോമസവഃ	103
2.7.5	അനുവാകം 5 - പൃഥ്വിസവഃ	103
2.7.6	അനുവാകം 6 - ഗോസവഃ	104
2.7.7	അനുവാകം 7 - ഓദനസവമന്ത്രാഃ	106
2.7.8	അനുവാകം 8 - ഓദനസവഗതാ സ്ഥാരോഹണമന്ത്രാഃ	109
2.7.9	അനുവാകം 9 - ഓദനസവഃ	110
2.7.10	അനുവാകം 10 - പഞ്ചശാരദീയവിധിഃ	112
2.7.11	അനുവാകം 11 - പഞ്ചശാരദീയഗതപശുവിധിഃ	113

2.7.12	അനുവാകം 12 - അഗ്നിഷ്ടുദ്യാഗേ ഗ്രഹാണാം പുരോരുചഃ	115
2.7.13	അനുവാകം 13 - ഇന്ദ്രസ്തുദ്യാഗേ ഗ്രഹാണാം പുരോരുചഃ	118
2.7.14	അനുവാകം 14 - അപ്സോര്യാമാവിധിഃ	121
2.7.15	അനുവാകം 15 - രാജാഭിഷേകഃ	122
2.7.16	അനുവാകം 16 - രാജാഭിഷേകാങ്ഗം രഥാരോഹണം	126
2.7.17	അനുവാകം 17 - രാജാഭിഷേകാങ്ഗം വപനം	128
2.7.18	അനുവാകം 18 - വിദ്യനാഖ്യ ഏകാഹവിശേഷഃ	130

Appendix (of expansions) 135

2.8	ദിതീയാഷ്ടകേ അഷ്ടമഃ പ്രപാഠകഃ - കാമ്യപശുയാജ്യാനുവാക്യാ ബ്രാഹ്മണം	137
2.8.1	അനുവാകം 1 - വായവ്യാദിപശുനാം സൂക്താനി	137
2.8.2	അനുവാകം 2 - വശാദീനാം സൂക്താനി	141
2.8.3	അനുവാകം 3 - സൗമ്യാദീനാം സൂക്താനി	146
2.8.4	അനുവാകം 4 - അഭിമാതിഹൈന്ദ്രാദിപശുനാം സൂക്താനി	150
2.8.5	അനുവാകം 5 - ഐന്ദ്രാഗ്നപശ്വാദീനാം സൂക്താനി	155
2.8.6	അനുവാകം 6 - സാവിത്ര്യാദിപശുനാം സൂക്താനി	161
2.8.7	അനുവാകം 7 - സൗര്യാദിപശുനാം സൂക്താനി	166
2.8.8	അനുവാകം 8 - വേഹദാദിപശുനാം സൂക്താനി	172
2.8.9	അനുവാകം 9 - ശുക്ലകൃഷ്ണപശ്വാദീനാം സൂക്താനി	178

Appendix (of expansions) 187

=====

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

2.5 ദിതീയാഷ്ടകേ പഞ്ചമഃ പ്രപാഠകഃ - ഉപഹോമശേഷഃ

2.5.1 ഉപഹോമാഃ

T.B.2.5.1.1

പ്രാണോ രക്ഷതി വിശ്വമേജത് ।

ഇര്യോ ഭൂതാ ബഹുധാ ബഹൂനി ।

സ ഇഥ്സർവം വ്യാനശേ ॥

യോ ദേവോ ദേവേഷു വിഭൂരന്തഃ ।

ആവൃദ്ധ്വാദാത് ക്ഷേത്രിയധ്വഗദ്വൃഷാ ॥

തമിത് പ്രാണം മനസോ പശിക്ഷത ।

അഗ്രം ദേവാനാ-മിദമത്തു നോ ഹവിഃ ॥ മനസശ്ചിത്തേദം ।

ഭൂതം ഭവ്യം ച ഗുപ്യതേ । തദ്ധി ദേവേഷുഗ്രിയം ॥ 1 (10)

T.B.2.5.1.2

ആ ന ഏതു പുരശ്ചരം । സഹ ദേവൈരിമച് ഹവം ॥

മനഃ ശ്രേയസി ശ്രേയസി । കർമ്മൻ. യജ്ഞപതിം ദധത് ॥

ജുഷതാം മേ വാഗിദ്യച് ഹവിഃ । വിരാഡ്ദേവീ പുരോഹിതാ ।

ഹവ്യവാധന പായിനീ ॥ യയാ രൂപാണി ബഹുധാ വദന്തി ।

പേശാപ്സി ദേവാഃ പരമേ ജനിത്രേ ।

സാനോ വിരാഡനപസ്സുരന്തീ । 2 (10)

T.B.2.5.1.3

വാഗ്ദേവീ ജുഷതാമിദപ് ഹവിഃ ॥

ചക്ഷുർ ദേവാനാം ജ്യോതിരമൃതേ നൃകതം ।

അസ്യ വിജ്ഞാനായ ബഹുധാ നിധീയതേ ।

തസ്യ സ്മൃത-മശീമഹി । മാ നോ ഹാസീദ്-വിചക്ഷണം ॥

ആയുരിന്നഃ പ്രതീര്യതാം । അനന്ധാ-ശ്ചക്ഷുഷാ വയം ।

ജീവാ ജ്യോതിരശീമഹി । സുവർജ്യോതി-രുതാമൃതം ॥

ശ്രോത്രേണ ഭദ്ര മുത ശൃണ്വന്തി സത്യം () ।

ശ്രോത്രേണ വാചം ബഹുധോഭ്യ മാനാം ।

ശ്രോത്രേണ മോദശ്ച മഹശ്ച ശ്രൂയതേ ।

ശ്രോത്രേണ സർവാ ദിശ ആശൃണോമി ॥

യേന പ്രാച്യാ ഉത ദക്ഷിണാ ।

പ്രതീചൈ ദിശഃ ശൃണ്വന്ത്യുത്തരാത് ।

തദിച്ഛോത്രം ബഹുധോഭ്യമാനം ।

അരാന നേമിഃ പരി സർവം ബഭൂവ ॥ 3 (17)

(അഗ്രി - യമനപസ്സുരന്തീ - സത്യപ് സപ്ത ച) (A1)

2.5.2 ഉപഹോമാഃ

T.B.2.5.2.1

ഉദേഹി വാജിന്യോ അസ്യസ്തന്തഃ ।
 ഇദച്ഛ രാശ്രമാവിശ സൂന്യതാവത് ।
 യോ രോഹിതോ വിശ്വമിദം ജജാൻ ।
 സ നോ രാശ്രേഷ്ഠ സുധിതാനധാതു ॥
 രോഹച്ഛ രോഹച്ഛ രോഹിത ആരുരോഹ ।
 പ്രജാഭിർ വൃദ്ധിം ജനുഷാമുപസ്ഥം ।
 താഭിഃ സച്ഛരണ്യോ അവിദമ്ഷധുർവീഃ ।
 ഗാതും പ്രപശ്യന്നിഹ രാശ്രമാഹാഃ ॥
 ആഹാർഷീദ്-രാശ്രമിഹ രോഹിതഃ ।
 മൃധോ വ്യാസ്ഥദഭയം നോ അസ്മു । 4 (10)

T.B.2.5.2.2

അസ്മഭ്യം ദ്യാവാപൃഥിവീ ശക്വരീഭിഃ ।
 രാശ്രം ദുഹാമാമിഹ രേവതീഭിഃ ॥
 വിമമർശ രോഹിതോ വിശ്വരൂപഃ ।
 സമാചക്രാണഃ പ്രരുഹോ രൂഹശ്ച ।
 ദിവംഗതായ മഹതാ മഹിനാ ।
 വി നോ രാശ്രമുനത്തു പയസാ സോമൻ ॥
 യാസ്മേ വിശസ്തപസാ സംബഭൂവുഃ ।

ഗായത്രം വൃഥ്സമനു താസു ആഗുഃ ।
താസു വിശന്തു മഹസാ സേന ।
സം മാതാ പുത്രോ അഭ്യേതു രോഹിതഃ ॥ 5 (10)

T.B.2.5.2.3

യുയമുഗ്രാ മരുതഃ പൃശ്ണിമാതരഃ ।
ഇന്ദ്രേണ സയുജാ പ്രമുണീഥ ശത്രുൻ ।
ആ വോ രോഹിതോ അശൃണോദഭിദ്യവഃ ।
ത്രിസപ്താസോ മരുതഃ സ്വാദുസംമുദഃ ॥
രോഹിതോ ദ്യാവാപൃഥിവീ ജ്ജാന ।
തസ്മിന്നുതം പരമേഷു ത്താന ।
തസ്മിന്തിശ്രിയേ അജ ഏകപാത് ।
അഭ്യുഹ് ദ്യാവാപൃഥിവീ ബലേന ॥
രോഹിതോ ദ്യാവാപൃഥിവീ അഭ്യുഹത് ।
തേന സുവഃ സ്തഭിതം തേന നാകഃ ॥ 6 (10)

T.B.2.5.2.4

സോ അന്തരിക്ഷേ രജസോ വിമാനഃ ।
തേന ദേവാഃ സുവരന്വിനന് ॥
സുശേവം ത്വാ ഭാനവോ ദീദിവാഃസം ।
സമഗ്രാസോ ജുഹോ ജാതവേദഃ ।

ഉക്ഷന്തി ത്വാ വാജിനമാ ഘൃതേന ।
 സച്സമഗ്നേ യുവസേ ഭോജനാനി ॥
 അഗ്നേ ശർദ്ധ മഹതേ സൗഭഗായ ।
 തവ ദധ്നാ-ന്യുത്തമാനി സന്തു ।
 സം ജാസ്യത്യച് സുയമമാകൃണുഷ്യ ।
 ശത്രുയതാമഭിതിഷ്ഠാ മഹാച്സി () ॥ 7 (10)

(അ - സ്തോത്ര രോഹിതോ - നാകോ - മഹാച്സി) (A2)

2.5.3 ഉപഹോമാഃ

T.B.2.5.3.1

പുനർ ന ഇന്ദ്രോ മഘവാ ദദാതു ।
 ധനാനി ശക്രോ ഘന്യഃ സുരാധാഃ ।
 അർവാചീനം കൃണുതാം യാചിതോ മനഃ ।
 ശ്രുഷ്ടീ നോ അസ്യ ഹവിഷോ ജുഷാണഃ ॥
 യാനി നോ ജിനൻ ധനാനി । ജഹർത്ഥ ശൂര മന്യുനാ ।
 ഇന്ദ്രാനുവിന്ദ നസ്താനി । അനേന ഹവിഷാ പുനഃ ॥
 ഇന്ദ്ര ആശാഭ്യഃ പരി । സർവാഭ്യോഽഭയം കരത് ॥ 8 (10)

T.B.2.5.3.2

ജേതാ ശത്രുൻ. വിചർഷണിഃ ॥
 ആകൃത്യൈ ത്വാ കാമായ ത്വാ സമൃധേ ത്വാ ।
 പുരോ ദധേ അമൃതത്വായ ജീവസേ ॥

ആകൃതിമസ്യാവാസേ । കാമമസ്യ സമൃദ്ധൈ ।

ഇന്ദ്രസ്യ യുഞ്ജതേ ധിയഃ ॥

ആകൃതിം ദേവീം മനസഃ പുരോ ദധേ ।

യജ്ഞസ്യ മാതാ സുഹവാ മേ അസ്മു ।

യദിച്ഛാമി മനസാ സകാമഃ ।

വിദേയമേന്ദ്യുദയേ നിവിഷ്ടം ॥ 9 (10)

T.B.2.5.3.3

സേദഗ്നിരഗ്നീഴ് രതേത്യന്യാൻ ॥

യത്ര വാജീ തനയോ വീഡുപാണിഃ ।

സഹസ്രപാഥാ അക്ഷരാ സമേതി ॥

ആശാനാം ത്വാ ഷശാപാലേഭ്യഃ । ചതുർഭ്യോ അമൃതേഭ്യഃ ॥

ഇദം ഭൂതസ്യാദ്ധ്യക്ഷേഭ്യഃ । വിധേമ ഹവിഷാ വയം ॥

വിശ്വാ ആശാ മധുനാ സഴ്സൃജാമി ।

അനമീവാ ആപ ഓഷധയോ ദവന്തു ।

അയം യജമാനോ മൃധോ വ്യസൃതാം () । 10 (10)

T.B.2.5.3.4

അഗൃഭീതാഃ പശവഃ സന്തു സർവേ ॥

അഗ്നിഃ സോമോ വരുണോ മിത്ര ഇന്ദ്രഃ ।

ബൃഹസ്పതിഃ സവിതാ യഃ സഹസ്രീ ।

പു॒ഷാ നോ॒ ഗോ॒ഭി॒ര॒വ॒സാ॒ സ॒ര॒സ്വ॒തീ॒ ।
 ത്വ॒ഷ്ടാ॑ രൂ॒പാ॒ണി॒ സ॒മ॒ന॒കൃ॒തൃ॒ യ॒ജ്ഞഃ॑ ॥
 ത്വ॒ഷ്ടാ॑ രൂ॒പാ॒ണി॒ ദധ॑തീ॒ സ॒ര॒സ്വ॒തീ॒ ।
 പു॒ഷാ ഭഗ॑ഃ സ॒വി॒താ നോ॒ ദദാ॑തൃ॒ ।
 ബൃ॒ഹ॒സ്പ॒തിർ-ദദി॑ന്ദ്രഃ സ॒ഹ॒സ്രം॑ ॥
 മി॒ത്രോ ദാ॒താ വ॒രൂ॒ണഃ സോ॒മോ അ॒ഗ്നിഃ॑ ॥ 11 (9)
 (ക॒രൻ - നി॒വി॒ഷ്ട - മ॒സ്യ॒താം - +ന॒വ് ച) (A3)

2.5.4 ഉപഹോമാഃ

T.B.2.5.4.1

ആ നോ॒ ഭര॑ ഭഗ॒മി॒ന്ദ്ര ദൃ॒മ॒ന്തം॑ ॥
 നി തേ॑ ദേ॒വ്യാ॒സ്യ ധീ॒മ॒ഹി പ്ര॒രേ॒കേ॒ ।
 ഉ॒ർവ ഇ॒വ പ॒പ്ര॒ഥേ കാ॒മോ അ॒സ്മേ॑ ॥
 തമാ॑പൃ॒ണാ വ॒സു॒പ॒തേ വ॒സു॒നാം॑ ॥
 ഇ॒മം കാ॒മം മ॒ന്ദയാ॑ ഗോ॒ഭി॒ര॒ശ്വൈഃ॑ ॥
 ച॒ന്ദ്ര॒വ॒താ രാ॒ധ॒സാ പ॒പ്ര॒ഥ॒ശ്വ॒ ।
 സു॒വ॒ര്യ॒വോ മ॒തി॒ഭി॒സ്തൃ॒ഭ്യം വി॒പ്രാഃ॑ ॥
 ഇ॒ന്ദ്രായ॑ വാ॒ഹഃ കൃ॒ശി॒കാ॒സോ അ॒ക്ര॒ന് ॥
 ഇ॒ന്ദ്ര॒സ്യ നു॑ വീ॒ര്യാ॑ണി॒ പ്ര॒വോ॑ചം ॥
 യാ॒നി ച॒കാർ പ്ര॒ഥ॒മാ॒നി വ॒ജ്രീ॑ ॥ 12 (10)

T.B.2.5.4.2

അഹ-നഹിമന്വപസുതർദ ।
 പ്ര വക്ഷണാ അഭിനത് പർവതാനാം ॥
 അഹന്നഹിം പർവതേ ശിശ്രിയാണം ।
 ത്വഷ്ടാഽസൈ വജ്രം സ്വര്യം തതക്ഷ ।
 വാശ്രാ ഇവ യേനവഃ സൃന്മാനാഃ ।
 അഞ്ജഃ സമുദ്ര-മവജശ്ചുരാപഃ ॥
 വൃഷായമാണോഽവൃണീത സോമം ।
 ത്രികർഷകേഷ-പിബത് സുതസ്യ ।
 ആ സായകം മഘവാ ദത്ത വജ്രം ।
 അഹന്നേനം പ്രഥമജാ മഹീനാം ॥ 13 (10)

T.B.2.5.4.3

യദിന്ദ്രാഹൻ-പ്രഥമജാ മഹീനാം ।
 ആന്ധായിനാമമിനാഃ പ്രേത മായാഃ ।
 ആത് സൂര്യം ജനയൻ ദ്യാമുഷാസം ।
 താദീക്താ ശത്രുണ കിലാവിവിമ്സേ ॥
 അഹൻ വൃത്രം ഽവൃത്രതരം ഽവൃച്സം ।
 ഇന്ദ്രോ വജ്രേണ മഹതാ വധേന ।
 സുന്ധാഽസീവ കുലിശേനാ വിവൃക്താ ।

അഹിഃ ശയത ഉപപൂക്-പൃഥ്വിവ്യാം ॥

അയോദ്ധ്യേവ ദൂർമദ ആ ഹി ജൂഹേവ ।

മഹാവീരം തു വിബാധ-മുജീഷം । 14 (10)

T.B.2.5.4.4

നാതാരിരസ്യ സമൃതിം വധാനാം ।

സഃ രുജാനാഃ പിപിഷ ഇന്ദ്രശത്രുഃ ॥

വിശ്വോ വിഹായാ അരതിഃ । വസൂർ ദധേ ഹസ്തേ ദക്ഷിണേ ।

തരണിർ ന ശിശ്രഥത് । ശ്രവസ്യയാ ന ശിശ്രഥത് ।

വിശ്വാസ്മാ ഇദിഷുദ്ധ്യസേ । ദേവത്രാ ഹവ്യമൂഹിഷേ ।

വിശ്വാസ്മാ ഇമ്സുകൃതേ വാരമുണ്വതി ।

അഗ്നിർ ദാരാ വ്യുണ്വതി ॥ 15 (10)

T.B.2.5.4.5

ഉദുജ്ജിഹാനോ അഭി കാമമീരയന് ।

പ്രപൃഞ്ചൻ വിശ്വാ ഭൂവനാനി പൂർവഥാ ।

ആ കേതൂനാ സുഷമിദ്ധോ യജിഷൂഃ ।

കാമം നോ അഗേ അഭിഹര്യ ദിഗ്ഭ്യഃ ॥

ജുഷാണോ ഹവ്യമമൃതേഷു ദൂഢ്യഃ ।

ആ നോ രയിം ബഹുലാങ് ഗോമതീമിഷം ।

നിയേഹി യക്ഷദമൃതേഷു ദൂഷന് ॥

അശ്വിനാ യജ്ഞമാഗതം ।

ദാ॒ശു॒ഷഃ॑ പൂ॒രു॒ദ്യ॑സ॒സാ॒ ।

പൂ॒ഷാ॑ ര॒ക്ഷ॒തു നോ॑ ര॒യിം ॥ 16 (10)

T.B.2.5.4.6

ഇ॒മം യ॑ജ്ഞമ॒ശി॒നാ വ॒ർദ്ധ॑യ॒ന്താ॑ ।

ഇ॒മൗ ര॒യിം യ॑ജ്ഞാ॒നായ॑ ധ॒ത്തം॑ ।

ഇ॒മൗ പ॒ശുൻ ര॒ക്ഷ॒താം വി॒ശ്വതോ॑ നഃ ।

പൂ॒ഷാ നഃ॑ പാ॒തു സ॒ദമ॑-പ്ര॒യുച്ഛ॑ന് ॥

പ്ര॒തേ മ॒ഹേ സ॒രസ്വ॑തി । സു॒ഭഗേ॑ വാ॒ജി॒നീ॒വതി॑ ।

സ॒ത്യ॒വാചേ॑ ഭരേ മ॒തിം ॥

ഇ॒ദം തേ॑ ഹ॒വ്യം ഘൃ॒തവ॑ദ്-സ॒രസ്വ॑തി ।

സ॒ത്യ॒വാചേ॑ പ്ര॒ഭരേ॑മാ ഹ॒വീഴ്॑ഷി ।

ഇ॒മാനി॑ തേ ദു॒രി॒താ സൗ॑ഭ॒ഗാനി॑ () ।

തേ॒ദീർ വ॒യഴ് സു॑ഭ॒ഗാ॒സഃ സു॑ഭാമ ॥ 17 (11)

(വജ് - യഹീനാ - മൃജീഷം - വ്യൂണ്വാതി - രക്ഷതു നോ

രയിഴ് - സൗഭഗാന്യേകം ച) (A4)

2.5.5ഉപഹോമാഃ

T.B.2.5.5.1

യ॒ജ്ഞാ രാ॒യോ യ॒ജ്ഞ ഇ॒ശേ വ॒സു॒നാം॑ ।

യ॒ജ്ഞഃ സ॒സ്യാ॑നാമു॒ത സു॑ക്ഷി॒തീ॒നാം॑ ।

യ॒ജ്ഞ ഇ॒ഷ്ടഃ പൂ॒ർവചി॑ത്തിം ദധാ॒തു॑ ।

യജേ॑ന്താ ബ്ര॒ഹ്മ॑ണ്വാച് അ॒പ്യേ॑തു ദേ॒വാൻ ॥

അ॒യം യജേ॑ന്താ വർദ്ധ॑താം ഗോ॒ഭിര॑ശൈഃ ।

ഇ॒യം വേ॑ദിഃ സ്വ॒പ॒ത്യാ സു॒വീരാ॑ ॥

ഇ॒ദം ബ॒ർഹി॑രതി ബ॒ർഹീ॑ഷ്യ॒ന്ത്യാ ।

ഇ॒മം യജേ॑ന്തം വി॒ശ്വേ॑ അവ॒ന്തു ദേ॒വാഃ ॥

ഭഗ॑ ഏ॒വ ഭഗ॑വാച് അ॒സ്തൂ ദേ॒വാഃ ।

തേ॒ന വ॒യം ഭഗ॑വന്തഃ സ്യാമ । **18 (10)**

T.B.2.5.5.2

തം ത്വാ॑ ഭഗ॑ സർവ॑ ഇ॒ജേ॑ജാഹ॒വീമി॑ ।

സ നോ॑ ഭഗ॑ പു॒ര ഏ॒താ ഭവേ॑ഹ ॥

ഭഗ॑ പ്ര॒ണേത॑ർ ഭഗ॑ സത്യ॑രാധഃ । ഭഗേ॑മാം ധി॒യമു॑ദ॒വ ദദ॑ന്നഃ ।

ഭഗ॑ പ്ര॒ണോ ജ॒നയ॑ ഗോ॒ഭിര॑ശൈഃ ।

ഭഗ॑ പ്ര॒ നൃ॑ഭിർ നൃ॒വന്തഃ॑ സ്യാമ ॥

ശ॒ശ്വതീഃ॑ സ॒മാ ഉ॑പ॒യന്തി॑ ലോ॒കാഃ ।

ശ॒ശ്വതീഃ॑ സ॒മാ ഉ॑പ॒യന്ത്യാ॑പഃ ।

ഇ॒ഷ്ടം പൂ॑ർത്വ് ശ॒ശ്വതീ॑നാച് സ॒മാനാച്॑ ശാ॒ശ്വതേ॑ന ।

ഹ॒വിഷേ॑ഷ്യാ ട॒ന്നന്തം॑ ലോ॒കം പ॒രമാ॑രു॒രോഹ॑ ॥ **19 (10)**

T.B.2.5.5.3

ഇ॒യമേ॒വ സാ॑ യാ പ്ര॒ഥ॒മാ വ്യൗ॑ച്ഛ॒ത് |
 സാ॑ രൂ॒പാണി॑ കു॒രുതേ॒ പഞ്ച॑ ദേ॒വീ ||
 ദേ॒വ സ്വ॑സാ॒രൗ വ॒യത॑സ്തന്ത്രമേ॒തത് |
 സ॒നാ॒തനം॑ വി॒ത॒ത് ഷ॒ണ്മയു॑ഖം |
 അ॒വാ॒ന്യാൗ സ്ത॑ന്തൂ॒ൻ കി॒രതോ॑ ധ॒ത്തോ॑ അ॒ന്യാൻ |
 നാ॒വപ്യു॑ജ്യാതേ॒ ന ഗ॑മാതേ അ॒ന്തം ||
 ആ॒ വോ॑ യ॒ന്തുദ॑വാഹാ॒സോ അ॒ദ്യ |
 വൃ॒ഷ്ടിം യേ॑ വിശേ॒മരു॑തോ ജൂ॒നന്തി॑ |
 അ॒യം യോ॑ അ॒ഗ്നിർ മരു॑തഃ സ॒മീദ്ധഃ॑ |
 ഏ॒തം ജു॑ഷദ്ധാ॒ം ക॒വയോ॑ യു॒വാൻ || 20 (10)

T.B.2.5.5.4

ധാ॒രാ॒വരാ॑ മരു॒തോ ധൃ॒ഷ്ണു॑വോ॒ജസഃ॑ |
 മൃ॒ഗാ ന ഭി॒മാസ്ത॑വി॒ഷേഭി॑-രൂ॒ർമി॑ഭിഃ |
 അ॒ഗ്നയോ॑ ന ശു॒ശുചാ॑നാ ഋ॒ജീ॒ഷി॑ൺ |
 ഭൂ॒മിം ധ॒മന്ത॑ ഉ॒പ ഗാ॑ അ॒വൃ॒ണാ॑ത ||
 "വി॒ചക്ര॑മേ{1}", "ത്രി॒ർ ദേ॒വഃ{2}" ||
 ആ॒വേ॒ധസം॑ നീ॒ലപൃ॑ഷ്ഠം ബൃ॒ഹന്തം॑ |
 ബൃ॒ഹ॒സ്തതി॑ത് സ॒ദനേ॑ സാ॒ദയ॑ദ്ധാ॒ം |

സാദഭ്യോ॑നി॒ം ദമ॑ ആദീ॑ദിവാ॒ഽസം॑ ।

ഹിര॑ണ്യവർണമരു॒ഷഃ॑ സപേമ॑ ॥

സ ഹി ശുചിഃ॑ ശതപ॑ത്രഃ സ ശു॒ന്ധ്യഃ॑ । 21 (10)

T.B.2.5.5.5

ഹിര॑ണ്യവാശീരി॒ഷിരഃ॑ സു॒വർഷാഃ॑ ।

ബൃഹ॑സ്സതിഃ സ സ്വാ॒വേശ॑ ജ॒ഷാഃ॑ ।

പൂരു॑ സഖി॒ഭ്യ ആ സു॒തിം കരി॑ഷ്ഠഃ ॥

പൃ॒ഷ॒ഠസ്തവ॑ വ്രതേ॒ വയം॑ । ന രി॑ഷ്യേമ॒ കദാ॑ ച॒ന ।

സ്തോ॒താര॑സ്ത ഇ॒ഹ സ്മ॑സി ॥

യാസ്തേ॑ പൃ॒ഷ॒ന്നാവോ॑ അ॒ന്തഃ സ॑മു॒ദ്രേ ।

ഹിര॑ണ്യയീ॒രന്തരി॑ക്ഷേ ച॒രന്തി॑ ।

യാദീ॑ർ യാസി ദൃ॒ത്യാഽ॑ സൂ॒ര്യസ്യ॑ ।

കാമേ॑ന കൃ॒തഃ ശ്ര॑വ ഇ॒ച്ഛമാ॑നഃ ॥ 22 (10)

T.B.2.5.5.6

അ॒രണ്യാ॑ന്യു॒രണ്യാ॑ന്യു॒സൗ॑ । യാ പ്രേ॒വ നശ്യ॑സി ।

ക॒മാ ഗ്രാ॒മം ന പൃ॑ച്ഛസി । ന ത്വാ ദീ॒രിവ॑ വി॒ന്ദതീ॑(3) ॥

വൃ॒ഷാ॒രവായ॑ വദതേ । യദു॒പാവ॑തി ചി॒ച്ഛികഃ॑ ।

ആ॒ഘാ॒ടീദീ॑രിവ ധാ॒വയ॑ൻ । അ॒രണ്യാ॑നിർ-മഹീ॒യതേ॑ ॥

ഉ॒ത ഗാ॒വ ഇ॒വാദ॑ൻ । ഉ॒തോ വേ॑ശ്ശേ॒വ ദൃ॑ശ്യതേ । 23 (10)

T.B.2.5.5.7

ഉതോ അരണ്യാനിഃ സായം । ശക്തീരിവ സർജതി ॥
 ഗാമങ്ഗൈഷ ആഹ്വയതി । ദാർവങ്ഗൈഷ ഉപാവധീത് ।
 വസന്നരണ്യാന്യാഴ് സായം । അക്രൂക്ഷദിതി മന്യതേ ॥
 ന വാ അരണ്യാനിർഹന്തി । അന്യശ്ചേന്നാഭിഗച്ഛതി ।
 സ്വാദോഃ ഫലസ്യ ജഗ്ധാ । യത്ര കാമം നിപദ്യതേ () ॥
 ആഞ്ജനഗന്ധീഴ് സുരഭീം । ബഹ്വന്നാമക്യുഷീവലാം ।
 പ്രാഹം മൃഗാണാം മാതരം ।
 അരണ്യാനീമശ്ഠസിഷം ॥ 24 (14)

(സ്യാമ - രുരോഹ - യുവാനഃ - ശൂന്യ -
 യുരിച്ഛമാനോ - ദൃശ്യതേ - നിപദ്യതേ ചതാരി ച) (A5)

2.5.6 ഉപഹോമാഃ

T.B.2.5.6.1

വാർത്രഹത്യായ ശവസേ । പൃതനാ-സാഹ്യായ ച ।
 ഇന്ദ്രത്വാ-ഽഽവർതയാമസി ॥
 സുബ്രഹ്മാണം വീരവന്തം ബൃഹന്തം ।
 ഉരും ഗഭീരം പൃഥുബുദ്ധിമിന്ദ്ര ।
 ശ്രുതർഷി-മുഗ്രമഭി-മാതിഷാഹം ।
 അസ്മഭ്യം ചിത്രം വൃഷണഴ് രയിം ദാഃ ॥
 ക്ഷേത്രിയൈ ത്വാ നിർജ്ജന്യൈ ത്വാ ।

ദ്രുഹോ മുഞ്ചാമി വരുണസ്യ പാശാത് ।

അനാഗസം ബ്രഹ്മണേ ത്വാ കരോമി । 25 (10)

T.B.2.5.6.2

ശിവേ തേ ദ്യാവാപൃഥിവീ ഉഭേ ഇമേ ॥

ശം തേ അഗ്നിഃ സഹാദ്ഭിരസ്തു ।

ശം ദ്യാവാപൃഥിവീ സഹൗഷധീഭിഃ ।

ശമന്തരീക്ഷം സഹ വാതേന തേ ।

ശം തേ ചതസ്രഃ പ്രദിശോ ഭവന്തു ॥

യാ ദൈവീശ്ചതസ്രഃ പ്രദിശഃ ।

വാതപതീരഭി സൂര്യോ വിചഷ്ടേ ।

താസാം ത്വാ ജരസ ആദധാമി ।

പ്ര യക്ഷ്മ ഏതു നിർ.ഋതിം പരാചൈഃ ॥

അമോചി യക്ഷ്മാദ്-ദുരിതാ-ദവർത്തൈഃ । 26 (10)

T.B.2.5.6.3

ദ്രുഹഃ പാശാന്നിർ.ഋതൈഃ ചോദമോചി ।

അഹാ അവർതിമവിദമ് സ്വോനം ।

അപ്യഭൂദ്-ഭദ്രേ സുകൃതസ്യ ലോകേ ॥

സൂര്യമൃതം തമസോ ഗ്രാഹ്യം യത് ।

ദേവാ അമുഞ്ച-നസ്യ ജൻവേനസഃ ।

ഏവമഹമിമം ക്ഷേത്രിയാജ്ജാമിശംസാത് ।

ദ്രുഹോ॑ മു॒ഞ്ചാമി॑ വരു॒ണസ്യ॑ പാശാ॑ത് ॥
 ബൃഹ॑സ്പതേ യു॒വമി॑ന്ദ്രശ്ച॒ വസ്യഃ॑ ।
 ദിവ്യ॑സ്യേശാമേ ഉ॒ത പാർത്ഥി॑വസ്യ ।
 ധ॒ത്തഃ॑ ര॒യിഃ॑ സ്തു॒വതേ॑ കീ॒രയേ॑ ചിത് ॥ 27 (10)

T.B.2.5.6.4

യു॒യം പാ॑ത സ്വ॒സ്തിഭിഃ॑ സദാ॑ നഃ ॥
 ദേ॒വാ॒യു॒ധമി॑ന്ദ്രമാജോഹു॒വാ॒നാഃ॑ ।
 വി॒ശ്വാ॒വൃ॒ധമ॑ഭി യേ ര॒ക്ഷമാ॑ണാഃ ।
 യേന॑ ഹ॒താ ദീ॒ർഘ॑മദ്ധ്യാ॒നമായ॑ന് ।
 അ॒ന॒ന്തമർത്ഥ॑മനി॒വർത്ഥ്-സ്യ॑മാനാഃ ॥
 യ॒ത്തേ॑ സു॒ജാതേ॑ ഹി॒മവ॑മ്സു ഭേ॒ഷജം॑ ।
 മ॒യോഭ്യഃ॑ ശം॒തമാ॑ യദ്യു॒ഭോഽസി॑ ।
 ത॒തോ॑ നോ ദേ॒ഹി സീ॑ബലേ ॥
 അ॒ഭോ ഗി॒രിഭ്യോ॑ അ॒ധി യത് പ്ര॒ധാവ॑സി ।
 സ॒ഘ്നശോഭ॑മാനാ ക॒ന്യേവ॑ ശുഭ്രേ ॥ 28 (10)

T.B.2.5.6.5

താ॑ം ത്വാ മുദ്ഗ॒ലാ ഹ॒വിഷാ॑ വർദ്ധയന്തി ।
 സാ॑ നഃ സീബലേ ര॒യിമാഭാ॑ജയേഹ ॥
 പൂർവ॑ം ദേ॒വാ അ॑പരേണാ-നു॒പശ്യ॑ഞ്ജന്മഭിഃ ।
 ജ॒ന്മാ॒ന്യവ॑രെഃ പരാ॒ണി । വേ॒ദാ॒നി ദേ॒വാ അ॒യമ॑സ്മി॒തി മാ॑ം ।

അഹഃ ഹിതാ ശരീരം ജരസഃ പരസ്താത് ॥
 പ്രാണാപാനൗ ചക്ഷുഃ ശ്രോത്രം । വാചം മനസി സംഭൃതാം ।
 ഹിതാ ശരീരം ജരസഃ പരസ്താത് ।
 ആ ഭൃതിം ഭൃതിം വ്യയമ്ശ്ഞവാമഹൈ () ॥
 ഇമാ ഏവ താ ഉഷസോ യാഃ പ്രഥമാ വ്യൗച്ഛന് ।
 താ ദേവ്യഃ കുർവതേ പഞ്ച രൂപാ ।
 ശശ്വതീർനാവപ്യജ്യന്തി । ന ഗമന്ത്യന്തം ॥ 29 (14) (കരോ -
 മൃവർത്തൈ- ചി- ചുഭ്രേ-ഽശ്ഞവാമഹൈ ചതാരി ച) (A6)

2.5.7 ഉപഹോമാഃ

T.B.2.5.7.1

വസൂനാം ത്വാഽഽധീതേന । രുദ്രാണാമുർമ്യോ ।
 ആദിത്യാനാം തേജസാ । വിശ്വേഷാം ദേവാനാം ക്രതുനാ ।
 മരുതാമേന്മാ ജുഹോമി സ്വാഹാ ॥ അഭിഭൃതി-രഹമാഗമം ।
 ഇന്ദ്രസഖാ സ്വായുധഃ । ആസ്വാശാസു ദൃഷ്ട്വഹഃ ॥
 ഇദം വർചോ അഗ്നിനാ ദത്തമാഗാത് ।
 യശോ ഭർഗഃ സഹ ഓജോ ബലം ച । 30 (10)

T.B.2.5.7.2

ദീർഘായുതായ ശതശാരദായ ।
 പ്രതിഗൃഭ്ണാമി മഹതേ വീര്യായ ॥

ആയുരസി വിശായുരസി ।
 സർവായുരസി സർവമായുരസി ।
 സർവം മ ആയുർ ഭൂയാത് ।
 സർവമായുർ ഗേഷം ॥ ഭൂർ ഭൂവഃ സുവഃ ॥
 അഗ്നിർ-ധർമേണാന്നാദഃ । മൃത്യുർ-ധർമേണാന്നപതിഃ ।
 ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രം സ്വാഹാ ॥ 31 (10)

T.B.2.5.7.3

പ്രജാപതിഃ പ്രണേതാ । ബൃഹസ്പതിഃ പുര ഏതാ ।
 യമഃ പൻമാഃ । ചന്ദ്രമാഃ പുനരസുഃ സ്വാഹാ ॥
 അഗ്നിർന്നാദോഽന്നപതിഃ ।
 അന്നാഭ്യമസിൻ. യജേണ യജമാനായ ദദാതു സ്വാഹാ ॥
 സോമോ രാജാ രാജപതിഃ ।
 രാജ്യമസിൻ. യജേണ യജമാനായ ദദാതു സ്വാഹാ ॥
 വരുണഃ സമ്രാട് മസ്രമാട്പതിഃ ।
 സാമ്രാജ്യമസിൻ. യജേണ യജമാനായ ദദാതു
 സ്വാഹാ ॥ 32 (10)

T.B.2.5.7.4

മിത്രഃ ക്ഷത്രം ക്ഷത്രപതിഃ ।
 ക്ഷത്രമസിൻ. യജേണ യജമാനായ ദദാതു സ്വാഹാ ॥
 ഇന്ദ്രോ ബലം ബലപതിഃ ।

ബലമസ്തിൻ. യജ്ഞേ യജമാനായ ദദാതു സ്വാഹാ ॥
 ബൃഹസ്പതിർ ബ്രഹ്മ ബ്രഹ്മപതിഃ ।
 ബ്രഹ്മാസ്തിൻ. യജ്ഞേ യജമാനായ ദദാതു സ്വാഹാ ॥
 സവിതാ രാശ്ട്ര്യം രാശ്ട്ര്യപതിഃ ।
 രാശ്ട്ര്യമസ്തിൻ. യജ്ഞേ യജമാനായ ദദാതു സ്വാഹാ ॥
 പുഷാ വിശാം വിഷ്വപതിഃ ।
 വിശ്വമസ്തിൻ. യജ്ഞേ യജമാനായ ദദാതു സ്വാഹാ () ॥
 സരസ്വതീ പുഷ്ടിഃ പുഷ്ടിപതിഃ ।
 പുഷ്ടിമസ്തിൻ. യജ്ഞേ യജമാനായ ദദാതു സ്വാഹാ ॥
 ത്വഷ്ടാ പശൂനാം മിഥുനാനാച് രൂപകൃദ്-രൂപപതിഃ ।
 രൂപേണാസ്തിൻ. യജ്ഞേ യജമാനായ പശൂൻ ദദാതു
 സ്വാഹാ ॥ 33 (14)

(ച - സ്വാഹാ - സാമ്രാജ്യമസ്തിൻ. യജ്ഞേ യജമാനായ
 ദദാതു സ്വാഹാ - വിശ്വമസ്തിൻ. യജ്ഞേ യജമാനായ
 ദദാതു സ്വാഹാ ചതാരി ച) (A7)

Special Korvai

(അഗ്നിഃ സോമോ വരുണോ മിത്ര ഇന്ദ്രോ ബൃഹസ്പതിഃ
 സവിതാ പുഷാ സരസ്വതീ ത്വഷ്ടാ ദശ)

2.5.8 ഉപഹോമാഃ

T.B.2.5.8.1

സ ഇ॑ഹം പാ॒ഹി യ ഋ॑ജീ॒ഷീ തരു॑ത്രഃ ।
 യഃ ശി॒പ്രവാൻ വൃ॒ഷഭോ യോ മ॑തീ॒നാം ।
 യോ ഗോ॑ത്ര॒ഭിദ്-വ॒ജ്രഭൃ॒ദ്യോ ഹ॑രി॒ഷ്ടാഃ ।
 സ ഇ॒ന്ദ്ര ചി॒ത്രാഴ് അ॒ഭിത്യ॑ന്ധി വാ॒ജാൻ ॥
 ആ തേ ശു॒ഷ്ണോ വൃ॒ഷഭ ഏ॒തു പ॒ശ്ചാത് ।
 ഓ॒ത്തരാ॑ധ॒രാഗാ പു॒രസ്താ॑ത് ।
 ആ വി॒ശ്വതോ॑ അ॒ഭി സ॒മേതാ॑ർവാങ് ।
 ഇ॒ന്ദ്ര ദൃ॒മ്യം സു॒വർവ॑ദ്ധേഹ്യ॒സ്മേ ॥
 പ്രോ॒ഷ്യാസ്മെ പു॒രോര॑ഥം । ഇ॒ന്ദ്രായ ശു॒ഷ്മർച॑ത । 34 (10)

T.B.2.5.8.2

അ॒ഭീകേ ചി॒ദു ലോ॒കകൃ॑ത് । സ॒ങ്ഗേ സ॒മമ്സു॑ വൃ॒ത്രഹാ॑ ।
 അ॒സ്മാകം ബോ॑ധി ചോ॒ദിതാ॑ । നഭ॒ന്താ-മ॑ന്യ॒കേഷാ॑ം ।
 ജ്യാ॒കാ അ॒ധി ധ॒ന്വസു॑ ॥ ഇ॒ന്ദ്രം വൃ॒യൗ ശു॒നാസീ॑രം ।
 അ॒സ്മിൻ യ॒ജ്ഞേ ഹ॑വാമ॒ഹേ । ആ॒വാജൈ॒രുപ॑ നോ ഗമത് ॥
 ഇ॒ന്ദ്രായ ശു॒നാസീ॑രായ ।
 സ്രു॒ചാ ജു॑ഹുത നോ ഹ॒വിഃ । 35 (10)

T.B.2.5.8.3

ജുഷതാം പ്രതി മേധിരഃ ॥ പ്ര ഹവ്യാനി ഘൃതവന്ത്യസ്മൈ ।
 ഹര്യശ്വായ ഭരതാ സജോഷാഃ ।
 ഇന്ദ്രതുഭിർ ബ്രഹ്മണാ വാവ്യധാനഃ ।
 ശൂനാസീരീ ഹവിരിദം ജുഷസ്വ ॥
 വയഃ സുപർണാ ഉപസേദുരിന്ദ്രം ।
 പ്രിയമേധാ ഋഷയോ നാധമാനാഃ ।
 അപ ധാന്തമൂർണ്ണുഹി പൂർദ്ധി ചക്ഷുഃ ।
 മുമുഗ്ധ്യസ്താൻ നിയയേവ ബദ്ധാൻ ॥
 ബൃഹദിന്ദ്രായ ഗായത । **36 (10)**

T.B.2.5.8.4

മരുതോ വൃത്രഹന്തമം । യേന ജ്യോതി-രജനയന്യുതാവ്യധഃ ।
 ദേവം ദേവായ ജാഗൃവി ॥ കാ മിഹൈകാഃ ക ഇമേ പതങ്ഗാഃ ।
 മാൻമാലാഃ കുലി പരി മാ പതന്തി ।
 അനാവൃതൈനാൻ-പ്രധമന്തു ദേവാഃ ।
 സൗപർണം ചക്ഷുസ്തനുവാ വിദേയ ॥
 ഏവാ വന്ദസ്വ വരുണം ബൃഹന്തം ।
 നമസ്യ ധീരമമൃതസ്യ ഗോപാം ।
 സ നഃ ശർമ ത്രിവരൂഥം വിധിസത് । **37 (10)**

T.B.2.5.8.5

യു॒യം പാ॒ത സ്വ॒സ്തിഭിഃ॑ സ॒ദാ നഃ॑ ॥
 നാ॒കേ സു॒പർണ॑മു॒പ യത്-പ॑ത॒ന്തം ।
 ഹൃ॒ദാ വേ॒നന്തോ॑ അ॒ഭ്യുച॑ക്ഷ॒ത ത്വാ ।
 ഹി॒രണ്യ॑പക്ഷം॒ വരു॑ണ॒സ്യ ദൂ॒തം ।
 യമ॒സ്യ യോ॒നൗ ശ॒കുനം॑ ദൂ॒രണ്യം॑ ॥
 ശം നോ॑ ദേ॒വീര॑ഭിഷ്ട॒യേ । ആ॒പോ ഭ॒വന്തു॑ പീ॒തയേ॑ ॥
 ശം യോ॑രഭി॒സ്രവ॑ന്തു നഃ ॥ ഈ॒ശാനാ॑ വാ॒ര്യാണാം॑ ।
 ക്ഷ॒യന്തീ-ശ്ച॑ർഷ॒ണീനാം॑ । 38 (10)

T.B.2.5.8.6

അ॒പോ യാ॒ചാമി॑ ഭേ॒ഷജം॑ ॥ അ॒ഹ്നു മേ॒ സോമോ॑ അ॒ബ്ര॑വീത് ।
 അ॒ന്തർ വി॒ശ്വാ॑നി ഭേ॒ഷജാ॑ । അ॒ഗ്നിം ച॑ വി॒ശ്വാശം॑ഭു॒വം ।
 ആ॒പശ്ച വി॒ശ്വഭേ॑ഷജീഃ ॥ യദ॒ഹ്നു തേ॑ സ॒രസ്വ॑തി ।
 ഗോ॒ഷ്വശോ॑ഷു യന്മ॒ധു । തേ॒ന മേ॒ വാജി॑നീ॒വതി॑ ।
 മു॒ഖമ॑ങ്ഗ്യീ സ॒രസ്വ॑തി ॥
 യാ സ॒രസ്വ॑തീ വൈ॒ശംഭ॑ല്യാ । 39 (10)

T.B.2.5.8.7

ത॒സ്യാം മേ॒ രാ॒സ്വ । ത॒സ്യാംസ്മേ॑ ഭക്ഷീ॒യ ।
 ത॒സ്യാംസ്മേ॑ ഭൂ॒യിഷ്ട॑ഭാജോ॒ ഭൂയാ॑സ്മ ॥

അഹം ത്വദസ്മി മദസ്മി ത്വമേതത് ।
 മമാസ്മി യോനിസുവ യോനിരസ്മി ।
 മമൈവ സന്ധഹ ഹവ്യാന്യഗേ ।
 പുത്രഃ പിത്രേ ലോകകൃജ്ജാതവേദഃ ॥
 ഇഹൈവ സന്തത്ര സന്തം ത്വാ ടഗേ ।
 പ്രാണേന വാചാ മനസാ ബിഭർമി ।
 തിരോ മാ സന്തമായൂർ മാ പ്രഹാസീത് । 40 (10)

T.B.2.5.8.8

ജ്യോതിഷാ ത്വാ വൈശ്യാനരേണോപതിഷ്ഠേ ॥
 അയം തേ യോനിർ. ഋതിയഃ । യതോ ജാതോ അരോചമാഃ ।
 തം ജാനന്നഗ്ന ആരോഹ । അഥാ നോ വർദ്ധയാ രയിം ॥
 യാ തേ അഗ്നേ യജ്ഞിയാ തന്മൂസ്തയേ-
 ഹ്യാരോഹാത്മാഃഃത്മാനം ।
 അച്ഛാ വസൂനി കൃണ്വന്നസ്മേ നര്യോ പുരുണി ।
 യജ്ഞോ ഭൂത്വാ യജ്ഞമാസീദ സ്വാം യോനിം ।
 ജാതവേദോ ഭൂവ ആജായമാനഃ സക്ഷയ ഏഹി ॥
 ഉപാവരോഹ ജാതവേദഃ പുനസ്താം । 41 (10)

T.B.2.5.8.9

ദേവേഭ്യോ ഹവ്യം വഹ നഃ പ്രജാനന് ।
 ആയുഃ പ്രജായ് രയിമസ്മാസു ധേഹി ।

അജസ്രോ ദീദിഹി നോ ദുരോണേ ॥
 തമിന്ദ്രം ജോഹവീമി മഘവാന്മുഗ്രം ।
 സ്ത്രാദധാന്-മപ്രതിഷ്ഠുതച് ശവാച്സി ।
 മഹിഷോ ഗീർഭിരാ ച യജ്ഞിയോ ഽവവർത്ത് ।
 രായേ നോ വിശ്വാ സുപമാ കൃണോതു വജ്രീ ॥
 ത്രികദ്രുകേഷു മഹിഷോ യവാശിരം തുവിശുഷ്ഠസ്തപത് ।
 സോമമപിബദ്-വിഷ്ണുനാ സുതം യഥാവശത് ।
 സ ഇം മമാദ മഹി കർമ്മ കർതവേ മഹാമുരും । **42 (10)**

T.B.2.5.8.10

സൈനച്ഛ സശ്വദ്-ദേവം ദേവഃ സത്യമിനുച്ഛ സത്യ ഇന്ദ്രഃ ॥
 വിദദ്യതീ സരമാ രുഗ്ണമഗ്രേഃ ।
 മഹി പാമഃ പൂർവ്യച്ഛ സഭ്രിയക്കഃ ।
 അഗ്രം നയമ് സുപദ്യക്ഷരാണാം ।
 അച്ഛാ രവം പ്രഥമാ ജാനതീ ഗാത് ॥
 വിദദ്-ഗവ്യച്ഛ സരമാ ദൃഡമൂർവം ।
 യേനാ നുകം മാനുഷീ ഭോജതേ വിദ് ।
 ആ യേ വിശ്വാ സ്വപത്യാനി ചക്രൂഃ ।
 കൃണ്യാനാസോ അമൃതതായ ഗാതും ॥
 താം നൃഭിർ നൃപതേ ദേവഹൂതൗ । **43 (10)**

T.B.2.5.8.11

ഭൂരീ॑ണി॒ വൃ॒താ॑ ഹ॒ര്യശ്വ॑ ഹ॒ഘ്സി॑ । താ॒ം നി॒ദ॒സ്ത്യം ചു॑മു॒രിം ।
 ധു॒നിം ചാ॒സ്യാപ॑യോ॒ ദഭീ॑തയേ॒ സുഹ॑ന്തു ॥
 ഏ॒വാ പാ॑ഹി പ്ര॒ത്ഥാ മ॒ന്ദു താ॑ ।
 ശ്രു॒ധി ബ്ര॑ഹ്മ വാ॒വ്യധ॑സ്യാത ഗീ॒ർഭിഃ॑ ।
 ആ॒വിഃ സൂ॒ര്യം കൃ॑ണ്ണ॒ഹി പീ॒പിഹീ॑ഷഃ ।
 ജ॒ഹി ശ॒ത്രുഘ്ന॑ഭി ഗാ ഇ॒ന്ദ്ര തൃ॑ന്ധി ॥
 അ॒ഗ്നേ ബാ॑ധ॒സ്വ വി॒മൃധോ॑ നു॒ദ॒സ്വ ।
 അ॒പാമീ॑വാ॒ അപ॑ ര॒ക്ഷാഘ്നീ॑ സേ॒ധ ।
 അ॒സ്താമ്-സ॑മു॒ദ്രാദ്-ബൃ॑ഹ॒തോ ദി॒വോ നഃ॑ । 44 (10)

T.B.2.5.8.12

അ॒പാം ഭൂ॒മാന॑മു॒പ നഃ॑ സൂ॒ജേഹ॑ ॥
 യജ॑ഞ പ്ര॒തിതി॑ഷ്ട സു॒മതൗ॑ സു॒ശേവാ॑ ആ॒ താ ॥
 വ॒സുനി॑ പൂ॒രുധാ॑ വി॒ശന്തു॑ ।
 ദീ॒ർഘ॑മാ॒യുർ യജ॑മാനായ കൃ॒ണ്വന് ।
 അ॒മാമൃ॑തേന ജ॒രിതാ॑രമൺഗ്ധി ॥
 ഇ॒ന്ദ്രഃ ശു॒നാവദ്-വി॑ത॒നോതി॑ സീ॒രം ।
 സ॒ംവ॒മ്സര॑സ്യ പ്ര॒തിമാ॑ണമേ॒തത് ।
 അ॒ർക॑സ്യ ജ്യോതി॒സ്തദി॑ദാ॒സ ജ്യേഷ്ഠം॑ ॥

സം¹വ¹മ്സ¹ര¹ഃ ശു¹ന¹വ¹മ്സീ¹ര¹മേ¹തത് ||
 ഇ¹ന്ദ്ര¹സ്യ¹ രാ¹ധഃ പ്ര¹യ¹തം പു¹രു¹ ത്ഥ¹നാ () |
 ത¹ദ¹ർക¹രൂ¹പം ¹വി¹മി¹മാ¹ന¹മേ¹തി |
 ദ്വാ¹ദ¹ശാ¹രേ പ്ര¹തി¹തി¹ഷ്ഠ¹തീ¹ദ്-വൃ¹ഷാ¹ ||
 അ¹ശാ¹യ¹ന്തോ ഗ¹വൃ¹ന്തോ വാ¹ജ¹യ¹ന്തഃ |
 ഹ¹വാ¹മ¹ഹേ യോ¹പ¹ഗ¹ന്ത വാ ഉ |
 ആ¹ഭൃ¹ഷ¹ന്ത¹സ്ത്വാ സു¹മ¹തൗ ന¹വാ¹യാം |
 വ¹യ¹മി¹ന്ദ്ര ത്വാ ശു¹ന¹ഃ ഹു¹വേ¹മ || 45 (16)

(അ¹ർ¹ച¹ത - ഹ¹വി¹ർ - ഗാ¹യ¹ത - യ¹ഃ¹സ¹ച¹ - ച¹ർ¹.ഷ¹ണീ¹നാം
 - ¹വൈ¹ശം¹ഭൃ¹ഗ്വാ - ഹാ¹സീ¹ത് - ത്വാ - മൃ¹രൂ¹ം - ദേ¹വ¹ഹു¹തൗ -
 നഃ - ത്ഥ¹നാ ഷ¹ഽ¹ച) (A8)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 8 Anuvaakams :-

(പ്രാണ - ഉദേഹി - പുനർ ന - ആ നോ ഭര - യജ്ഞോ
രാധോ - വാർത്ത്രഹതായ - വസൂനാഴ് - സ ഇം
പാഹ്യ ഷ്ടൗ)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of dasanis :-

(പ്രാണോ രക്ഷ - തൃഗൃഭീതാ - ധാരാവരാ മരുതോ -
ദീർഘായുതായ - ജ്യോതിഷാ താ പഞ്ചചതാരിഴ്ശത്)

First and Last Word 2nd Ashtakam 5th Prapaatakam :-

(പ്രാണഃ - ശൂനഴ് ഹുവേമ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർ വേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

ദിതീയാഷ്ടകേ പഞ്ചമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

**Details of Dasini & Vaakyams for
Ashtakam 2 Prapaatakam 5 (TB 2.5)**

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	3	37
Anuvakam 2	4	40
Anuvakam 3	4	39
Anuvakam 4	6	61
Anuvakam 5	7	74
Anuvakam 6	5	54
Anuvakam 7	4	44
Anuvakam 8	12	126
Total →	45	475

APPENDIX

T.B.2.5.5.4 "വിചക്രമേ {1}", "ത്രിർ ദേവഃ {2}"

വിചക്രമേ പൃഥിവീമേഷ ഏതാം । ക്ഷേത്രായ വിഷ്ണുർ
മനുഷേ ദശസ്യന് । ധ്രുവാസോ അസ്യ കീരയോ
ജനാസഃ ।

ഉരുക്ഷിതിഃ സുജനിമാ ചകാര ॥ {1}

ത്രിർ ദേവഃ പൃഥിവീമേഷ ഏതാം । വിചക്രമേ ശതർചസം
മഹിതാ । പ്ര വിഷ്ണു-രസ്യ തവസസ്യ വീയാൻ ।
ത്വേഷഃ ഹൃസ്യ സ്ഥവീരസ്യ നാമ ॥ {2}

(Both appearing in T.B.2.4.3.5)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

2.6 ദിതീയാഷ്ടകേ ഷഷ്ഠഃ പ്രപാഠകഃ - സൗത്രാമണിഃ കൗകിലീ ഹോത്രം ച

2.6.1 അനുവാകം 1 - ഗ്രഹാഃ

T.B.2.6.1.1

സ്വാദീം ത്വാ സ്വാദുനാ । തീവ്രാം തീവ്രേണ ।
അമൃതാ-മൃതേന । മധുമതീം മധുമതാ ।
സൂജാമി സച് സോമേന । സോമോഽസൃശിഭ്യാം പചുസ്യ ।
സരസ്യത്യേ പചുസ്യ । ഇന്ദ്രായ സുത്രാംണേ പചുസ്യ ॥
പരീതോഷിഞ്ചതാ സുതം ।

സോമോ യ ഉത്തമച് ഹവിഃ । 1 (10)

T.B.2.6.1.2

ദധന്വാ യോ നര്യോ അപ്സാന്തരാ । സുഷാവാ സോമമദ്രിഭിഃ ॥
പുനാതു തേ പരിസുതം । സോമച് സൂര്യസ്യ ദുഹിതാ ।
വാരേണ ശശ്വതാ തനാ । വായുഃ പൂതഃ പവിത്രേണ ।
പ്രാങ്ഖ്സോമോ അതിദ്രുതഃ । ഇന്ദ്രസ്യ യുജ്യഃ സഖാ ॥
വായുഃ പൂതഃ പവിത്രേണ ।
പ്രത്യങ്ഖ്സോമോ അതിദ്രുതഃ । 2 (10)

T.B.2.6.1.3

ഇന്ദ്രസ്യ യുജ്യഃ സഖാ ॥
 ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രം പവതേ തേജ ഇന്ദ്രിയം ।
 സുരയാ സോമഃ സുത ആസുതോ മദായ ।
 ശുക്രേണ ദേവ ദേവതാഃ പിപൃഗ്ധി ।
 രസേനാനം യജമാനായ ധേഹി ॥
 കുവിദങ്ഗ യവമന്തോ യവം ചിത് ।
 യഥാ ദാന്ത്യനുപൂർവം വിധൂയ ।
 ഇഹേഹൈഷാം കൃണുത ഭോജനാനി ।
 യേ ബർഹിഷോ നമോവൃക്തിം ന ജഗ്മുഃ ॥
 ഉപയാമ-ഗൃഹീതോഽസ്യശിദ്ധ്യാം ത്വാ ജുഷ്ടം ഗൃഹ്ണാമി । 3 (10)

T.B.2.6.1.4

സരസ്വത്യാ ഇന്ദ്രായ സുത്രാംണേ ॥
 ഏഷ തേ യോനിസ്തേജസേ ത്വാ ।
 വീര്യായ ത്വാ ബലായ ത്വാ ॥
 തേജോഽസി തേജോ മയി ധേഹി ।
 വീര്യമസി വീര്യം മയി ധേഹി ।
 ബലമസി ബലം മയി ധേഹി ॥
 നാനാ ഹി വാം ദേവഹിത്യു സദഃ കൃതം ।
 മാ സപ്തസൃക്ഷാമാം പരമേ വ്യോമന് ।

സുരാ തമസി ശുഷിണീ സോമ ഏഷഃ ।

മാ മാ ഹിച്സീഃ സ്വാം യോനിമാവിശൻ ॥ 4 (10)

T.B.2.6.1.5

ഉപയാമഗൃഹീതോഽസ്ടാശ്മിനം തേജഃ ।

സാരസ്വതം വീര്യം । ഐന്ദ്രം ബലം ॥

ഏഷ തേ യോനിർ മോദായ ത്വാ ।

ആനന്ദായ ത്വാ മഹസേ ത്വാ ॥

ഓജോഽസ്യോജോ മയി ധേഹി ।

മന്യൂരസി മന്യൂം മയി ധേഹി ।

മഹോഽസി മഹോ മയി ധേഹി ।

സഹോഽസി സഹോ മയി ധേഹി ॥

യാ വ്യാഘ്രം വിഷ്ടചികാ () ।

ഉഭൗ വൃകം ച രക്ഷതി ।

ശ്വേനം പത്ത്രിണച്ഛിച്ഛഹം । സേമം പാത്യാഹസഃ ॥

സം പൃച്ഃ സ്ഥ സം മാ ഭദ്രേണ പൃക്ത ।

വിപൃച്ഃ സ്ഥ വി മാ പാപ്മനാ പൃക്ത ॥ 5 (15)

(ഹവിഃ - പ്രത്യങ്ഖ്സോമോ ആതിദ്രുതോ-ഗൃഹ്ണാ-
മ്യാവിശൻ-വിഷ്ടചികാ പഞ്ച ച) (A1)

2.6.2 അനുവാകം 2 - ഗ്രഹോപസ്ഥാനം

T.B.2.6.2.1

സോമോ രാജാമൃതച്ഛ് സുതഃ । ഋജീഷേണാജഹാമൃത്യും
 ഋതേന സത്യമിന്ദ്രിയം । വിപാനച്ഛ് ശുക്രമന്ധസഃ ।
 ഇന്ദ്രസ്യേന്ദ്രിയം । ഇദം പയോമൃതം മധു ॥
 സോമമദ്ഭ്യോ വ്യപിബത് । ഛന്ദസാ ഹവ്വസഃ ശുചിഷത് ।
 ഋതേന സത്യമിന്ദ്രിയം । അദ്ഭ്യഃ ക്ഷീരം വ്യപിബത് । 6 (10)

T.B.2.6.2.2

കൃഷ്ണാങ്ഗിരസോ ധിയാ । ഋതേന സത്യമിന്ദ്രിയം ।
 അന്നാത് പരിസ്രുതോ രസം ।
 ബ്രഹ്മണാ വ്യപിബത് ക്ഷത്രം । ഋതേന സത്യമിന്ദ്രിയം ॥
 രേതോ മൂത്രം വിജഹാതി । യോനിം പ്രവിശദിന്ദ്രിയം ।
 ഗർഭോ ജരായുണാഽഽവൃതഃ । ഉല്ബം ജഹാതി ജന്മനാ ।
 ഋതേന സത്യമിന്ദ്രിയം । 7 (10)

T.B.2.6.2.3

വേദേന രൂപേ വ്യാകരോത് । സതാസതീ പ്രജാപതിഃ ।
 ഋതേന സത്യമിന്ദ്രിയം ॥ സോമേന സോമൗ വ്യപിബത് ।
 സുതാസുതൗ പ്രജാപതിഃ । ഋതേന സത്യമിന്ദ്രിയം ।
 ദൃഷ്ട്വാ രൂപേ വ്യാകരോത് । സത്യാന്യതേ പ്രജാപതിഃ ।
 അശ്രദ്ധാ-മന്യതേഽഭധാത് । ശ്രദ്ധാച്ഛ് സത്യേ പ്രജാപതിഃ () ।

ഋതേന സത്യമിന്ദ്രിയം ॥ ദൃഷ്ട്വാ പരിസ്രുതോ രസം ।
 ശുക്രേണ ശുക്രം വ്യപിബത് । പയഃ സോമം പ്രജാപതിഃ ।
 ഋതേന സത്യമിന്ദ്രിയം । വിപാനച് ശുക്രമന്ധസഃ ।
 ഇന്ദ്രസ്യേന്ദ്രിയം । ഇദം പയോഽമൃതം മധു ॥ 8 (18)

(അദ്ഭ്യഃ ക്ഷീരം വ്യപിബ - ജ്ജന്മന്തേന സത്യമിന്ദ്രിയഃ
 - ശ്രദ്ധാച് സത്യേ പ്രജാപതിരഷ്ടൗ ച) (A2)

Special Korvai

(സോമോ രാജാ വിപാനച് സോമമദ്ഭ്യോഽന്നാദ് രേതോ
 മൃത്രം വേദേന സതാസതീ സോമേന സുതാസുതൗ
 ദൃഷ്ട്വാ രൂപേ ദൃഷ്ട്വാ പരിസ്രുതോ രസം വിപാനം ദശ)

2.6.3 അനുവാകം 3 - ഗ്രഹഹോമഃ

T.B.2.6.3.1

സുരാവന്തം ബർഹിഷദച് സുവീരം ।
 യജ്ഞച് ഹിന്വന്തി മഹിഷാ നമോഭിഃ ।
 ദധാനാഃ സോമം ദിവി ദേവതാസു ।
 മദേമേന്ദ്രം യജമാനാഃ സ്വർകാഃ ॥
 യസ്മൈ രസഃ സംഭൃത ഓഷധീഷു ।
 സോമസ്യ ശുഷ്ഠഃ സുരയാ സുതസ്യ ।
 തേന ജിന്വ യജമാനം മദേന ।

സരസ്വതീ-മശിനാ-വിന്ദ്ര-മഗ്നിം ॥

യമശിനാ നമുചേരാസുരാദധി ।

സരസ്വത്യസനോദിന്ദ്രിയായ । 9 (10)

T.B.2.6.3.2

ഇമം തച് ശുക്രം മധുമന്ത-മിന്ദും ।

സോമച് രാജാനമിഹ ഭക്ഷയാമി ॥

യദത്ര രിപ്തച് രസിനഃ സുതസ്യ ।

യദിന്ദോ അപിബുചീഭിഃ । അഹം തദസ്യ മനസാ ശിവേൻ ।

സോമച് രാജാനമിഹ ഭക്ഷയാമി ॥

പിതൃഭ്യഃ സ്വധാവിഭ്യഃ സ്വധാ നമഃ ।

പിതാമഹേഭ്യഃ സ്വധാവിഭ്യഃ സ്വധാ നമഃ ।

പ്രപിതാമഹേഭ്യഃ സ്വധാവിഭ്യഃ സ്വധാ നമഃ ।

അക്ഷൻ പിതരഃ । 10 (10)

T.B.2.6.3.3

അമീമദന്ത പിതരഃ । അതീത്യപന്ത പിതരഃ ।

അമീമുജന്ത പിതരഃ । പിതരഃ ശുന്ധദ്ധാം ॥

പുനന്തു മാ പിതരഃ സോമ്യാസഃ । പുനന്തു മാ പിതാമഹാഃ ।

പുനന്തു പ്രപിതാമഹാഃ । പവിത്രേണ ശതായുഷാ ।

പുനന്തു മാ പിതാമഹാഃ । പുനന്തു പ്രപിതാമഹാഃ । 11 (10)

T.B.2.6.3.4

പവിത്രേണ ശതായുഷാ ॥ വിശ്വമായുർ-വൃശ്ഞൈവ ।
 "അഗ്ന ആയുഷ്ഠി പവസേ {3}" "ഽഗ്നേ പവസ്യ {4}" ।
 "പവമാനഃ സുവർ ജനഃ {5}" "പുനന്തു മാ ദേവജനാഃ {6}" ।
 "ജാതവേദഃ പവിത്രവദ് {7}" "യത്തേ പവിത്രമർചിഷി {8}" ।
 "ഉഭാഭ്യാം ദേവ സവിതർ {9}" "വൈശ്വദേവീ പുനതീ {10}" ॥
 യേ സമാനാഃ സമനസഃ । പിതരോ യമരാജ്യേ ।
 തേഷാം ഘോകഃ സ്വധാ നമഃ ।
 യജ്ഞോ ദേവേഷു കല്പതാം ॥ 12 (10)

T.B.2.6.3.5

യേ സജാതാഃ സമനസഃ । ജീവാ ജീവേഷു മാമകാഃ ।
 തേഷാഃ ശ്രീർമയി കല്പതാം ।
 അസ്മിൻ ഘോകേ ശതച്ഛമാഃ ॥
 ദേവ സ്രുതീ അശൃണവം പിതൃണാം ।
 അഹം ദേവാനാമുത മർത്യാനാം ।
 യാഭ്യാമിദം വിശ്വമേജഥ്-സമേതി ।
 യദന്തരാ പിതരം മാതരം ച ॥
 ഇദച്ഛഹവിഃ പ്രജനനം മേ അസ്തു ।
 ദശവീരച്ഛർവഗണഃ സ്വസ്തയേ () ।

ആ॒ത്മ॒സനി॒ പ്ര॒ജാ॒സനി॒ । പ॒ശു॒സന്യ॒ഭയ॒സനി॒ ലോ॒ക॒സനി॒ ।

അ॒ഗ്നിഃ പ്ര॒ജാം ബ॒ഹു॒ലാം മേ॒ കരോ॒തു ।

അ॒ന്നം പ॒യോ രേ॒തോ അ॒സ്മാ॒സു ധ॒ത്ത ।

രാ॒യസ്പോ॒ഷ-മി॒ഷമൂ॒ർജമ॒സ്മാ॒സു ദീ॒ധര॒മ്-സാ॒ഹാ ॥ 13 (15)

(ഇ॒ന്ദ്രി॒യായ॑ - പി॒തരഃ॑ - ശ॒തായു॑ഷാ॒ പുന॑ന്തു॒ മാ

പി॒താമ॑ഹാഃ॒ പുന॑ന്തു॒ പ്ര॒പി॒താമ॑ഹാഃ - ക॒ല്പ॒താഃ - സ്വ॒സ്തയേ॒
പഞ്ച॑ ച) (A3)

2.6.4 അനുവാകം 4 - ഉപഹോമാഃ

T.B.2.6.4.1

സീ॒സേന॒ തന്ത്രം॑ മ॒നസാ॑ മ॒നീ॒ഷി॒ണ്ഃ ।

ഊ॒ർണാ॒സുത്രേ॑ണ॒ കവ॑യോ॒ വയ॑ന്തി ।

അ॒ശി॒നാ യ॒ജ്ഞ॑ഃ സ॒വി॒താ സ॒ർവ്വ॒തീ ।

ഇ॒ന്ദ്ര॒സ്യ രൂ॒പം വ॑രു॒ണോ ഭി॒ഷജ്യ॑ന് ॥

തദ॑സ്യ രൂ॒പമ॒മൃത॑ഃ ശ॒ചീ॒ഭിഃ ।

തി॒സ്രോ ദ॒ധുർ ദേ॒വതാഃ॑ സ॒പ്തരാ॑ണാഃ ।

ലോ॒മാനി॒ ശ॒ഷ്ണുർ ബ॒ഹു॒ധാ ന തോ॑ക്ത॒ഭിഃ ।

ത്വഗ॑സ്യ മാ॒പ്ത॒സമ॑ഭ॒വന്ന॒ ലാ॒ജാഃ ॥

തദ॑ശി॒നാ ഭി॒ഷജാ॑ രൂ॒ദ്ര॒വർ॒തനീ॑ ।

സ॒ർവ്വ॒തീ വ॑യതി॒ പേ॒ശോ അ॑ന്തരഃ । 14 (10)

T.B.2.6.4.2

അസ്ഥി॑ മജ്ജാ॒നം മാ॒സരൈഃ॑ ।
 കാ॒രോതരേണ॑ ദധ॒തോ ഗ॒വാം ത്വചി॑ ॥
 സ॒രസ്വതീ॑ മ॒നസാ॑ പേ॒ശലം॑ വ॒സു ।
 നാ॒സത്യാഭ്യാം॑ വ॒യതി॑ ദർശ॒തം വ॒പുഃ ।
 ര॒സം പരി॑സ്രുതാ॒ന രോഹി॑തം ।
 ന॒ഗ്നഹൂർ॑ ധീ॒രസ്ത॑സരം॒ന വേമ॑ ॥
 പ॒യസാ॑ ശു॒ക്രമ॑മൃതം ജനി॒ത്രം ।
 സു॒രയാ॑ മു॒ത്രാജ്ജ॑നയന്തി രേ॒തഃ ।
 അ॒പാമ॑തിം ദുർമ॒തിം ബാ॑ധമാ॒നാഃ ।
 ഊ॒വദ്ധ്യം॑ വാ॒ത്സ്യം സ॒ബുവം॑ തദാ॒രാത് ॥ 15 (10)

T.B.2.6.4.3

ഇ॒ന്ദ്രഃ സു॒ത്രാമാ॑ ഹൃദ॒യേന॑ സ॒ത്യം ।
 പു॒രോഽധാ॑ശേന॒സവി॑താ ജ്ജാ॒ന ।
 യകൃ॑ത് ക്ലോ॒മാനം॑ വരു॒ണോ ഭി॑ഷജ്യ॒ന് ।
 മ॒തസ്തേ॑ വാ॒യവൈ॑ർ ന മി॒നാതി॑ പി॒ത്തം ॥
 ആ॒ന്ത്രാണി॑ സ്ഥാ॒ലീ മധു॑ പി॒ന്വമാ॑നാ ।
 ഗു॒ഭാ പാ॒ത്രാണി॑ സു॒ദുഘ്നാ॑ ന ധേ॒നുഃ ।
 ശ്വേ॒നസ്യ॑ പ॒ത്രം ന പ്ലീ॒ഹാ ശചീ॑ഭിഃ ।
 ആ॒സ॒ന്ദീ നാഭി॑രു॒ദരം॑ ന മാ॒താ ॥

കു॒ംഭോ॑ വ॒നിഷ്ടു॑ർ ജ॒നിതാ॑ ശ॒ചീഭിഃ॑ ।

യ॒സ്തി॒ന്നഗ്രേ॑ യോ॒ന്യാം॑ ഗ॒ർഭോ॑ അ॒ന്തഃ॑ । 16 (10)

T.B.2.6.4.4

പ്ലാ॒ശീർ വൃ॑ക്തഃ ശ॒തധാ॑ര ഉ॒മ്സഃ॑ ।

ദു॒ഹേ ന॑ കു॒ംഭീഃ॑ സ്വ॒ധാം പി॒തൃഭ്യഃ॑ ॥

മു॒ഖച്ഛ് സ॑ദ॒സ്യ ശി॒ര ഇ॒മ്സദേ॑ന ।

ജി॒ഹ്വാ പ॒വിത്രമ॑ശി॒നാ സച്ഛ് സ॑ർ॒സ്വതീ॑ ।

ച॒പ്പം ന॑ പാ॒യുർ ഭി॒ഷഗ॑സ്യ॒ വാലഃ॑ ।

വ॒സ്തീർ ന॑ ശേ॒പോ ഹ॑ര॒സാ ത॑ര॒സ്വീ ॥

അ॒ശിഭ്യാ॑ം ച॒ക്ഷുര॑മൃ॒തം ഗ്ര॑ഹാഭ്യാം ।

ച॒രാഗേ॑ന॒ തേജോ॑ ഹ॒വിഷാ॑ ശൂ॒തേന॑ ।

പ॒ക്ഷ്മാ॑ണി ഗോ॒ധൂമൈഃ॑ ക്വ॒ലൈരു॑താ॒നി ।

പേ॒ശോ ന॑ ശൂ॒ക്ലമ॑സി॒തം വ॑സാ॒തേ ॥ 17 (10)

T.B.2.6.4.5

അ॒വിർ ന॑ മേ॒ഷോ ന॒സി വീ॒ര്യായ॑ ।

പ്രാ॒ണസ്യ॑ പ॒ൻമാ അ॑മൃ॒തോ ഗ്ര॑ഹാഭ്യാം ।

സ॒രസ്വ॑ത്യു॒പവാ॑കൈർവ്യാ॒നം ।

ന॒സ്യാനി॑ ബ॒ർഹിർ ബ॑ദ॒രൈർ-ജ॑ജാ॒ന ॥

ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ രൂ॒പമൃ॑ഷഭോ ബ॒ലായ॑ ।

കർണാഭ്യോഽശ്രോത്രമൃതം ഗ്രഹാഭ്യാം ।
 യവാ ന ബർഹിർ ഭൂവി കേസരാണി ।
 കർകസ്യ ജജേഞ മധു സാരഘം മുഖാത് ॥
 ആത്മന്നുപസ്ഥേ ന വൃകസ്യ ലോമ ।
 മുഖേ ശ്ശശ്രൂണി ന വ്യാഘ്രലോമം । 18 (10)

T.B.2.6.4.6.

കേശാ ന ശീർഷൻ. യശസേ ശ്രിയൈ ശിഖാ ।
 സിംഹസ്യ ലോമ തിഷി-രിന്ദ്രിയാണി ॥
 അങ്ഗാന്യാത്മൻ-ഭിഷജാ തദശിനാ ।
 ആത്മാനമങ്ഗൈഃ സമധാമ് സർസ്വതീ ।
 ഇന്ദ്രസ്യ രൂപഃ ശതമാനമായുഃ ।
 ചന്ദ്രേണ ജ്യോതിരമൃതം ദധാനാ ॥
 സർസ്വതീ യോന്യാം ഗർഭമന്തഃ ।
 അശിഭ്യാം പത്നീ സുകൃതം ബിഭർതി ।
 അപാഃ രസേന വരുണോ ന സാമ്നാ ।
 ഇന്ദ്രഃ ശ്രിയൈ ജനയന്നഹ്നു രാജാ () ॥
 തേജഃ പശൂനാഃ ഹവിരിന്ദ്രിയാവത് ।
 പരിസ്രുതാ പയസാ സാരഘം മധു ।

അശിഭ്യം ദുഗ്ധം ദിഷജാ സരസ്വത്യാ സുതാസുതാഭ്യാം ।

അമൃതഃ സോമ ഇന്ദുഃ ॥ 19 (14)

(അന്തര - ആരാ - ദന്തർ - വസാതേ - വ്യാപ്രപലോമഴ് -
രാജാ ചത്വാരീ ച) (A4)

2.6.5 അനുവാകം 5 - അഭിഷേകഃ

T.B.2.6.5.1

മിത്രോഽസി വരുണോഽസി । സമഹം വിശൈർ ദേവൈഃ ॥

ക്ഷത്രസ്യ നാഭിരസി । ക്ഷത്രസ്യ യോനീരസി ॥

സ്യോനാമാസീദ । സുഷഭാമാസീദ । മാ ത്വാ ഹിഴ്സിത് ।

മാ മാ ഹിഴ്സിത് ॥ നിഷസാദ ധൃതപ്രതോ വരുണഃ ।

പസ്ത്യാസാ । 20 (10)

T.B.2.6.5.2

സാമ്രാജ്യായ സുകൃതഃ ॥ ദേവസ്യ ത്വാ സവിതഃ പ്രസവേ ।

അശിനോർ ബാഹുഭ്യാം । പൃഷ്ണാ ഹസ്താഭ്യാം ।

അശിനോർ-ദൈഷജ്യേന ।

തേജസേ ബ്രഹ്മവർചസായാദിഷിഞ്ചാമി ॥

ദേവസ്യ ത്വാ സവിതഃ പ്രസവേ ।

അശിനോർ-ബാഹുഭ്യാം । പൃഷ്ണാ ഹസ്താഭ്യാം ।

സരസ്വതൈ ദൈഷജ്യേന । 21 (10)

T.B.2.6.5.3

വീ॒ര്യാ॒യാ॒ന്നാ॒ര്യാ॒യാ॒ഭി॒ഷി॒ഞ്ചാ॒മി ॥
 ദേ॒വ॒സ്യ॑ ത്വാ॒ സ॒വി॒തും പ്ര॒സ॒വേ ।
 അ॒ഗ്നിനോ॑ർ ബാ॒ഹു॒ഭ്യാം । പൃ॒ഷ്ഠോ॑ ഹ॒സ്താ॒ഭ്യാം ।
 ഇ॒ന്ദ്രസ്യേ॑ന്ദ്രി॒യേണ॑ ।
 ശ്രീ॒യൈ യശ॑സേ ബലാ॒യാ॒ഭി॒ഷി॒ഞ്ചാ॒മി ॥
 കോ॒ഽസി॑ ക॒തമോ॑ഽസി । ക॒സ്മൈ॑ ത്വാ॒ കായ॑ ത്വാ ॥
 സു॒ശ്ലോ॒കാഃ(4) സു॒മങ്ഗ॑ലാഃ(4) സ॒ത്യരാ॒ജാ(3)ൻ ॥
 ശി॒രോ മേ॑ ശ്രീഃ । 22 (10)

T.B.2.6.5.4

യശോ॑ മു॒ഖം । തി॒ഷിഃ॑ കേ॒ശാശ്ച॑ ശ്ശൃ॒ഗ്ണി ।
 രാ॒ജാ മേ॑ പ്രാ॒ണോ॒ഽമൃ॒തം । സ॒മ്രാട് ച॑ക്ഷുഃ ।
 വി॒രാട്ഘ്രോ॑ത്രം । ജി॒ഹ്വാ മേ॑ ഭ॒ദ്രം । വാ॑ങ്മ॒ഹഃ ।
 മ॒നോ മ॒ന്യുഃ । സ്വ॒രാഡ്ഭാ॑മഃ ।
 മോ॒ദാഃ പ്ര॒മോദാ॑ അ॒ങ്ഗു॒ലീര॑ങ്ഗാ॒നി । 23 (10)

T.B.2.6.5.5

ചി॒ത്തം മേ॑ സ॒ഹഃ । ബാ॒ഹു മേ॑ ബല॒മിന്ദ്രി॑യം ।
 ഹ॒സ്തൗ മേ॑ കർമ്മ॑ വീ॒ര്യാം । ആ॒ത്മാ ക॒ഷത്ര॑മു॒രോ മമ॑ ।
 പൃ॒ഷ്ഠീർ മേ॑ രാ॒ഷ്ട്രമു॒ദര॑മഃ॒സൗ । ഗ്രീ॒വാശ്ച॑ ശ്രോ॒ണ്യൗ ।
 ഊ॒രു അ॒രതീ॑ ജാ॒നുനീ॑ । വി॒ശോ മേ॑ഽങ്ഗാ॒നി സ॒ർവതഃ॑ ।

നാദിർ മേ ചിത്തം ഹിജ്ഞാനം ।

പായുർ മേഘപചിതിർ ഭസത് । 24 (10)

T.B.2.6.5.6.

ആനന്ദനന്ദാവാണധൗ മേ । ഭഗഃ സൗഭാഗ്യം പസഃ ॥

ജങ്ഘാഭ്യാം പദ്ഭ്യാം ധർമോഽസ്മി ।

വിശി രാജാ പ്രതിഷ്ഠിതഃ ॥

പ്രതി ക്ഷത്രേ പ്രതിതിഷ്ഠാമി രാശ്രേ ॥

പ്രത്യശേഷു പ്രതിതിഷ്ഠാമി ഗോഷു ॥

പ്രത്യങ്ഗേഷു പ്രതിതിഷ്ഠാമ്യാത്മന് ॥

പ്രതി പ്രാണേഷു പ്രതിതിഷ്ഠാമി പുഷ്ടേ ॥

പ്രതി ദ്യാവാപൃഥിവ്യോഃ । പ്രതിതിഷ്ഠാമി യജ്ഞേ ॥ 25 (10)

T.B.2.6.5.7

ത്രയാ ദേവാ ഏകാദശ । ത്രയസ്ത്രിശ്ശാഃ സുരാധസഃ ।

ബൃഹസ്പതി പുരോഹിതാഃ । ദേവസ്യ സവിതുഃ സവേ ।

ദേവാ ദേവൈരവന്തു മാ । പ്രഥമാ ദിതീയൈഃ ॥

ദിതീയാസ്ത്വതീയൈഃ । തൃതീയാഃ സത്യേന ।

സത്യം യജ്ഞേന । യജ്ഞോ യജുർഭിഃ । 26 (10)

T.B.2.6.5.8

യജുഷി സാമഭിഃ । സാമാന്യുഗ്ഭിഃ । ഋചോ യാജ്യാഭിഃ ।

യാജ്യാ വഷട്കാരൈഃ । വഷട്കാരാ ആഹുതിഭിഃ ।

ആഹുതയോ മേ കാമാൻമ് സമർദ്ധയന്തു || ഭൂഃ സ്വാഹാ ||
ലോമാനി പ്രയതിർ മമ | ത്വങ്മ ആനതിരാഗതിഃ |

മാഘ്സം മ ഉപനതിഃ () | വ സ്വസ്ഥി |

മജ്ജാ മ ആനതിഃ || 27 (12) (പശ്യാസ്വാ - സർവ്വൈത്യ
ഭൈഷജ്യേന - ശ്രീ - രത്നാനി - ഭസദ്-യജ്ഞ-യജ്ഞാ
യജുർഭി-രുപനതിർഭേ ച) (A5)

2.6.6 അനുവാകം 6 - അവഭൃഥഃ

T.B.2.6.6.1

യദ്-ഭേവാ ഭേവഹേഡനം | ഭേവാസശ്ചക്യമാ വയം |
അഗ്നിർ മാ തസ്മാദേനസഃ | വിശ്വാൻ മുഞ്ചത്വാഹസഃ ||
യദി ദിവാ യദി നക്തം | ഏനാഘ്സി ചക്യമാ വയം |
വായുർ മാ തസ്മാദേനസഃ | വിശ്വാൻ മുഞ്ചത്വാഹസഃ ||
യദി ജാഗ്രദ്-യദി സ്വപ്നേ ||
ഏനാഘ്സി ചക്യമാ വയം | 28 (10)

T.B.2.6.6.2

സൂര്യോ മാ തസ്മാദേനസഃ | വിശ്വാൻ മുഞ്ചത്വാഹസഃ ||
യദ്ഗ്രാമേ യദരണ്യേ | യഥ് സദായാം യദിന്ദ്രിയേ |
യച്ഛുഭ്രേ യദര്യേ | ഏനശ്ചക്യമാ വയം |
യദേകസ്യാധി ധർമ്മണി | തസ്മാവാജനമസി ||

യദാപോ അഷ്ഠിയാ വരുണേതി ശപാമഹേ ।

തതോ വരുണ നോ മുഞ്ച ॥ 29 (10)

T.B.2.6.6.3

അവദ്യഥ നിചക്ഷുണ നിചേരുരസി നിചക്ഷുണ ।

അവ ദേവൈർ-ദേവകൃതമേനോഽയാട് ।

അവ മർത്യൈർ മർത്യകൃതം ।

ഉരോരാ നോ ദേവ രിഷസ്സാഹി ॥

സുമിത്രാ ന ആപ ഓഷധയഃ സന്തു ।

ദുർമിത്രാസ്തസ്മൈ ദുയാസുഃ । യോഽസ്സാൻ ദോഷീ ।

യം ച വയം ദിഷഃ ॥ ദ്രുപദാദിവേൻ-മുമുചാനഃ ।

സപിന്നഃ സ്താത്പീ മലാദിവ । 30 (10)

T.B.2.6.6.4

പുതം പവിത്രേണേവാജ്യം । ആപഃ ശുന്ധന്തു മൈനസഃ ॥

ഉദയം തമസസ്സരി । പശ്യന്തോ ജ്യോതിരുത്തരം ।

ദേവം ദേവത്രാ സൂര്യം । അഗന്ത ജ്യോതിരുത്തമം ॥

പ്രതിയുതോ വരുണസ്യ പാശഃ ।

പ്രത്യസ്തോ വരുണസ്യ പാശഃ ॥

ഏയോഽസ്യേധിഷീമഹി । സമിദസി । 31 (10)

T.B.2.6.6.5

തേജോഽസി തേജോ മയി ധേഹി || അപോ അന്നചാരിഷം |
 രസേന സമസ്യക്ഷ്മഹി | പയസ്വാച് അഗ്ന ആഗമം |
 തം മാ സച്സ്യജ വർചസാ | പ്രജയാ ച ധനേന ച ||
 സമാവവർതി പൃഥിവീ | സമുഷാഃ | സമു സൂര്യഃ |
 സമു വിശ്വമിദം ജഗത് () |

വൈശ്വാനര ജ്യോതിർ-ഭൂയാസം |

വിഭും കാമം വ്യുൽത്തൈവ || ഭൂഃ സ്വാഹാ || 32 (13)

(സ്വപ്ത ഏനാച്സി ചക്രമാ വയം - മുഞ്ച - മലാദിവ -
 സമിദസി - ജഗത് ത്രീണി ച) (A6)

**2.6.7 അനുവാകം 7 - ഐന്ദ്രേ പ്രശ്ന പ്രയാജാനാമേകാദശ
 മൈത്രാവരുണപ്രേഷാഃ**

T.B.2.6.7.1

ഹോതാ യക്ഷമ്-സമിയേന്ദ്ര-മിഡസ്തദേ |
 നാഭാ പൃഥിവ്യാ അധി | ദിവോ വർഷന്മ് സമിദ്ധ്യതേ |
 ഓജിഷ്ടശ്ചർഷണീസഹാൻ | വേതാജ്യസ്യ ഹോതർയജ ||
 ഹോതാ യക്ഷത്തന്നുനപാതം |
 ഊതിദിർ-ജേതാര-മപരാജിതം | ഇന്ദ്രം ദേവച് സുവർവിദം |
 പഥിദിർ മധുമത്തമൈഃ | നരാശച്സേന തേജസാ | 33 (10)

T.B.2.6.7.2

വേ॒ത്യാജ്യ॑സ്യ॒ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥
 ഹോ॒താ യ॑ക്ഷദി॒ധാദി॑-രി॒ന്ദ്ര- മീ॒ധി॒തം ।
 ആ॒ജുഹ്വാ॑ന-മ॒ർത്യം । ദേ॒വോ ദേ॒വൈഃ സ॒വീ॒ര്യഃ ।
 വ॒ജ്രഹ॑സ്തഃ പൂ॒രംദ॒രഃ । വേ॒ത്യാജ്യ॑സ്യ॒ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥
 ഹോ॒താ യ॑ക്ഷദ്-ബ॒ർഹി॒ഷീന്ദ്രം॑ നി॒ഷദ॑രം ।
 വൃ॒ഷഭം॑ ന॒ര്യാപ॑സം । വ॒സുഭീ॑ രു॒ദ്രൈരാദി॑ത്യൈഃ ।
 സ॒യുഗ്ദ്വി॑ർ-ബ॒ർഹിരാ॑സ॒ദത് ॥ 34 (10)

T.B.2.6.7.3

വേ॒ത്യാജ്യ॑സ്യ॒ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥
 ഹോ॒താ യ॑ക്ഷദോ॒ജോ ന॒ വീ॒ര്യം॑ ।
 സഹോ॒ ദാ॒ര ഇ॒ന്ദ്രമ॑വർദ്ധ॒യന് ।
 സു॒പ്രായ॑ണാ വി॒ശ്രയ॑ന്താമൃ॒താവൃ॑ധഃ ।
 ദാ॒ര ഇ॒ന്ദ്രായ॑ മീ॒ധുഷേ॑ । വി॒യന്താ॑ജ്യ॒സ്യ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥
 ഹോ॒താ യ॑ക്ഷദു॒ഷേ ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ ധേ॒നു ।
 സു॒ദുഷേ॑ മാ॒തരൗ॑ മ॒ഹീ । സ॒വാ॒തരൗ॑ ന॒ തേജ॑സീ ।
 വ॒ത്സമി॑ന്ദ്ര-മ॒വർദ്ധ॑താം ॥ 35 (10)

T.B.2.6.7.4

വീ॒താമാ॑ജ്യ॒സ്യ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥
 ഹോ॒താ യ॑ക്ഷദ് ദൈ॒വ്യാ ഹോ॒താ॑രാ । ദി॒ഷജാ॑ സ॒ഖായാ॑ ।

ഹവിഷേന്ദ്രം ദിഷജ്യതഃ | കവീ ദേവൗ പ്രചേതസൗ |
 ഇന്ദ്രായ ധത്ത ഇന്ദ്രിയം | വീതാമാജ്യസ്യ ഹോതര്യജ ||
 ഹോതാ യക്ഷന്തിസോ ദേവീഃ | ത്രയസ്ത്രിധാതവോഽപസഃ |
 ഇധാ സർസ്വതീ ഭാരതീ | **36 (10)**

T.B.2.6.7.5

മഹീന്ദ്രപതീർ.-ഹവിഷ്ഠതീഃ |
 വിയന്ത്യാജ്യസ്യ ഹോതര്യജ ||
 ഹോതാ യക്ഷന്താഷ്ടാര-മിന്ദ്രം ദേവം |
 ദിഷജ്യ് സുയജം ഘൃതശ്രിയം |
 പുരുരുപ്യ് സുരേതസം മഘോനീം |
 ഇന്ദ്രായ താഷ്ടാ ദധദിന്ദ്രിയാണി |
 വേത്യാജ്യസ്യ ഹോതര്യജ || ഹോതാ യക്ഷദ്-വനസ്സതീം |
 ശമിതാര്യ് ശതക്രതും |
 ധിയോ ജോഷ്ടാര-മിന്ദ്രിയം | **37 (10)**

T.B.2.6.7.6.

മദ്ധാ സമഞ്ജൻപമിഭിഃ സുഗേഭിഃ |
 സ്വാദാതി ഹവ്യം മധുനാ ഘൃതേന |
 വേത്യാജ്യസ്യ ഹോതര്യജ ||
 ഹോതാ യക്ഷദിന്ദ്രഃ സ്വാഹാഽഽജ്യസ്യ | സ്വാഹാ മേദസഃ |

സ്വാഹാ സ്തോകാനാം । സ്വാഹാ സ്വാഹാകൃതീനാം ।
 സ്വാഹാ ഹവൃസൃക്തീനാം । സ്വാഹാ ദേവാഃ ആജ്യപാൻ ।
 സ്വാഹേന്ദ്രഃ ഹോത്രാ-ജ്ജുഷാണാഃ () ।
 ഇന്ദ്ര ആജ്യസ്യ വിയന്തു । ഹോതര്യജ ॥ 38 (12)
 (തേജസാ - സന്ദ - ദവർദ്ധതാം - ഭാർതീ - ന്ദ്രിയം -
 ജുഷാണാ ദേവ ച) (A7)

Special Korvai

(സമീധേന്ദ്രം തന്നുനപാത്ഥിഡാഭിർ ബർഹിഷോജ ഉഷേ
 ദൈവ്യാ തിസ്രസ്തപ്താരം വനസ്തതിമിന്ദ്രം । സമീധേന്ദ്രം
 ചതുർവേതോകോ വിയന്തു ദിർവീതാമേകോ വിയന്തു
 ദിർവേതോകോ വിയന്തു ഹോതര്യജ)

2.6.8 അനുവാകം 8 - ഐന്ദ്ര പ്രശ്ന പ്രയാജയാജാഃ

T.B.2.6.8.1

സമീധ ഇന്ദ്ര ഉഷസാമനീകേ ।
 പുരോരുചാ പൂർവകൃദാവ്യധാനഃ ।
 ത്രിഭിർ ദേവൈസ്ത്രിപ്തശതാ വജ്രബാഹുഃ ।
 ജഘാന വൃത്രം വി ദുരോ വവാര ॥
 നരാശ്വസഃ പ്രതി ശൂരോ മിമാനഃ ।
 തന്നുനപാത്-പ്രതി യജ്ഞസ്യ ധാമ ।

ഗോദിർ-വപാവൻ-മധുനാ സമഞ്ജസ് ।
 ഹിരണ്യൈശ്ചന്ദ്രീ യജതി പ്രചേതാഃ ॥
 ഇഹ്വിതോ ദേവൈർ. ഹരിവാച് അഭിഷ്ടിഃ ।
 ആജുഹ്വാനോ ഹവിഷാ ശർദ്ധമാനഃ । 39 (10)

T.B.2.6.8.2

പുരന്ദരോ മഘവാൻ. വജ്രബാഹുഃ ।
 ആയാതു യജ്ഞമുപ നോ ജുഷാണഃ ॥
 ജുഷാണോ ബർഹിർ. ഹരിവാന ഇന്ദ്രഃ ।
 പ്രാചീനച് സീദത്പ്രദിശാ പൃഥിവ്യാഃ ।
 ഉരുവൃചാഃ പ്രഥമാനൗ സ്യോനം ।
 ആദിത്യൈരക്തം വസുഭിഃ സജോഷാഃ ॥
 ഇന്ദ്രം ദൂരഃ കവഷ്യോ ധാവമാനാഃ ।
 വൃഷാണം യന്തു ജനയഃ സുപതീഃ ।
 ദാരോ ദേവീരഭിതോ വിശ്രയന്താം ।
 സുവീരാ വീരം പ്രഥമാനാ മഹോഭിഃ ॥ 40 (10)

T.B.2.6.8.3

ഉഷാസാ നക്താ ബൃഹതീ ബൃഹന്തം ।
 പയസ്വതീ സുദുഷേ ശൂരമിന്ദ്രം ।
 പേശസ്വതീ തന്തുനാ സംവ്യയന്തീ ।

ദേ॒വാ॒നാം ദേ॒വം യ॑ജ॒തഃ സു॒രു॒ക്മേ ॥
 ദൈ॒വ്യാ മി॒മാ॒നാ മ॒ന॒സാ പു॒രു॒ത്രാ ।
 ഹോ॒താ॒രാ॒വി॒ന്ദ്രം പ്ര॒ഥ॒മാ സു॒വാ॒ചാ ॥
 മു॒ർദ്ധ॒ൻ. യ॒ജ്ഞ॒സ്യ മ॒ധു॒നാ ദ॒ധാ॒നാ ।
 പ്രാ॒ചീ॒നം ജ്യോ॒തിർ ഹ॒വി॒ഷാ വൃ॒ധാ॒തഃ ॥
 തി॒സ്രോ ദേ॒വീർ. ഹ॒വി॒ഷാ വർദ്ധ॑മാ॒നാഃ ।
 ഇ॒ന്ദ്രം ജു॒ഷാ॒ണാ വൃ॒ഷ॒ണം ന പ॒തീഃ ॥ 41 (10)

T.B.2.6.8.4

അ॒ച്ഛി॒ന്നം ത॒ന്തു॒ം പ॒യ॒സാ സ॒ര॒സ്വ॒തീ ।
 ഇ॒ധാ ദേ॒വീ ഭാ॒ര॒തീ വി॒ശ്വ॒തൂർ॒തിഃ ॥
 ത്വ॒ഷ്ടാ ദ॒ധദി॒ന്ദ്രാ॒യ ശു॒ഷ്മം ।
 അ॒പാ॒കോഽചി॑ഷ്ടൂർ യ॒ശ॒സേ പു॒രു॒ണീ ।
 വൃ॒ഷാ യ॒ജൻ വൃ॒ഷ॒ണം ഭൂ॒രി॒രേ॒താഃ ।
 മു॒ർദ്ധ॒ൻ. യ॒ജ്ഞ॒സ്യ സ॒മ॒ന॒ക്തൗ ദേ॒വാൻ ॥
 വ॒ന॒സ്സ॒തി-ര॒വ॒സ്യ॒ഷ്ടോ ന പാ॒ശൈഃ ॥
 ത്വ॒ന്യാ സ॒മ॒ജ്ഞ॒ഞ്ജമി॒താ ന ദേ॒വഃ ।
 ഇ॒ന്ദ്ര॒സ്യ ഹ॒വൈർ ജാ॒രം പൃ॒ണാ॒നഃ ।
 സ്വ॒ദാ॒തി ഹ॒വ്യം മ॒ധു॒നാ ഘൃ॒തേന॑ () ॥
 സ്തോ॒കാ॒നാമി॒ന്ദ്രം പ്ര॒തി ശൂ॒ര ഇ॒ന്ദ്രഃ ।

വൃഷാ॒യമാ॒ണോ വൃ॒ഷഭ-സ്തൂ॒രാഷാട് ।

ഘൃ॒തപ്രു॒ഷാ മധു॒നാ ഹ॒വ്യമു॒ദന് ।

മൂ॒ർദ്ധൻ. യജ്ഞ॑സ്യ ജു॒ഷതാ॒ഽ സ്വാഹാ॑ ॥ 42 (14)

(ശർദ്ധമാനോ-മഹോഭിഃ-പതീർ-ഘൃതേന ചതാരി ച) A8)

2.6.9 അനുവാകം 9 - ഐന്ദ്ര പ്രശ്ന വപാദീനാം

യാജ്ഞാനുവാക്യാഃ

T.B.2.6.9.1

"ആചർഷണിപ്രാ{11}", "വിവേഷ യന്മാ{12}" ॥

"തച് സഭ്രീചീഃ{13}" ॥

സത്യ॑മി॒ത്തന്ന॑ ത്വാവാച് അ॒ന്യോ അ॒സ്തി ।

ഇ॒ന്ദ്ര ഭേ॒വോ ന മർത്യോ॑ ജ്യായാൻ ।

അ॒ഹന്ന॑ഹിം പരി॒ശയാ॑നമർണ്ഃ ।

അവാ॑സ്യജോഽപോ അച്ഛാ॑ സമു॒ദ്രം ॥

പ്ര॒സ॒സാഹി॑ഷേ പുരു॒ഹൂത॑ ശത്രുൻ ।

ജ്യേഷ്ഠേ॑ ശുഷ്ഠി॑ ഇഹ॒ രാതി॑ർസ്തു ।

ഇ॒ന്ദ്രാഭ॑ര ദക്ഷി॑ണേനാ വസു॑നി ।

പതിഃ॑ സിന്ധു॑നാമസി രേ॒വതീ॑നാം () ॥

സ ശേ॒വ്യധ॑മധി॒ധാ ദ്യു॒തമ॑സ്മേ ।

മഹി॑ ക്ഷത്രം ജനാ॑ഷാഡി॒ന്ദ്ര തവ്യം॑ ।

രക്ഷാ ച നോ മഘോനഃ പാഹി സൂരിൻ ।

രായേ ച നഃ സ്വപത്യാ ഇഷേ ധാഃ ॥ 43 (14)

(രേവതീനാം ചതാരി ച) (A9)

2.6.10 അനുവാകം 10 - ഐന്ദ്ര പ്രശ്നം

അനുയാജാനാമേകാദശ മൈത്രാവരുണപ്രേഷാഃ

T.B.2.6.10.1

ദേവം ബർഹിരിന്ദ്രഃ സുദേവം ദേവൈഃ ।

വീരവർമ്മ-സുരീർണം വേദ്യാമവർദ്ധയത് ।

വസ്മാർ വൃതം പ്രാകേതാർ ഭൃതം ।

രായാ ബർഹിഷ്ഠതോഽത്യഗാത് ।

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വേതു യജ ॥

ദേവീർദ്ധാര ഇന്ദ്രഃ സംഘാതേ ।

വിഡ്വീര്യാമന്നവർദ്ധയന് ।

ആ വർമ്മസേന തരുണേന കുമാരേണ ച മീവിതാ

അപാർവാണം ।

രേണുകകാടം നുദന്താം ।

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വിയന്തു യജ ॥ 44 (10)

T.B.2.6.10.2

ദേവീ ഉഷാസാ നക്താ । ഇന്ദ്രം യജേത പ്രയത്യഹ്വതാം ।

ദൈവീർ വിശഃ പ്രായാസിഷ്ടാം ।

സുപ്രീതേ സുധിതേ അഭൂതാം ।
 വസുവനേ വസുധേയസ്യ വീതാം യജ ॥
 ദേവീ ജോഷ്ടീ വസുധിതീ । ദേവമിന്ദ്രമവർദ്ധതാം ।
 അയാവ്യന്യാഽഥാ ദോഷാഽസി ।
 ആന്യാ വാക്ഷീദ് വസു വാര്യാണി ।
 യജമാനായ ശിക്ഷിതേ । 45 (10)

T.B.2.6.10.3

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വീതാം യജ ॥
 ദേവീ ഊർജാഹുതീ ദുഷേ സുദുഷേ ।
 പയസേന്ദ്രമവർദ്ധതാം । ഇഷ്മൂർജമന്യാ ഽവാക്ഷീത് ।
 സഗ്ധിഃ സപീതിമന്യാ । നവേന പൂർവം ദയമാനേ ।
 പുരാണേന നവം ।
 അധാതാ-മൂർജമൂർജാഹുതീ വസു വാര്യാണി ।
 യജമാനായ ശിക്ഷിതേ ।

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വീതാം യജ ॥ 46 (10)

T.B.2.6.10.4

ദേവാ ദൈവ്യാ ഹോതാരാ । ദേവമിന്ദ്രമവർദ്ധതാം ।
 ഹതാഘശഃ സാവാദാർഷ്ടാം വസു വാര്യാണി ।
 യജമാനായ ശിക്ഷിതൗ ।

വ॒സു॒വനേ॑ വ॒സു॒ധേ॒യസ്യ॑ വി॒താം യ॑ജ ॥
 ദേ॒വീ॒സ്തി॒സ്ര॒സ്തി॒സോ ദേ॒വീഃ । പ॒തി॒മി॒ന്ദ്ര॒മവ॑ർദ്ധ॒യന് ।
 അ॒സ്സൃ॒ക്ഷദ്ദാ॑ര॒തീ ദി॒വം ।
 രു॒ദ്രേ॒ർ യജ॑ഞ്ച് സ॒ർസ്വ॑തീ ।
 ഇ॒ധാ വ॒സു॒മതീ॑ ഗൃ॒ഹാൻ । 47 (10)

T.B.2.6.10.5

വ॒സു॒വനേ॑ വ॒സു॒ധേ॒യസ്യ॑ വി॒യന്തു॑ യ॑ജ ॥
 ദേ॒വ ഇ॒ന്ദ്രോ॒ നരാ॑ശ॒ച്ഛഃ । ത്രി॒വ॒രും-സ്രീ॑വ॒ന്ധുരഃ॑ ।
 ദേ॒വമി॒ന്ദ്ര॒മവ॑ർദ്ധ॒യത് । ശ॒തേ॒ന ശി॑തി॒പൃ॒ഷ്ഠാ॒നാമാ॑ഹി॒തഃ ।
 സ॒ഹ॒സ്രേ॑ണ പ്ര॒വർ॑ത॒തേ ।
 മി॒ത്രാ॒വരു॑ണേ॒ദസ്യ॑ ഹോ॒ത്രമ॑ർഹി॒തഃ ।
 ബൃ॒ഹ॒സ്ప॒തിഃ സ്തോ॒ത്രം । അ॒ശി॒നാഽഽദ്ധാ॑ര്യ॒വം ।
 വ॒സു॒വനേ॑ വ॒സു॒ധേ॒യസ്യ॑ വേ॒തു യ॑ജ ॥ 48 (10)

T.B.2.6.10.6.

ദേ॒വ ഇ॒ന്ദ്രോ॒ വന॑സ്സ॒തിഃ ।
 ഹി॒ര॒ണ്യ॒പർ॑ണോ॒ മധു॑ശാ॒ഖഃ സു॑പി॒പ്ലവഃ॑ ।
 ദേ॒വമി॒ന്ദ്ര॒മവ॑ർദ്ധ॒യത് । ദി॒വമ॑ഗ്രേ॒ണാ॑പ്രാത് ।
 ആ॒ന്തരി॑ക്ഷം പൃ॒ഥി॒വീമ॑ദ്യു॒ഹീത് ।
 വ॒സു॒വനേ॑ വ॒സു॒ധേ॒യസ്യ॑ വേ॒തു യ॑ജ ॥

ദേ॒വം ബ॒ർഹി॒ർ വാ॒രിതീ॑നാം ।
 ദേ॒വമി॒ന്ദ്രമ॑വർദ്ധയത് । സ്വാ॒സ॒സ്ഥ-മി॒ന്ദ്രേണാ॑സന്നം ।
 അ॒ന്യോ ബ॒ർഹീ॑ഷ്ടഭൃ॒ഭൂത് () ।
 വ॒സുവ॑നേ വ॒സുധേ॑യസ്യ വേ॒തു യജ॑ ॥
 ദേ॒വോ അ॒ഗ്നിഃ സ്വി॑ഷ്ടകൃത് । ദേ॒വമി॒ന്ദ്രമ॑വർദ്ധയത് ।
 സ്വി॑ഷ്ടം കൂ॒ർവന്മ॑ സ്വി॑ഷ്ടകൃത് । സ്വി॑ഷ്ടമ॒ദ്യ ക॑രോതു നഃ ।
 വ॒സുവ॑നേ വ॒സുധേ॑യസ്യ വേ॒തു യജ॑ ॥ 49 (16)
 (വി॒യ॒ന്തു യജ॑ - ശി॒ക്ഷി॒തേ - ശി॒ക്ഷി॒തേ വ॑സുവ॒നേ
 വ॒സുധേ॑യസ്യ വീ॒താം യജ॑ - ഗൃ॒ഹാൻ - വേ॑തു യജാ -
 ഭൂ॒മ് ഷഷ്ഠി॑) (A10)

Special Korvai

ദേ॒വം ബ॒ർഹി॒ർ ദേ॒വീർ ദാ॒രോ ദേ॒വീ ഉ॒ഷാ॒സാ ന॑ക്താ
 ദേ॒വീ ജോ॒ഷ്ടീ ദേ॒വീ ഊ॒ർജാ॑ഹു॒തീ ദേ॒വാ ദൈ॒വ്യാ
 ഹോ॒താരാ॑ ശി॒ക്ഷി॒തൗ ദേ॒വീസ്തി॑സ്രസ്തി॒സോ ദേ॒വീഃ പ॒തിം
 ദേ॒വ ഇ॒ന്ദ്രോ ന॒രാശ॑സോ ദേ॒വ ഇ॒ന്ദ്രോ വ॑ന॒സ്സതി॑ർ ദേ॒വം
 ബ॒ർഹി॒ർവാ॒രിതീ॑നാം ദേ॒വോ അ॒ഗ്നിഃ സ്വി॑ഷ്ടകൃദ് ദേ॒വം ।
 വേ॒തു വി॒യ॒ന്തു ച॒തുർ വീ॒താമേ॑കോ വി॒യ॒ന്തു ച॒തുർവേ॑തു ।
 അ॒വർദ്ധ॑യദവർദ്ധ॒യൻ ത്രി॑വർദ്ധ॒താമേ॑കോ
 ഽവർദ്ധ॑യഃശ്ചതുർവർദ്ധ॒യത് ।

വ॒സ്മോ॒രാ വ॒മ്സേ॒ന ദൈ॒വീ॒രയാ॒വീ॒ഷ്യ॑
 ഹ॒താ॒സ്യു॑ക്ഷ॒ച്ചതേ॒ന ദി॒വമി॒ന്ദ്രഃ॑ സ്വാ॒സ॒സ്ഥഃ॑ സ്വീ॒ഷ്ടം ।
 ശി॒ക്ഷി॒തേ ശി॒ക്ഷി॒തേ ശി॒ക്ഷി॒തൗ ।

2.6.11 അനുവാകം 11 - പശുത്രയേ പ്രയ ജാർത്ഥാ

മൈത്രാവരുണപ്രേഷാഃ

T.B.2.6.11.1

ഹോ॒താ യ॒ക്ഷമ്-സ॒മി॒ധാ॒ഗ്നി-മി॒ധ॒സ്തദേ॑ ।
 അ॒ശി॒നേ॒ന്ദ്രഃ॑ സ॒രസ്വ॑തീം ।
 അ॒ജോ ധൃ॒മോ ന ഗോ॒ധു॒മൈഃ ക്വ॑ലൈർ ഭേ॒ഷജം॑ ।
 മധു॒ ശ॒ഷ്വൈർ ന തേ॒ജ ഇ॒ന്ദ്രി॒യം ।
 പ॒യഃ സോ॒മഃ പ॒രി॒സൃ॒താ ഘൃ॒തം മധു॑ ।
 വി॒യന്ത്യാ॑ജ്യ॒സ്യ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥
 ഹോ॒താ യ॒ക്ഷത്ത്വ॑ന॒പാമ് സ॒രസ്വ॑തീ ।
 അ॒വിർമേ॑ഷോ ന ഭേ॒ഷജം॑ । പ॒മാ മധു॑മ॒താ ഷ॑ഭ॒രന് ।
 അ॒ശി॒നേ॒ന്ദ്രായ॑ വീ॒ര്യം॑ ॥ 50 (10)

T.B.2.6.11.2

ബ॒ദ॒രൈരു॒പ॒വാ॒കാദി॑ർ ഭേ॒ഷജം॑ തോ॒ക്മദിഃ॑ ।
 പ॒യഃ സോ॒മഃ പ॒രി॒സൃ॒താ ഘൃ॒തം മധു॑ ।
 വി॒യന്ത്യാ॑ജ്യ॒സ്യ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥
 ഹോ॒താ യ॒ക്ഷ॒ന്നരാ॒ശഃ॑സ്ത॒ന്ന ന॒ഗ്നഹ്നം॑ ॥

പതി॑൮ സുരാ॑യൈ ഭേഷ॒ജം । മേഷഃ॑ സര॒സ്വതീ ഭിഷ॑ക് ।
 രഥോ॑ ന ച॒ന്ദ്യശി॑നോർവ॒പാ ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ വീ॒ര്യം॑ ।
 ബദ॑രെ-രു॒പവാ॑കാഭിർ ഭേഷ॒ജം തോക്മ॑ഭിഃ ।
 പയഃ॑ സോമഃ പരി॒സ്രുതാ॑ ഘൃ॒തം മധു॑ ।
 വി॒യന്ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒തര്യ॑ജ ॥ 51 (10)

T.B.2.6.11.3

ഹോ॒താ യക്ഷ॑ദി॒ധേധി॑ത ആ॒ജുഹ്വാ॑നഃ സര॒സ്വതീം॑ ।
 ഇ॒ന്ദ്രം ബലേ॑ന വർദ്ധ॒യന് । ഋ॒ഷഭേ॑ണ ഗവേ॒ന്ദ്രിയം॑ ।
 അ॒ശിനേ॑ന്ദ്രായ വീ॒ര്യം॑ । യവൈഃ॑ കർക॒ന്ധുഭിഃ॑ ।
 മധു॑ ലാ॒ജൈർ ന മാ॑സരം ।
 പയഃ॑ സോമഃ പരി॒സ്രുതാ॑ ഘൃ॒തം മധു॑ ।
 വി॒യന്ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒തര്യ॑ജ ॥
 ഹോ॒താ യക്ഷ॑ദ്-ബർഹിഃ സു॒ഷ്ഠരീ॒മോഽർണ്മ॑ദാഃ ।
 ഭിഷ॑ങ്നാസ॒ത്യാ । 52 (10)

T.B.2.6.11.4

ഭിഷ॑ജാഽശി॒നാഽശ്വാ॑ ശിശു॒മതീ॑ । ഭിഷ॑ഗ്ധേ॒നൂഃ സര॒സ്വതീ॑ ।
 ഭിഷ॑ഗ്ദുഹ ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ഭേഷ॒ജം ।
 പയഃ॑ സോമഃ പരി॒സ്രുതാ॑ ഘൃ॒തം മധു॑ ।
 വി॒യന്ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒തര്യ॑ജ ॥
 ഹോ॒താ യക്ഷ॑ദ്ദുരോ ദിശഃ॑ । ക॒വഷ്യോ॑ ന വൃ॒ചസ്വ॑തീഃ ।

അശിഭ്യം ന ദുരോ ദിശഃ । ഇന്ദ്രോ ന രോദസി ദുഷേ ।
ദുഹേ കാമാൻമ് സരസ്വതീ । 53 (10)

T.B.2.6.11.5

അശിനേന്ദ്രായ ഭേഷജം । ശുക്രം ന ജ്യോതിരിന്ദ്രിയം ।
പയഃ സോമഃ പരിസ്രുതാ ഘൃതം മധു ।
വിയന്ത്യാജ്യസ്യ ഹോതര്യജ ॥
ഹോതാ യക്ഷമ് സുപേശസോഷേ നക്തം ദിവ് ।
അശിനാ സംജാനാനേ । സമഞ്ജാതേ സരസ്വത്യാ ।
തിഷിമിന്ദ്രേ ന ഭേഷജം । ശ്യേനോ ന രജസാ ഹൃദാ ।
പയഃ സോമഃ പരിസ്രുതാ ഘൃതം മധു । 54 (10)

T.B.2.6.11.6

വിയന്ത്യാജ്യസ്യ ഹോതര്യജ ॥
ഹോതാ യക്ഷദ്ദൈവ്യാ ഹോതാരാ ഭിഷജാശിനാ ।
ഇന്ദ്രം ന ജാഗൃവീ ദിവ് നക്തം ന ഭേഷജൈഃ ।
ശുഷ്യ് സരസ്വതീ ഭിഷക് । സീസേന ദുഹ ഇന്ദ്രിയം ।
പയഃ സോമഃ പരിസ്രുതാ ഘൃതം മധു ।
വിയന്ത്യാജ്യസ്യ ഹോതര്യജ ॥
ഹോതാ യക്ഷത് തിസ്രോ ദേവീർ ന ഭേഷജം ।
ത്രയസ്രിധാതവോപസഃ ।
രൂപമിന്ദ്രേ ഹിരണ്യം ॥ 55 (10)

T.B.2.6.11.7

അശിനേ॑ധാ ന ഭാ॑രതീ॑ । വാ॒ചാ സ॑രസ്വതീ॑ ।
 മ॒ഹ ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ദധു॒രിന്ദ്രി॑യം ।
 പ॒യഃ സോമഃ॑ പ॒രിസ്രു॑താ ഘൃ॒തം മധു॑ ।
 വി॒യന്ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒തര്യ॑ജ ॥
 ഹോ॒താ യക്ഷ॑ത്ത്വഷ്ടാ॒ര-മി॒ന്ദ്രമ॑ശി॒നാ ॥
 ഭി॒ഷജം॑ ന സ॑രസ്വതീം । ഓ॒ജോ ന ജൂ॑തിരിന്ദ്രി॒യം ।
 വൃ॒കോ ന ര॑ഭസോ ഭി॒ഷക് ।
 യശഃ॑ സു॒രയാ॑ ഭേ॒ഷജം॑ । 56 (10)

T.B.2.6.11.8

ശ്രി॒യാ ന മാ॑സരം । പ॒യഃ സോമഃ॑ പ॒രിസ്രു॑താ ഘൃ॒തം മധു॑ ।
 വി॒യന്ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒തര്യ॑ജ ॥ ഹോ॒താ യക്ഷ॑ദ്-വ॒നസ്സ॑തിം ।
 ശ॒മിതാ॑ർച് ശ॒തക്ര॑തും ।
 ഭീ॒മം ന മ॒ന്യുഃ രാ॑ജാനം വ്യാ॒ഘ്രം ന॑മ॒സാശി॑നാ ഭാ॒മം ।
 സ॑രസ്വതീ ഭി॒ഷക് । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ദു॒ഹ ഇ॒ന്ദ്രി॑യം ।
 പ॒യഃ സോമഃ॑ പ॒രിസ്രു॑താ ഘൃ॒തം മധു॑ ।
 വി॒യന്ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒തര്യ॑ജ ॥ 57 (10)

T.B.2.6.11.9

ഹോ॒താ യക്ഷ॑ദ്ഗ്നിഃ സ്വാ॒ഹാഽഽജ്യ॑സ്യ സ്തോ॒കാനാ॑ം ।
 സ്വാ॒ഹാ മേ॑ദ॒സാം പൃ॑ഥക് । സ്വാ॒ഹാ ഛാ॑ഗമ॒ശിഭ്യാ॑ം ।

സ്വാഹാ മേഷഃ സരസ്വതൈ ।

സ്വാഹർഷഭ-മിന്ദ്രായ സിദ്ധഹായ സഹസേന്ദ്രിയം ।

സ്വാഹാഽഗ്നിം ന ഭേഷജം ।

സ്വാഹാ സോമമിന്ദ്രിയം ।

സ്വാഹേന്ദ്രഃ സുത്രാമാണഃ സവിതാരം വരുണം
ഭിഷജാം പതിം ।

സ്വാഹാ വനസ്സതിം പ്രിയം പാഥോ ന ഭേഷജം ।

സ്വാഹാ ദേവാഃ ആജ്യപാൻ । 58 (10)

T.B.2.6.11.10

സ്വാഹാഽഗ്നിഃ ഹോത്രാജ്ജുഷാണോ അഗ്നിർ ഭേഷജം ।

പയഃ സോമഃ പരിസ്രുതാ ഘൃതം മധു ।

വിയന്ത്യാജ്യസ്യ ഹോതര്യജ ॥

ഹോതാ യക്ഷദശിനാ സരസ്വതീമിന്ദ്രഃ സുത്രാമാണം ।

ഇമേ സോമാഃ സുരാമാണഃ ।

ഛരാഗൈർ ന മേഷൈർ. ഋഷഭൈഃ സുതാഃ ।

ശഷൈർ ന തോക്മഭിഃ । ലാജൈർ മഹസ്വന്തഃ ।

മദാ മാസരേണ പരിഷ്കൃതാഃ ।

ശുക്രാഃ പയസ്വന്തോഽമൃതാഃ () ।

പ്രസ്ഥിതാ വോ മധുശൃതാഃ ।

താനശിനാ സരസ്വതീന്ദ്രഃ സുത്രാമാ വ്യത്രഹാ ।

ജുഷന്താഴ് സൗമ്യം മധു ।

പിബന്തു മദന്തു വിധന്തു സോമം । ഹോതര്യജേ ॥ 59 (15)

(വീര്യം - ഹീയന്താജ്യസ്യ ഹോതര്യജേ - നാസത്യാ -

സരസ്വതീ - മധു - ഹിരണ്യയം - ഭേഷജം -

ഹീയന്താജ്യസ്യ ഹോതര്യജാ - ജ്യപാ -

നമൃതാഃ പഞ്ച ച) (A11)

Special Korvai

സമിധാഗ്നിഴ് ഷട് । തന്മൃഗപാഥ് സപ്ത । നരാശാഴ്സമൃഷിഃ ।

ഇഡേഡിതോ യവൈരഷ്ടൗ । ബർഹിഃ സപ്ത । ദുരോശിനാ

ശുക്രന്നവ । സുപേശസോഷേ നക്തമൃഷിഃ । ദൈവ്യാ

ഹോതാരാ സീസേന രസഃ । തിസ്രസ്താഷ്ടാരമഷ്ടാവഷ്ടൗ ।

വനസ്തതിമൃഷിഃ । അഗ്നിം ത്രയോദശ ।

അശിനാ ദ്വാദശ ത്രയോദശ ।

സമിധാഗ്നിം ബദരൈർ ബദരൈർ യവൈരശിനാ

തിഷ്ഠിമശിനാ ന ഭേഷജഴ് രൂപമശിനാ ഭീമം ഭാമം ।

2.6.12 അനുവാകം 12 - പശുത്രയേ പ്രയാജയാജ്യം
ആപ്രിയഃ

T.B.2.6.12.1

സമിദ്ധോ അഗ്നിരശ്വിനാ । തപ്തോ ഘർമ്മോ വിരാട് സുതഃ ।
ദുഹേ ധേനുഃ സരസ്വതീ । സോമച് ശുക്രമിഹേന്ദ്രിയം ॥
തന്നുപാ ഭിഷജ്ജം സുതേ । അശ്വിനോഭാ സരസ്വതീ ।
മദ്ധ്യാ രജാച്സീന്ദ്രിയം । ഇന്ദ്രായ പഥിഭിർ വഹാൻ ॥
ഇന്ദ്രായേന്ദുച് സരസ്വതീ ।
നരാശ്വസേന നഗ്നഹുഃ । **60 (10)**

T.B.2.6.12.2

അധാതാമശ്വിനാ മധു । ഭേഷജം ഭിഷജം സുതേ ॥
ആജുഹ്വാനാ സരസ്വതീ । ഇന്ദ്രായേന്ദ്രിയാണി വീര്യം ।
ഇധാഭിരശ്വിനാവിഷം । സമൂർജച് സച് രയിം ദധുഃ ॥
അശ്വിനാ നമുചേഃ സുതം । സോമച് ശുക്രം പരിസ്രുതാ ।
സരസ്വതീ തമാഭരത് । ബർഹിഷേന്ദ്രായ പാതവേ ॥ **61 (10)**

T.B.2.6.12.3

കവഷ്യോ ന വൃചസ്വതീഃ । അശ്വിഭ്യാം ന ദുരോ ദിശഃ ।
ഇന്ദ്രോ ന രോദസീ ദുഷേ । ദുഹേ കാമാൻമ്-സരസ്വതീ ॥
ഉഷാസാ നക്തമശ്വിനാ । ദിവേന്ദ്രച് സായമിന്ദ്രിയൈഃ ।
സംജാനാനേ സുപേശസാ । സമഞ്ജാതേ സരസ്വത്യാ ॥

പാ॒തം നോ॑ അ॒ശിനാ॑ ദി॒വാ ।

പാ॒ഹി ന॑ക॒ത് സ॑ര॒സ്വതി॑ । 62 (10)

T.B.2.6.12.4

ദൈ॒വ്യാ ഹോ॑താ॒രാ ദി॒ഷജാ॑ । പാ॒തമി॑ന്ദ്ര॒ച്ഛ സ॑ചാ॒ സുതേ॑ ॥

തി॒സ്രസ്രേ॑യാ സ॒രസ്വ॑തീ । അ॒ശിനാ॑ ഭാ॒രതീ॑ധാ ।

തീ॒വ്രം പ॑രി॒സൃതാ॑ സോ॒മം । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ സു॒ഷവു॑ർമ॒ദം ॥

അ॒ശിനാ॑ ഭേ॒ഷജം॑ മ॒ധു । ഭേ॒ഷജം॑ നഃ॒ സര॑സ്വതീ ।

ഇ॒ന്ദ്രേ താ॑ഷ്ടാ॒ യശഃ॑ ശ്രീ॒യം । രൂ॒പച്ഛ॑ രൂ॒പമ॑ധുഃ സുതേ () ॥

ഋ॒തുമേ॑ന്ദ്രോ॒ വന॑സ്സ॒തിഃ । ശ॒ശമാ॑നഃ പ॑രി॒സൃതാ॑ ।

കീ॒ലാല॑മ॒ശിഭ്യാം॑ മ॒ധു । ദു॒ഹേ ധേ॑നുഃ സ॒രസ്വ॑തീ ॥

ഗോ॒ഭിർ ന॑ സോ॒മമ॑ശിനാ । മാ॒സരേ॑ണ പ॑രി॒ഷ്കൃതാ॑ ।

സമ॑ധാ॒താച്ഛ॑ സ॒രസ്വ॑ത്യാ ।

സ്വാ॒ഹേന്ദ്രേ॑ സു॒തം മ॒ധു ॥ 63 (18) (ന॒ഗ്നഹുഃ॑ - പാ॒തവേ॑ -

സ॒രസ്വ॑ - തൃ॒ധുഃ സു॒തേഽഷ്ടൗ ച॑) (A12)

2.6.13 അനുവാകം 13 - പശുത്രയേ വപാദീനാം

യാജ്ഞാനുവാക്യാഃ

T.B.2.6.13.1

അ॒ശിനാ॑ ഹ॒വിരി॑ന്ദ്രീ॒യം । നമു॑ചേ॒ർദ്ധി॑യാ സ॒രസ്വ॑തീ ।

ആ ശു॒ക്രമാ॑സു॒രാദ്വ॑സു । മ॒ഘമി॑ന്ദ്രായ॒ ജഭി॑രേ ॥

യമ॑ശിനാ സ॒രസ്വ॑തീ । ഹ॒വിഷേ॑ന്ദ്ര-മ॒വർദ്ധ॑യൻ ।

സ ബിഭേദ ബലം (വലം) മഘം । നമുചാവാസുരേ സചാ ॥
തമിന്ദ്രം പശവഃ സചാ । അശ്വിനോഭാ സരസ്വതീ । 64 (10)

T.B.2.6.13.2

ദധാനാ അഭ്യനുഷത । ഹവിഷാ യജ്ഞമിന്ദ്രിയം ॥
യ ഇന്ദ്ര ഇന്ദ്രിയം ദധുഃ । സവിതാ വരുണോ ഭഗഃ ।
സ സുത്രാമാ ഹവിഷ്ഠിതിഃ । യജമാനായ സശ്ചത ॥
സവിതാ വരുണോ ദധത് । യജമാനായ ദാശുഷേ ।
ആദത്ത നമുചേർവസു । സുത്രാമാ ബലമിന്ദ്രിയം ॥ 65 (10)

T.B.2.6.13.3

വരുണഃ ക്ഷത്രമിന്ദ്രിയം । ഭഗേന സവിതാ ശ്രിയം ।
സുത്രാമാ യശസാ ബലം । ദധാനാ യജ്ഞമാശത ॥
അശ്വിനാ ഗോഭിരിന്ദ്രിയം । അശ്വോഭിർ വീര്യം ബലം ।
ഹവിഷേന്ദ്ര്യ സരസ്വതീ । യജമാന-മവർദ്ധയന് ॥
താ നാസത്യാ സുപേശസാ । ഹിർണ്യവർതനീ നരാ () ।
സരസ്വതീ ഹവിഷ്ഠിതീ । ഇന്ദ്ര കർമ്മസു നോഽവത ॥
താ ഭിഷജാ സുകർമ്മണാ । സാ സുദൃഘാ സരസ്വതീ ।
സ വ്യുത്രഹാ ശതകൃതുഃ । ഇന്ദ്രായ ദധുരിന്ദ്രിയം ॥ 66 (16)
(ഉഭാ സരസ്വതീ - ബലമിന്ദ്രിയം - നരാ ഷട്ച്) (A13)

2.6.14 അനുവാകം 14 - പശുത്രയേ അനുയാജപ്രേഷാഃ

T.B.2.6.14.1

ദേ॒വം ബ॒ർഹിഃ॑ സ॒രസ്വ॑തീ । സു॒ദേ॒വമി॒ന്ദ്രേ॑ അ॒ശ്വിനാ॑ ॥
 തേജോ॑ ന ച॒ക്ഷുര॑ക്ഷേ॒ധാഃ । ബ॒ർഹി॑ഷാ॒ ദധു॑രി॒ന്ദ്രിയം॑ ।
 വ॒സുവ॑നേ॒ വസു॑ധേ॒യസ്യ॑ വി॒യന്തു॑ യജ ॥
 ദേ॒വീർ ദാ॒രോ॑ അ॒ശ്വിനാ॑ । ഭി॒ഷജേ॒ന്ദ്രേ॑ സ॒രസ്വ॑തീ ।
 പ്രാ॒ണം ന॑ വീ॒ര്യം॑ ന॒സി । ദാ॒രോ॑ ദധു॑രി॒ന്ദ്രിയം॑ ।
 വ॒സുവ॑നേ॒ വസു॑ധേ॒യസ്യ॑ വി॒യന്തു॑ യജ ॥ 67 (10)

T.B.2.6.14.2

ദേ॒വീ ഉ॒ഷാ॒സാവ॑ശി॒നാ ॥ ഭി॒ഷജേ॒ന്ദ്രേ॑ സ॒രസ്വ॑തീ ।
 ബ॒ലം ന॑ വാ॒ചമാ॑സ്യേ॒ ॥ ഉ॒ഷാ॒ഭ്യാം ദധു॑രി॒ന്ദ്രിയം॑ ।
 വ॒സുവ॑നേ॒ വസു॑ധേ॒യസ്യ॑ വി॒യന്തു॑ യജ ॥
 ദേ॒വീ ജോ॒ഷ്ടീ അ॒ശ്വിനാ॑ । സു॒ത്രാമേ॒ന്ദ്രേ॑ സ॒രസ്വ॑തീ ।
 ശ്രോ॒ത്രം ന॑ ക॒ർണ॑യോർ യശഃ॑ । ജോ॒ഷ്ടീ॒ഭ്യാം ദധു॑രി॒ന്ദ്രിയം॑ ।
 വ॒സുവ॑നേ॒ വസു॑ധേ॒യസ്യ॑ വി॒യന്തു॑ യജ ॥ 68 (10)

T.B.2.6.14.3

ദേ॒വീ ഉ॒ർജാ॑ഹു॒തീ ദു॒ഷേ॑ സു॒ദുഷേ॑ ।
 പ॒യസേ॒ന്ദ്രഃ സ॒രസ്വ॑ത്യ॒ശ്വിനാ॑ ഭി॒ഷജാ॑ഽവത ।
 ശു॒ക്രം ന॑ ജ്യോതിഃ॒ സ്തന॑യോ॒രാഹു॑തീ ധ॒ത്ത ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ ।
 വ॒സുവ॑നേ॒ വസു॑ധേ॒യസ്യ॑ വി॒യന്തു॑ യജ ॥

ദേ॒വാ ദേ॒വാനാ॑ം ദി॒ഷജാ॑ । ഹോ॒താ॒രാവി॒ന്ദ്ര-മ॒ശിനാ॑ ।
 വ॒ഷ്ട്കാ॑രൈഃ സ॒രസ്വ॑തീ । തി॒ഷ്ഠി॒ം ന ഹൃ॑ദയേ മ॒തി॒ം ।
 ഹോ॒ത്യുഭ്യാ॑ം ദധു॒രിന്ദ്രി॑യം ।

വ॒സു॒വനേ॑ വ॒സു॒ധേയ॑സ്യ വി॒യന്തു॑ യജ് ॥ 69 (10)

T.B.2.6.14.4

ദേ॒വീ-സ്തി॒സ്ര-സ്തി॒സ്രോ ദേ॒വീഃ ।
 സ॒രസ്വ॑ത്യു॒ശിനാ॑ ഭാ॒രതീ॒ധാ । ശു॒ഷം ന മ॒ദ്ധ്യേ॒ നാഭ്യാ॑ം ।
 ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ദധു॒രിന്ദ്രി॑യം ।

വ॒സു॒വനേ॑ വ॒സു॒ധേയ॑സ്യ വി॒യന്തു॑ യജ് ॥

ദേ॒വ ഇ॒ന്ദ്രോ ന॒രാശ॑ഽസഃ ।

ത്രി॒വ॒രുംഃ സ॒രസ്വ॑ത്യാ ശു॒ഭിഭ്യാ॑മീ॒യതേ॑ ര॒ഥഃ ।

രേ॒തോ ന രൂ॒പമ॒മൃതം॑ ജ॒നിത്രം॑ ।

ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ത്വഷ്ടാ ദധി॒ന്ദ്രിയാ॑ണി ।

വ॒സു॒വനേ॑ വ॒സു॒ധേയ॑സ്യ വി॒യന്തു॑ യജ് ॥ 70 (10)

T.B.2.6.14.5

ദേ॒വ ഇ॒ന്ദ്രോ വ॒ന॒സ്സതിഃ॑ । ഹി॒രണ്യ॑പർണോ അ॒ശിഭ്യാ॑ം ।

സ॒രസ്വ॑ത്യാഃ സു॒പി॒പ്ലവഃ॑ । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ പ॒ച്യതേ॑ മധു॒ ।

ഓജോ॑ ന ജൂ॒തിമൃ॑ഷഭോ ന ഭാ॒മം ।

വ॒ന॒സ്സതി॑ർ നോ ദധി॒ന്ദ്രിയാ॑ണി ।

വ॒സു॒വനേ॑ വ॒സു॒ധേയ॑സ്യ വി॒യന്തു॑ യജ് ॥

ദേ॒വം ബ॒ർഹി॒ർവാ॒രിതീ॑നാം । അ॒ദ്ധ॒രേ സ്തീ॒ർണമ॒ശിഭ്യാം ॥
ഊ॒ർണമ്രദാഃ॑ സ॒രസ്വ॑ത്യാഃ । 71 (10)

T.B.2.6.14.6.

സ്യോ॒നമി॒ന്ദ്ര തേ॑ സ॒ദഃ ।

ഈ॒ശായൈ॑ മ॒ന്യുഴ് രാജാ॑നം ബ॒ർഹി॒ഷാ ദധു॑രി॒ന്ദ്രിയം ॥
വ॒സുവ॑നേ॒ വസു॑ധേയ॒സ്യ വി॑യന്തു॒ യജ ॥

ദേ॒വോ അ॒ഗ്നിഃ സി॑ഷ്ടകൃത് । ദേ॒വാൻ.യക്ഷ॑ദ്-യ॒ഥായ॑ഥം ।
ഹോ॒താ॒രാ-വി॒ന്ദ്രമ॒ശിനാ ॥

വാ॒ചാ വാ॒ചഴ് സ॒രസ്വ॑തീം । അ॒ഗ്നിഴ് സോ॑മഴ് സി॑ഷ്ടകൃത് ।
സി॑ഷ്ട ഇ॒ന്ദ്രഃ സു॒ത്രാമാ॑ സ॒വിതാ॑ വരു॒ണോ ഭി॒ഷക് ।

ഇ॒ഷ്ടോ ദേ॒വോ വ॑ന॒സ്സതിഃ॑ () । സി॑ഷ്ടാ ദേ॒വാ ആ॑ജ്യ॒പാഃ ।

ഇ॒ഷ്ടോ അ॒ഗ്നിര॒ഗ്നിനാ ॥ ഹോ॒താ ഹോ॒ത്രേ സി॑ഷ്ടകൃത് ।

യശോ॑ ന ദധി॒ന്ദ്രിയം ॥ ഊ॒ർജമ॑പ॒ചിതി॑സ്വ॒ധാധാ ॥

വ॒സുവ॑നേ॒ വസു॑ധേയ॒സ്യ വി॑യന്തു॒ യജ ॥ 72 (16)

(ദാ॒രോ ദധു॑രി॒ന്ദ്രിയം വ॑സുവ॒നേ വസു॑ധേയ॒സ്യ വി॑യന്തു॒

യജ - ജോ॒ഷ്ടീഭ്യാം ദധു॑രി॒ന്ദ്രിയം വ॑സുവ॒നേ

വസു॑ധേയ॒സ്യ വി॑യന്തു॒ യജ - ഹോ॒ത്യഭ്യാം ദധു॑രി॒ന്ദ്രിയം

വ॑സുവ॒നേ വസു॑ധേയ॒സ്യ വി॑യന്തു॒ യജേ - നി॒യാണി॑

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വിധന്തു യജ - സർസ്വത്യാ -
വനസ്സതിഃ ഷട്ച) (A14)

Special Korvai

(ദേവം ബർഹിർ ദേവീർ ദ്വാദോ ദേവീ ഉഷാസാവശിനാ
ദേവീ ജോഷ്ടീ ദേവീ ഊർജാഹുതീ ദേവാ ദേവാനാം
ഭിഷജാ വഷട്കാരൈർ ദേവീസ്തിസ്രസ്തിസോ ദേവീഃ
സർസ്വതീ ദേവ ഇന്ദ്രോ നരാശച്സോ ദേവ ഇന്ദ്രോ
വനസ്സതിർദേവം ബർഹിർവാരിതീനാം ദേവോ അഗ്നിഃ
സിഷ്ടകൃദ് ദേവാൻ) ।

(സമിധാഗ്നിം ദേവം ബർഹിഃ സർസ്വത്യാശിനാ
സർവം ഹിധന്തു । ദ്വാദസ്തിസ്രഃ സർവം വിധന്തു ।
അജ ഇന്ദ്രമോജോഗ്നിം പരഃ സർസ്വതീം । നക്തംപൂർവഃ
സർസ്വതി । അന്യത്ര സർസ്വതി । ഭിഷക് പൂർവം ദുഹ
ഇന്ദ്രിയം । അന്യത്ര ദധുരിന്ദ്രിയം । സൗത്രാമണ്യാച്
സുതാസുതീ । അഞ്ജന്ത്യയം യജമാനഃ)

2.6.15 അനുവാകം 15 - സൂക്തവാകപ്രേഷഃ

T.B.2.6.15.1

അഗ്നിമദ്യ ഹോതാരമവൂണീത ।

അയച് സുതാസുതീ യജമാനഃ । പചൻ പക്തീഃ ।

പചൻ പുരോഡാശാൻ | ഗൃഹ്ണൻ ഗ്രഹാൻ |
 ബദ്ധ്നശിഭ്യാം ഛാഗച്ഛ് സരസ്വതയാ ഇന്ദ്രായ |
 ബദ്ധ്നൻ സരസ്വതൈ മേഷ്മിന്ദ്രായാശിഭ്യാം |
 ബദ്ധ്നനിന്ദ്രായർ.ഷഭ-മശിഭ്യച്ഛ് സരസ്വതൈ |
 സുപസ്ഥാ അഭ്യ ദേവോ വനസ്സതിരഭവത് |
 അശിഭ്യാം ഛാഗേന സരസ്വതയാ ഇന്ദ്രായ | **73 (10)**

T.B.2.6.15.2

സരസ്വതൈ മേഷ്മണൈന്ദ്രായാശിഭ്യാം |
 ഇന്ദ്രായർ.ഷഭേണാശിഭ്യച്ഛ് സരസ്വതൈ |
 അക്ഷഃസ്താമേദസ്തഃ പ്രതി പചതാഃഗ്രഭീഷുഃ |
 അവിവൃധന്ത ഗ്രഹൈഃ |
 അപാതാമശിനാ സരസ്വതീന്ദ്രഃ സുത്രാമാ വ്യത്രഹാ |
 സോമാൻ-സുരാംണഃ |
 ഉപോ ഉക്ഥാമദാഃ ശൗദ്വിമദാ അദന് |
 അവിവൃധൻ താങ്ഗൃഷൈഃ |
 താമദ്യർ.ഷ ആർ.ഷേയർ.ഷീണാം നപാദവൃണീത |
 അയച്ഛ് സുതാസുതീ യജമാനഃ () |
 ബഹുഭ്യ ആസംഗതേഭ്യഃ |
 ഏഷ മേ ദേവേഷു വസു വാര്യോ യക്ഷ്യത ഇതി |

താ യാ ദേവാ ദേവദാനാനൃദുഃ ।

താനൃസ്മാ ആ ച ശാസ്വ । ആ ച ഗുരസ്വ ।

ഇഷിതശ്ച ഹോതരസി ഭദ്രവാച്യായ പ്രേഷിതോ മാനുഷഃ ।

സൂക്തവാകായ സൂക്താ ബ്രൂഹി ॥ 74 (17) (ഇന്ദ്രായ -

യജമാനഃ സ്വപ്ത ച) (A15)

2.6.16 അനുവാകം 16 - പിതൃയജ്ഞയാജ്ഞാനുവാക്യാഃ

T.B.2.6.16.1

"ഉശന്തസ്ത്വാ ഹവാമഹ {14}", "ആ നോ അഗേ

സുകേതുനാ {15}" ।

"ത്വച് സോമ മഹേ ഭഗം {16}", "ത്വച് സോമ പ്രചികിതോ

മനീഷാ {17}" ।

"ത്വയാ ഹി നഃ പിതരഃ സോമ പൂർവേ {18}", "ത്വച് സോമ

പിതൃഭിഃ സംഘിദാനഃ {19}" ।

"ബർഹിഷഭഃ പിതര {20}", "ആഹം പിതൃൻ {21}" ।

"ഉപഹൂതാഃ പിതരോ {22}", "ഽഗ്നിഷ്വാത്താഃ പിതരഃ {23}" ॥

അഗ്നിഷ്വാത്താനൃതുമതോ ഹവാമഹേ ।

നരാശ്ചസേ സോമപീഥം യ ആശുഃ ।

തേ നോ അർവന്തഃ സുഹവാ ഭവന്തു ।

ശം നോ ദവന്തു ദിപദേ ശം ചതുഷ്ഠദേ ॥

യേ അഗ്നിഷ്യാത്താ യേനഗ്നിഷ്യാത്താഃ । 75 (10)

T.B.2.6.16.2

അഹ്ഹോമുചഃ പിതരഃ സോമ്യാസഃ ।

പരേടവരേടമൃതാസോ ദവന്തഃ ।

അധിബ്രൂവന്തു തേ അവന്താസ്താൻ ॥

വാനുായൈ ദുഗ്ധേ ജുഷമാണാഃ കരംഭം ।

ഉദീരാണാ അവരേ പരേ ച ।

അഗ്നിഷ്യാത്താ ഗൃതുഭിഃ സംവിദാനാഃ ।

ഇന്ദ്രവന്തോ ഹവിരിദം ജുഷന്താം ॥

"യദഗ്നേ കവ്യവാഹന{24}, "ത്വമഗ്ന ഇഹിതോ

ജാതവേദഃ{25}" । "മാതലീകവൈഃ{26}" ॥

യേ താതൃപൂർവേവത്രാ ജേഹമാനാഃ () ।

ഹോത്രാവ്യധഃ സ്തോമതഷ്ടാസോ അർകൈഃ ।

ആഗ്നേ യാഹി സുവിദത്രേഭിരർവാങ് ।

സത്യൈഃ കവൈഃ പിതൃഭിർ-ഘർമസദ്ഭിഃ ॥

ഹവ്യവാഹമജരം പുരുപ്രിയം ।

അഗ്നിം ഘൃതേന ഹവിഷാ സപര്യന് ।

ഉപാസദം കവ്യവാഹം പിതൃണാം ।

സ നഃ പ്രജാം വീരവതീൗ സമൃദ്ധൗ || 76 (17)

(അനഗ്നിഷാത്താ - ജേഹമാനാഃ സപ്ത ച) (A16)

2.6.17 അനുവാകം 17 - ഐന്ദ്രോ പശൗ ഏകാദശ പ്രയാജാഃ

T.B.2.6.17.1

ഹോതാ യക്ഷദിധസ്വദേ । സമിധാനം മഹദ്യശഃ ।
 സുഷമിദ്ധം വരേണ്യം । അഗ്നിമിന്ദ്രം വയോധസം ।
 ഗായത്രിം ചന്ദ ഇന്ദ്രിയം । ത്ര്യവിം ഗാം വയോ ദധത് ।
 വേതാജ്യസ്യ ഹോതര്യജേ ॥ ഹോതാ യക്ഷച്ഛുചിപ്രതം ।
 തന്നുനപാതമുദ്ഭിദം । യം ഗർഭമദിതിർദധേ । 77 (10)

T.B.2.6.17.2

ശുചിമിന്ദ്രം വയോധസം । ഉഷ്ണിഹം ചന്ദ ഇന്ദ്രിയം ।
 ദിത്യവാഹം ഗാം വയോ ദധത് ।
 വേതാജ്യസ്യ ഹോതര്യജേ ॥ ഹോതാ യക്ഷദീധേന്യം ।
 ഞാഡിതം വൃത്രഹന്തം । ഇധാദിരീഡ്യൗ സഹഃ ।
 സോമമിന്ദ്രം വയോധസം । അനുഷ്ടുഭം ചന്ദ ഇന്ദ്രിയം ।
 ത്രിവത്സം ഗാം വയോ ദധത് । 78 (10)

T.B.2.6.17.3

വേതാജ്യസ്യ ഹോതര്യജേ ॥
 ഹോതാ യക്ഷമ് സുബർഹിഷദം । പൃഷ്ണാന്ത-മർത്യം ।
 സീദന്തം ബർഹിഷി പ്രിയേ । അമൃതേന്ദ്രം വയോധസം ।

ബൃഹ॑തീ॒ം ച॑ന॒ ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । പ॒ഞ്ചാ॒വിം ശാ॑ം വ॒യോ ദ॑ധ॒ത് ।
വേ॒താജ്യ॑സ്യ॒ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥ ഹോ॒താ യ॑ക്ഷ॒ദ് വൃ॒ച॒സ്വ॒തീഃ ।
സു॒പ്രാ॒യണാ॑ ഋ॒താ॒വൃ॒ധഃ । 79 (10)

T.B.2.6.17.4

ദാ॒രോ ദേ॒വീർ. ഹി॑ര॒ണ്യയീഃ॑ । ബ്ര॒ഹ്മാണ॑ ഇ॒ന്ദ്രം വ॒യോ॒ധ॒സം ।
പ॒ക്ഷ്തിം ച॑ന॒ ഇ॒ഹേ॒ന്ദ്രി॒യം । തു॒ര്യ॒വാ॒ഹം ശാ॑ം വ॒യോ ദ॑ധ॒ത് ।
വേ॒താജ്യ॑സ്യ॒ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥ ഹോ॒താ യ॑ക്ഷ॒ദ്-സു॒പേ॒ശ॒സേ ।
സു॒ശി॒ല്പേ ബൃ॑ഹ॒തീ ഉ॒ദേ । ന॑കേ॒താഷാ॑സാ ന ദ॒ർശ॒തേ ।
വി॒ശ്വമി॒ന്ദ്രം വ॒യോ॒ധ॒സം । ത്രി॒ഷ്ടുഭം ച॑ന॒ ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । 80 (10)

T.B.2.6.17.5

പ॒ഷ്ട॒വാ॒ഹം ശാ॑ം വ॒യോ ദ॑ധ॒ത് ।
വേ॒താജ്യ॑സ്യ॒ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥ ഹോ॒താ യ॑ക്ഷ॒ത് പ്ര॒ചേ॒ത॒സാ ।
ദേ॒വാ॒നാമു॑ത്ത॒മം യ॑ശഃ । ഹോ॒താ॒രാ ദൈ॒വ്യാ ക॒വീ ।
സ॒യുജേ॑ന്ദ്രം വ॒യോ॒ധ॒സം । ജ॒ഗ॒തീം ച॑ന॒ ഇ॒ഹേ॒ന്ദ്രി॒യം ।
അ॒ന॒ധാ॒ഹം ശാ॑ം വ॒യോ ദ॑ധ॒ത് ।
വേ॒താജ്യ॑സ്യ॒ ഹോ॒ത॒ർയജ॑ ॥
ഹോ॒താ യ॑ക്ഷ॒ത് പേ॒ശ॒സ്വ॒തീഃ । 81 (10)

T.B.2.6.17.6.

തി॒സ്രോ ദേ॒വീർ. ഹി॑ര॒ണ്യയീഃ॑ । ദാ॒ര॒തീർ-ബൃ॑ഹ॒തീർമ॒ഹീഃ ।
പ॒തിമി॑ന്ദ്രം വ॒യോ॒ധ॒സം । വി॒രാജം ച॑ന॒ ഇ॒ഹേ॒ന്ദ്രി॒യം ।

യേ॒ന്നും ഗാ॒ം ന വ॒യോ ദധ॑ത് | വേ॒ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒ത॒ര്യജ॑ ||
 ഹോ॒താ യ॑ക്ഷ॒മ് സു॒രേത॑സം | ത്വഷ്ടാ॑രം പു॒ഷ്ടി॑വർദ്ധ॒നം |
 രൂ॒പാണി॑ ബി॒ദ്രതം॑ പൃ॒ഥക് |
 പു॒ഷ്ടി॑മി॒ന്ദ്രം വ॒യോധ॑സം || 82 (10)

T.B.2.6.17.7

ദി॒പദം॑ ച॒ന്ദ ഇ॒ഹേന്ദ്രി॑യം | ഉ॒ക്ഷാ॑ണം ഗാ॒ം ന വ॒യോ ദധ॑ത് |
 വേ॒ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒ത॒ര്യജ॑ || ഹോ॒താ യ॑ക്ഷ॒ച്ചത॑ക്ര॒തും |
 ഹി॒രണ്യ॑പർണ-മു॒ക്ഥി॑നം | ര॒ശ॒നാം ബി॒ദ്രതം॑ വ॒ശി॑ം |
 ഭഗ॑മി॒ന്ദ്രം വ॒യോധ॑സം | ക॒കുഭം॑ ച॒ന്ദ ഇ॒ഹേന്ദ്രി॑യം |
 വ॒ശാം വേ॒ഹതം॑ ഗാ॒ം ന വ॒യോ ദധ॑ത് |
 വേ॒ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒ത॒ര്യജ॑ () ||
 ഹോ॒താ യ॑ക്ഷ॒മ്-സാ॒ഹാ॑കൃ॒തീഃ |
 അ॒ഗ്നിം ഗൃ॒ഹപ॑തിം പൃ॒ഥക് | വ॒രു॒ണം ഭേ॒ഷജം॑ ക॒വിം |
 ക്ഷ॒ത്രമി॒ന്ദ്രം വ॒യോധ॑സം | അ॒തി॒ച്ഛ॒ന്ദസം॑ ച॒ന്ദ ഇ॒ന്ദ്രി॑യം |
 ബൃ॒ഹദ്യ॑ഷഭം॑ ഗാ॒ം വ॒യോ ദധ॑ത് |
 വേ॒ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒ത॒ര്യജ॑ || 83 (17) (ദധേ - ദധദ് -
 ഗൃ॒താവ്യ॑ - ഇ॒ന്ദ്രി॑യം - പേ॒ശ॒സാ॒തീർ - വ॒യോധ॑സം -
 വേ॒ത്യാജ്യ॑സ്യ ഹോ॒ത॒ര്യജ॑ സ॒പ്ത ച॑) (A17)

Special Korvai

ഇ॒ഡ॒സ്തദേ॒ഗ്നിം ഗായ॑ത്രിം ത്ര്യ॒വീം । ശുചി॑വ്രത॒യ്
 ശുചി॑മു॒ഷ്ണിഹം ദി॒ത്യവാ॑ഹം । ഇ॒ഽധേ॒ന്യയ് സോമ॑-
 മ॒നുഷ്ടു॑ഭം ത്രി॒വർസം ।
 സു॒ബ॒ർഹി॒ഷദ॑മമൃ॒തേന്ദ്രം ബൃ॒ഹതീ॑ം
 പഞ്ചാ॑വിം । വൃ॒ച॒സ്വതീഃ സു॒പ്രായ॑ണാ ദാ॒രോ ബ്രാ॑ഹ്മാ॒ണഃ
 പാ॒ങ്ക്തി॑മിഹ തു॒ര്യവാ॑ഹം । സു॒പേ॒ശസേ॒ വിശ്വ॑മി॒ന്ദ്രം
 ത്രി॒ഷ്ടുഭം പ॒ഷ്ടവാ॑ഹം । പ്ര॒ചേ॒തസാ॑ സ॒യുജേ॑ന്ദ്രം
 ജഗ॑തീമിഹാന॒ധാഹം । പേ॒ശ॒സ്വതീ॑സ്തി॒സ്തോ ഭാ॑ര॒തീഃ
 പതി॑ം ഹിരാ॒ജമി॒ഹ ധേ॒നും ന । സു॒രേ॒തസം താ॑ഷ്ടാ॒രം
 പു॒ഷ്ടിം ദി॒പദ॑മിഹോ॒ക്ഷാണം ന ।
 ശ॒ത॒ക്ര॒തും ഭഗ॑മി॒ന്ദ്രം ക॒കുഭ॑മിഹ
 വ॒ശാം വേ॑ഹതം ഗാം ന । സ്വാ॒ഹാ॒കൃതീഃ
 ക॒ഷ॒ത്രമ॑തി॒ച്ഛന്ദ॑സം ബൃ॒ഹദൃ॑ഷഭം ഗാം ഹി॒വയഃ॑ ।
 ഇ॒ന്ദ്രിയ॑മു॒ഷി॒വസു॑ന॒വദ॑ശേഹേ॒ന്ദ്രിയ॑മ॒ഷ്ട ന॒വ ദശ॑
 ഗാം ന വ॒യോ ദധ॑മ് സർവ॑വേതു ।

2.6.18 അനുവാകം 18 - ഐന്ദ്രോ പശൗ പ്രയാജയാജ്യഃ

T.B.2.6.18.1

സമി॑ദ്ധോ അ॒ഗ്നിഃ സ॒മിധാ॑ । സു॒ഷമി॑ദ്ധോ വ॒രേണ്യഃ॑ ।
 ഗായ॑ത്രി ച॒ന്ദ്ര ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ । ത്ര്യ॒വിർ ഗൗ॑ർവയോ॑ ദധുഃ ॥

ത॒നു॒ന॒പാ-ചു॒ചി॒വ്ര॒തഃ । ത॒നു॒ന॒പാ॒ച്ച (ത॒നു॒പാ॒ച്ച) സ॒ര॒സ്വ॒തീ ।
ഉ॒ഷ്ണി॑ക്ച॒ര॒ന് ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । ദി॒ത്യ॒വാ॒ധ് ഗൗ॑ർവ॒യോ ദധുഃ ॥
ഇ॒ധാ॑ദി॒ര॒ഗ്നി॒രീ॒ധ്യഃ । സോ॑മോ ദേ॒വോ അ॑മർ॒ത്യഃ । 84 (10)

T.B.2.6.18.2

അ॒നു॒ഷ്ടു॒പ്ച॒ര॒ന് ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । ത്രി॒വ॒ദ്സോ॑ ഗൗ॑ർവ॒യോ ദധുഃ ॥
സു॒ബ॒ർഹി॒ര॒ഗ്നിഃ॑ പൃ॒ഷ്ണാ॑ൻ । സ്തീ॒ർണ-ബ॑ർഹി॒രമർ॑ത്യഃ ।
ബൃ॒ഹ॒തീ ച॒ര॒ന് ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । പ॒ഞ്ചാ॑വി॒ർ ഗൗ॑ർവ॒യോ ദധുഃ ॥
ദു॒രോ ദേ॒വീർ ദി॒ശോ മ॒ഹീഃ । ബ്ര॒ഹ്മാ ദേ॒വോ ബൃ॑ഹ॒സ്സ॒തിഃ ।
പ॒ക്തി॑ ശ്ല॒ന് ഇ॒ഹേ॒ന്ദ്രി॒യം ।
തു॒ര്യ॒വാ॒ധ് ഗൗ॑ർവ॒യോ ദധുഃ ॥ 85 (10)

T.B.2.6.18.3

ഉ॒ഷേ യ॒ഹീ സു॒പേ॑ശ॒സാ । വി॒ശോ ദേ॒വാ അ॑മർ॒ത്യഃ ।
ത്രി॒ഷ്ടു॒പ് ച॒ര॒ന് ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । പ॒ഷ്ടവാ॑ദ് ഗൗ॑ർവ॒യോ ദധുഃ ॥
ദൈ॒വ്യാ ഹോ॑താ॒രാ ദി॒ഷജാ॑ । ഇ॒ന്ദ്രേ॑ണ സ॒യുജാ॑ യു॒ജാ ।
ജ॒ഗ॒തീ ച॒ര॒ന് ഇ॒ഹേ॒ന്ദ്രി॒യം । അ॒ന॒ധ്യാൻ-ഗൗ॑ർവ॒യോ ദധുഃ ॥
തി॒സ്ര ഇ॒ധാ സ॒ര॒സ്വ॒തീ । ഭാ॒ര॒തീ മ॒രുതോ॑ വി॒ശഃ । 86 (10)

T.B.2.6.18.4

വി॒രാട്ച॒ര॒ന് ഇ॒ഹേ॒ന്ദ്രി॒യം । ധേ॒നുർ ഗൗ॑ർ ന വ॒യോ ദധുഃ ॥
താ॒ഷ്ടാ തു॒രീ॒പോ അ॑ഭ്ഭു॒തഃ । ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ പൃ॒ഷ്ഠി॒വർദ്ധ॑നാ ।
ദി॒പാ॒ച്ഛ॒ന് ഇ॒ഹേ॒ന്ദ്രി॒യം । ഉ॒ക്ഷാ ഗൗ॑ർ ന വ॒യോ ദധുഃ ॥

ശമിതാ നോ വനസ്സതിഃ । സവിതാ പ്രസുവൻ ഭഗം ।
കകുച്ഛൻ ഇഹേന്ദ്രിയം ।
വശാ വേഹദ്ഗൗർന വയോ ദധുഃ () ॥
സ്വാഹാ യജ്ഞം വരുണഃ । സുകുചത്രോ ഭേഷജം കരത് ।
അതി ശൂന്യാ ശൂൻ ഇന്ദ്രിയം ।
ബൃഹദ്യുഷഭോ ഗൗർവയോ ദധുഃ ॥ 87 (14)

(അമർത്യ - സൂര്യവാധ് ഗൗർവയോ ദധുർ - വിശോ -
വശാ വേഹദ്ഗൗർ ന വയോ ദധുശ്ചതാരി ച) (A18)

2.6.19 അനുവാകം 19 - ഐന്ദോ പശൗ വപാദീനാം
യജ്ഞാനുവാക്യാഃ

T.B.2.6.19.1

വസന്തേനർതൂനാ ദേവാഃ । വസവസ്രിവിതാ സ്തൂതം ।
രഥന്തരേണ തേജസാ । ഹവിരിന്ദ്രേ വയോ ദധുഃ ॥
ഗ്രീഷ്മേണ ദേവാ ഋതൂനാ । രൂദ്രാഃ പഞ്ചദശേ സ്തൂതം ।
ബൃഹതാ യശസാ ബലം । ഹവിരിന്ദ്രേ വയോ ദധുഃ ॥
വർഷാദിർ. ഋതൂനാഽദിത്യാഃ ।
സ്തോമേ സപ്തദശേ സ്തൂതം । 88 (10)

T.B.2.6.19.2

വൈരുപേണ വിശൗജസാ । ഹവിരിന്ദ്രേ വയോ ദധുഃ ॥
ശാരദേനർതൂനാ ദേവാഃ । ഏകവിംശേ ഋദവഃ സ്തൂതം ।

വൈരാജേന ശ്രിയാ ശ്രിയം । ഹവിരിന്ദ്രേ വയോ ദധുഃ ॥
 ഹേമന്തേനർത്വുനാ ദേവാഃ । മരുതസ്രിണവേ സ്മൃതം ।
 ബലേന ശക്വരീഃ സഹഃ । ഹവിരിന്ദ്രേ വയോ ദധുഃ () ॥
 ശൈശിരേണർത്വുനാ ദേവാഃ ।
 ത്രയസ്രിപ്തശേ മൃതഃ സ്മൃതം । സത്യേന രേവതീഃ ക്ഷത്രം ।
 ഹവിരിന്ദ്രേ വയോ ദധുഃ ॥ 89 (14)

(സ്തോമേ സപ്തദശേ സ്മൃതഃ - സഹോ ഹവിരിന്ദ്രേ വയോ
 ദധുശ്ചത്വാരീ ച) (A19)

Special Korvai

(വസന്തേന ഗ്രീഷ്മേണ വർഷാദിഃ ശാരദേന ഹേമന്തേന
 ശൈശിരേണ ഷട്)

2.6.20 അനുവാകം 20 - ഐന്ദ്രോ പശൗ അനുയാജാനാം
 മൈത്രാവരിണപ്രേഷാഃ

T.B.2.6.20.1

ദേവം ബർഹിരിന്ദ്രം വയോധസം । ദേവം ദേവമവർദ്ധയത് ।
 ഗായത്രിയാ ഛന്ദസേന്ദ്രിയം । തേജ ഇന്ദ്രേ വയോ ദധത് ।
 വസുവനേ വസുധേയസ്യ വേതു യജ ॥
 ദേവീർ ദ്വാദോ ദേവമിന്ദ്രം വയോധസം ।
 ദേവീർ ദേവ-മവർദ്ധയന് । ഉഷിഹാ ഛന്ദസേന്ദ്രിയം ।

പ്രാണമിന്ദ്രേ വയോ ദധത് ।

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വിയന്തു യജ ॥ 90 (10)

T.B.2.6.20.2

ദേവീ ദേവം ഹവയോധസം । ഉഷേ ഇന്ദ്രമവർദ്ധതാം ।

അനുഷ്ടുഭാ ധനുസേന്ദ്രിയം । വാചമിന്ദ്രേ വയോ ദധത് ।

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വീതാം യജ ॥

ദേവീ ജോഷ്ഠീ ദേവമിന്ദ്രം ഹവയോധസം ।

ദേവീ ദേവമവർദ്ധതാം । ബൃഹത്യാ ധനുസേന്ദ്രിയം ।

ശോക്രമിന്ദ്രേ വയോ ദധത് ।

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വീതാം യജ ॥ 91 (10)

T.B.2.6.20.3

ദേവീ ഊർജാഹുതീ ദേവമിന്ദ്രം ഹവയോധസം ।

ദേവീ ദേവമവർദ്ധതാം । പക്ത്യാ ധനുസേന്ദ്രിയം ।

ശുക്രമിന്ദ്രേ വയോ ദധത് ।

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വീതാം യജ ॥

ദേവാ ദൈവ്യാ ഹോതാരാ ദേവമിന്ദ്രം ഹവയോധസം ।

ദേവാ ദേവമവർദ്ധതാം । ത്രിഷ്ടുഭാ ധനുസേന്ദ്രിയം ।

തിഷ്ഠിമിന്ദ്രേ വയോ ദധത് ।

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വീതാം യജ ॥ 92 (10)

T.B.2.6.20.4

ദേ॒വീ-സ്ത്വി॑സ്ര-സ്ത്വി॑സോ ദേ॒വീർ വ॑യോ॒ധസം॑ ।
 പ॒തിമി॑ന്ദ്ര- മ॒വർദ്ധ॑യന് । ജഗ॑ത്യാ ഛ॒ന്ദസേ॑ന്ദ്രി॒യം ।
 ബ॒ലമി॑ന്ദ്രേ വ॒യോ ദ॒ധത് ।
 വ॒സുവ॑നേ വ॒സുധേ॑യ॒സ്യ വി॑യ॒ന്തു യ॑ജ ॥
 ദേ॒വോ ന॒രാശ്ച॑സോ ദേ॒വമി॑ന്ദ്രം വ॑യോ॒ധസം॑ ।
 ദേ॒വോ ദേ॒വമ॑വർദ്ധ॒യത് । വി॒രാജാ॑ ഛ॒ന്ദസേ॑ന്ദ്രി॒യം ।
 രേ॒ത ഇ॑ന്ദ്രേ വ॒യോ ദ॒ധത് ।
 വ॒സുവ॑നേ വ॒സുധേ॑യ॒സ്യ വേ॑തു യ॑ജ ॥ 93 (10)

T.B.2.6.20.5

ദേ॒വോ വ॒നസ്സ॑തിർ-ദേ॒വമി॑ന്ദ്രം വ॑യോ॒ധസം॑ ।
 ദേ॒വോ ദേ॒വമ॑വർദ്ധ॒യത് । ദി॒പദാ॑ ഛ॒ന്ദസേ॑ന്ദ്രി॒യം ।
 ഭഗ॑മിന്ദ്രേ വ॒യോ ദ॒ധത് ।
 വ॒സുവ॑നേ വ॒സുധേ॑യ॒സ്യ വേ॑തു യ॑ജ ॥
 ദേ॒വം ബ॒ർഹി॑ർവാ॒രിതീ॑നാം ദേ॒വമി॑ന്ദ്രം വ॑യോ॒ധസം॑ ।
 ദേ॒വോ (ദേ॒വം) ദേ॒വമ॑വർദ്ധ॒യത് । ക॒കുഭാ॑ ഛ॒ന്ദസേ॑ന്ദ്രി॒യം ।
 യശ॑ ഇ॒ന്ദ്രേ വ॒യോ ദ॒ധത് ।
 വ॒സുവ॑നേ വ॒സുധേ॑യ॒സ്യ വേ॑തു യ॑ജ () ॥
 ദേ॒വോ അ॒ഗ്നിഃ സ്വി॑ഷ്ട॒കൃദ്-ദേ॒വമി॑ന്ദ്രം വ॑യോ॒ധസം॑ ।
 ദേ॒വോ ദേ॒വമ॑വർദ്ധ॒യത് । അ॒തി॒ച്ഛ॑ന്ദസാ ഛ॒ന്ദസേ॑ന്ദ്രി॒യം ।

ക്ഷത്രമിന്ദ്രേ വയോ ദധത് ।

വസുവനേ വസുധേയസ്യ വേതു യജ് || 94 (15)

(വിയന്തു യജ് - വീതാം യജ് - വീതാം യജ് - വേതു യജ്
- വേതു യജ പഞ്ച ച) (A20)

=====

Special Korvai

(ദേ॒വം ബ॒ർഹി॒ർ ഗായ॑ത്രിയാ॒ തേജഃ॑ । ദേ॒വീർദ്ധാ॑ർ ഉ॒ഷ്ണിഹാ॑"
 പ്രാ॒ണം । ദേ॒വീ ദേ॒വമു॒ഷേ അ॑നു॒ഷ്ടുഭാ॒ വാച॑ം ।
 ദേ॒വീ ജോ॑ഷ്ടീ ബൃ॒ഹതൃ॑ശ്ശാ ശ്രോ॒ത്രം । ദേ॒വീ ഊ॒ർജാ॑ഹൃ॒തി
 പ॒ർത്വ്യാ ശു॒ക്രം । ദേ॒വാ ദൈ॒വ്യാ ഹോ॑താ॒രാ ത്രി॒ഷ്ടുഭാ॒
 തി॒ഷ്ഠിം । ദേ॒വീസ്തി॒സ്രസ്തി॒സോ ദേ॒വീഃ പതി॑ം ജഗ॒ത്യാ
 ബ॒ലം । ദേ॒വോ നരാ॑ശ॒സ്സോ വി॒രാജാ॑ രേ॒തഃ ।
 ദേ॒വോ വന॑സ്സ॒തിർ ദി॒പദാ॑ ഭഗ॒ം । ദേ॒വം ബ॒ർഹി॒ർ
 വാ॒രിതീ॑നാം ക॒കുഭാ॑ യശഃ॒ । ദേ॒വോ അ॒ഗ്നിഃ
 സി॒ഷ്ടകൃ॑ദ॒തിച്ഛ॑ന്ദസാ ക॒ഷത്രം॑ ।
 വേ॒തു വി॒യന്തു॑ ച॒തുർ വി॒താമേ॑കോ വി॒യന്തു॑ ച॒തുർവേ॑തു ।
 അ॒വർദ്ധ॑യദ॒വർദ്ധ॑യഃ ശ്ച॒തുർവർദ്ധ॑താമേ॒കോ ഽവർദ്ധ॑യഃ
 ശ്ച॒തുർവർദ്ധ॑യത് ।)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 20 Anuvaakams :-

(സ്വാദ്വീം ത്വാ - സോമഃ - സുരാവന്തഃ - സീസേന-
 മിത്രോഽസി - യദ് ദേവാ - ഹോതാ യക്ഷമ് സമിയേന്ദ്രഃ -
 സമീദ്ധ ഇന്ദ്ര - ആചർഷണിപ്രാ - ദേവം ബർഹിരിന്ദ്രഃ
 സുദേവഃ - ഹോതാ യക്ഷമ് സമിയാഽഗ്നിഃ - സമീദ്ധോ
 അഗ്നിരശ്വിനാ - ഽശ്വിനാ ഹവിരിന്ദ്രിയം - ദേവം ബർഹിഃ
 സരസ്വ - ത്യാഗ്നിമ - ദ്യോശന്തോ - ഹോതാ
 യക്ഷദിധസ്തദേ - സമീദ്ധോ അഗ്നിഃ സമിയാ - വസന്തേന
 - ദേവം ബർഹിരിന്ദ്രം ഽവയോധസം ഽവിഴ്ശതിഃ)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of dasanis :-

(സ്വാദ്വീം ത്വാഽ - മീ മദന്ത പിതരഃ - സാമ്രാജ്യായ - പൃതം
 പവിത്രേണേ വാജ്യ - മുഷാസാനക്താ - ബദരൈ -
 രധാതാമശ്വിനാ - ദേവ ഇന്ദ്രോ വനസ്തതിഃ - പശുവാഹം
 ഗാം - ദേവീ ദേവം ഽവയോധസം ചതുർനവതിഃ)

First and Last Word 2nd Ashtakam 6th Prapaatakam :-

(സ്വാദ്വീന്താ - വേതു യജ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ
 ദിതീയാഷ്ടകേ ഷഷ്ഠഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

Details of Dasini & Vaakyams for

Ashtakam 2 Prapaatakam 6 (TB 2.6)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	5	55
Anuvakam 2	3	38
Anuvakam 3	5	55
Anuvakam 4	6	64
Anuvakam 5	8	82
Anuvakam 6	5	53
Anuvakam 7	6	62
Anuvakam 8	4	44
Anuvakam 9	1	14
Anuvakam 10	6	66
Anuvakam 11	10	105
Anuvakam 12	4	48
Anuvakam 13	3	36
Anuvakam 14	6	66
Anuvakam 15	2	27
Anuvakam 16	2	27
Anuvakam 17	7	77
Anuvakam 18	4	44
Anuvakam 19	2	24
Anuvakam 20	5	55
Total →	94	1042

Appendix (of expansions)

T.B.2.6.3.4 "അഗ്ന ആയുഷ്ഠി പവസേ {3}" "അഗ്ന പവസ്യ {4}"

അഗ്ന ആയുഷ്ഠി പവസ്യ ആ സുവോർജമിഷം ച നഃ ।
ആരേ ബാധസ്യ ദുഷ്ടനാം ॥ {3}

അഗ്നേ പവസ്യ സ്വപാ അസ്മൈ വർചഃ സുവീര്യം ।

ദധത് പോഷ്യ രയിം മയി ॥ {4}

(Appearing in T.S.1.3.14.8)

T.B.2.6.3.4 "പവമാനഃ സുവർജനഃ {5}"

"പുനന്തു മാ ദേവജനാഃ {6}"

പവമാനഃ സുവർജനഃ । പവിത്രേണ വിചർഷണിഃ ।

യഃ പോതാ സ പുനാതു മാ ॥ {5}

പുനന്തു മാ ദേവജനാഃ । പുനന്തു മന വോ ധിയാ ।

പുനന്തു വിശ്വ ആയവഃ ॥ {6} (Both appearing in T.B.1.4.8.1)

T.B.2.6.3.4 "ജാതവേദഃ പവിത്രവദ് {7}"

"യത്തേ പവിത്രമർചിഷി {8}" ।

ജാതവേദഃ പവിത്രവത് । പവിത്രേണ പുനാഹി മാ ।

ശുക്രേണ ദേവ ദീദ്യത് । അഗ്നേ ക്രത്വാ ക്രതുശ്ചരനു ॥ {7}

യത്തേ പവിത്ര-മർചിഷി । അഗ്നേ വിതതമന്തരാ ।

ബ്രഹ്മ തേന പുനീമഹേ ॥ {8} (Both appearing in T.B.1.4.8.2)

T.B.2.6.3.4 "ഉഭാഭ്യാം ദേവ സവിതർ{9}"

"വൈശ്വദേവീ പുനതീ{10}" ।

ഉഭാഭ്യാം ദേവ സവിതഃ । പവിത്രേണ സവേന ച ।

ഇദം ബ്രഹ്മ പുനീമഹേ ॥ {9}

വൈശ്വദേവീ പുനതീ ദേവ്യാഗാത് । യസ്യൈ ബഹി-
സ്തനുവോ വിതപൃഷ്ടാഃ । തയാ മദന്തഃ സധമാദേഷു ।

വയം സ്യാമ പതയോ രയിണാം ॥ {10}

(Both appearing in T.B.1.4.8.2)

T.B.2.6.9.1 "ആചർഷണിപ്രാ{11}"

ആചർഷണിപ്രാ വൃഷഭോ ജനാനാം । രാജാ കൃഷ്ണീനാം
പുരുഹൂത ഇന്ദ്രഃ । സ്തുതഃ ശ്രവസ്യന്നവസോപമദ്രിക് ।

യുക്താ ഹരീ വൃഷണാ യാഹ്യർവാങ് ॥ {11}

(Appearing in T.B.2.4.3.11)

T.B.2.6.9.1 "വിവേഷ യന്മാ{12}"

വിവേഷ യന്മാ ധിഷണാ ജ്ജാന സ്തവൈ പുരാ
പാര്യാദിന്ദ്ര മഹഃ ।

അച്ഛഹസോ യത്ര പീപരദ്യമാ നോ നാവേവ യാൻത മുദയേ
ഹവന്തേ || {12} (Appearing in T.S.1.6.12.3)

T.B.2.6.9.1 "തച്ഛ സഭ്രീചീഃ {13}"

തച്ഛ സഭ്രീചീരുതയോ വൃഷ്ണിയാനി । പൗഢസ്യാനി
നിയുതഃ സശ്ചുരിന്ദ്രം । സമുദ്രം ന സിന്ധവ
ഉക്ഥശുഷ്ഠാഃ । ഉരുവ്യചസംഗിര ആവിശന്തി || {13}
(Appearing in T.B.2.4.5.2)

T.B.2.6.16.1 "ഉശന്തസ്താ ഹവാമഹ {14}"

ഉശന്തസ്താ ഹവാമഹ ഉശന്തഃ സമീധീമഹി ।
ഉശന്നുശത ആ വഹ പിത്യൂൻ ഹവിഷേ അത്തവേ || {14}
(Appearing in T.S. 2.6.12.1)

T.B.2.6.16.1 "ആ നോ അഗേ സുകേതുനാ {15}"

"തച്ഛ സോമ മഹേ ഭഗം {16}"

ആ നോ അഗേ സുകേതുനാ । രയിം വിശ്വായുപോഷസം ।
മാർധീകം ധേഹി ജീവസേ || {15}

തച്ഛ സോമ മഹേ ഭഗം । താം യൂൻ ജതായതേ ।
ദക്ഷം ദധാസി ജീവസേ || {16} (Both appearing in T.B.2.4.5.3)

T.B.2.6.16.1 "താഴ് സോമ പ്രചികിതോ മനീഷാ {17}",

"തായാ ഹി നഃ പിതരഃ സോമ പൂർവേ {18}"

താഴ് സോമ പ്രചികിതോ മനീഷാ താഴ് രജിഷ്ഠമനു നേഷി
പൻമാം । തവ പ്രണീതീ പിതരോ ന ഇനോ ദേവേഷു
രത്നമ ഭജന്ത ധീരാഃ ॥ {17}

തായാ ഹി നഃ പിതരഃ സോമ പൂർവേ കർമാണി ചക്രഃ
പവമാന ധീരാഃ । വന്യാനവാതഃ പരിധീഴ് രപോർണു
വീരേദിരശൈർമഘവാ ഭവാ നഃ ॥ {18}

(Both appearing in T.S.2.6.12.1)

T.B.2.6.16.1 "താഴ് സോമ പിതൃഭിഃ സംവിദാനഃ{19}"

താഴ് സോമ പിതൃഭിഃ സംവിദാനോസനു ദ്യാവാപൃഥിവീ
ആ തതൻമ ।

തസ്മൈ ത ഇനോ ഹവിഷാ വിധേമ വയഃ സ്യോമ പതയോ
രയീണാം ॥ {19} (Appearing in T.S.2.6.12.2)

T.B.2.6.16.1 "ബർഹിഷദഃ പിതര {20}",

"ആഹം പിതൃൻ {21}", "ഉപഹൂതാഃ പിതരോ{22}"

ബർഹിഷദഃ പിതര ഊത്യർവാഗിമാ വോ ഹവ്യാ ചക്രമാ
ജുഷധാം ।

ത ആ ഗതാഽവസാ ശം തമേനാമാസുഭ്യുഃ
ശം യോരരപോ ദധാത || {20}

(Appearing in T.S.2.6.12.2)

ആഹം പിതൃൻമ സ്തുവിദത്രാഽ അവിമ്സി നപാതം ച
വിക്രമണം ച വിഷ്ണോഃ | ബർഹിഷദോ യേ സ്വധയാ
സുതസ്യ ഭജന്ത പിതാസ്ത ഇഹാഽഽ ഗമിഷാഃ || {21}

(Appearing in T.S.2.6.12.3)

ഉപഹൂതാഃ പിതരഃ സോമ്യാസോ ബർഹിഷ്യേഷു നിധിഷു
പ്രിയേഷു | ത ആ ഗമന്തു ത ഇഹ ശ്രൂവന്താധി ബ്രൂവന്തു
തേ അവന്താസ്മാൻ || {22} (Appearing in T.S.2.6.12.3)

T.B.2.6.16.1 "ഽഗ്നിഷ്യാത്താഃ പിതരഃ{23}"

അഗ്നിഷ്യാത്താഃ പിതര ഏഹ ഗച്ഛത സദഃ സദഃ സദത
സുപ്രണീതയഃ | അത്താ ഹവീഴ്ഷി പ്രയതാനി
ബർഹിഷ്യമാ രയിഴ് സർവവീരം ദധാതന || {23}

(Appearing in T.S.2.6.12.2)

T.B.2.6.16.2 "യദഗ്നേ കവുവാഹന{24},

"ത്വമഗ്ന ഞാഡിതോ ജാതവേദഃ{25}", "മാതലീകവൈഃ{26}"

യദഗ്നേ കവുവാഹന പിതൃൻ യക്ഷ്യതാവ്യധഃ |
പ്ര ച ഹവ്യാനി വക്ഷ്യസി ദേവേഭ്യശ്ച പിതൃഭ്യ ആ || {24}

തമഗ്ന ഇഹിതോ ജാതവേദോഽവാധ്വവ്യാനി

സുരഭീണി കൃതാ । പ്രാദാഃ പിതൃഭ്യഃ സ്വധയാ തേ

അക്ഷന്നദ്ധി താം ദേവ പ്രയതാ ഹവിഷ്ഠി । {25}

മാതലീ കവൈര്യമോ അങ്ഗിരോഭി ര്ബൃഹസ്സതിർ ഋക്ഭി

ർവാവ്യധാനഃ । യാഽശ്വ ദേവാ വാവ്യധുര്യേ ച ദേവാൻമ

സ്വാഹാഽന്യേ സ്വധയാഽന്യേ മദന്തി ॥ {26}

(The above 3 appearing in T.S.2.6.12.5)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

2.7 ദിതീയാഷ്ടകേ സപ്തമഃ പ്രപാഠകഃ - സവാ ഏകാഹവിശേഷാഃ

2.7.1 അനുവാകം - ബൃഹസ്പതിസവഃ

T.B.2.7.1.1

ത്രിവൃഥ്-സോമോ ഭവതി । ബ്രഹ്മവർചസം ധൈവ ത്രിവൃത് ।

ബ്രഹ്മവർചസമേവാവരുന്ധേ ॥

അഗ്നിഷ്ടോമഃ സോമോ ഭവതി ।

ബ്രഹ്മവർചസം ധ്വാ അഗ്നിഷ്ടോമഃ ।

ബ്രഹ്മവർചസമേവാവ-രുന്ധേ ॥ രഥന്തരഃ സാമ ഭവതി ।

ബ്രഹ്മവർചസം ധൈവ രഥന്തരം ।

ബ്രഹ്മവർചസമേവാവരുന്ധേ ॥

പരിസ്രജീ ഹോതാ ഭവതി । 1 (10)

T.B.2.7.1.2

അരുണോ മിർമിരസ്മിശുക്രഃ ।

ഏതദ് ധൈവ ബ്രഹ്മവർചസസ്യ രൂപം ।

രൂപേണൈവ ബ്രഹ്മവർചസമവരുന്ധേ ॥

ബൃഹസ്പതി-രകാമയത ദേവാനാം പുരോധാം ഗച്ഛേയമിതി ।

സ ഏതം ബൃഹസ്പതിസവമപശ്യത് । തമാഹരത് ।

തേനായജത | തതോ വൈ സ ദേവാനാം പുരോധാ-മഗച്ഛത് |

യഃ പുരോധാകാമഃ സ്യാത് |

സ ബൃഹസ്പതിസവേന യജേത | 2 (10)

T.B.2.7.1.3

പുരോധാമേവ ഗച്ഛതി ||

തസ്യ പ്രാതസ്സവനേ സന്നേഷു നാരാശച്ഛേഷു |

ഏകാദശ ദക്ഷിണാ നീയന്തേ |

ഏകാദശ മാദ്ധ്യന്തിനേ സവനേ സന്നേഷു നാരാശച്ഛേഷു |

ഏകാദശ തൃതീയസവനേ സന്നേഷു നാരാശച്ഛേഷു |

ത്രയസ്ത്രിഷ്ടം-സംപദ്യന്തേ | ത്രയസ്ത്രിഷ്ടം വൈ ദേവതാഃ |

ദേവതാ ഏവാവരുന്ധേ || അശാശ്ചതുസ്ത്രിഷ്ടം |

പ്രാജാപത്യോ വാ അശാഃ | 3 (10)

T.B.2.7.1.4

പ്രാജാപതി-ശ്ചതുസ്ത്രിഷ്ടശോ ദേവതാനാം |

യാവതീരേവ ദേവതാഃ | താ ഏവാവരുന്ധേ ||

കൃഷ്ണാജിനേ ടഭിഷിഞ്ചതി |

ബ്രഹ്മണോ വാ ഏതദ്-രൂപം | യത് കൃഷ്ണാജിനം |

ബ്രഹ്മവർചസേനൈവൈനച്ഛ സമർദ്ധയതി ||

ആജ്യേ॑നാദി॒ഷി॒ഞ്ചതി॑ । തേജോ॑ വാ ആജ്യം॑ ॥

തേജ॑ ഏ॒വാ॒സ്മിൻ॑ ദധാതി () ॥ 4 (10)

(ഹോതാ॑ ഭവതി - യജേത - വാ അശോ - ദധാതി) (A1)

2.7.2 അനുവാകം - വൈശ്വസവഃ

T.B.2.7.2.1

യദാഗ്നേ॑യോ ഭവതി॑ । അഗ്നി॑മു॒ഖാ ഹൃ॒ദ്യഥിഃ॑ ॥

അഥ॑ യത് പൗ॒ഷ്ണഃ॑ । പു॒ഷ്ടിർ വൈ പു॒ഷാ ।

പു॒ഷ്ടിർ-വൈശ്വ॑സ്യ । പു॒ഷ്ടിമേ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥

പ്ര॒സ॒വായ॑ സാവി॒ത്രഃ ॥ അഥ॑ യത് ത്വാ॒ഷ്ടഃ ।

ത്വാ॒ഷ്ടാ ഹി രൂ॒പാണി॑ വി॒കരോതി॑ ॥

നി॒ർവ॒രുണ॑തായ വാ॒രുണഃ॑ । 5 (10)

T.B.2.7.2.2

അഥോ॑ യ ഏ॒വ ക॒ശ്ച സ॑ൻമ॒സ്യതേ॑ । സ ഹി വാ॒രുണഃ॑ ॥

അഥ॑ യദ് വൈ॒ശ്വദേ॒വഃ । വൈ॒ശ്വദേ॒വോ ഹി വൈ॒ശ്വഃ ॥

അഥ॑ യൻ മാ॒രുതഃ॑ । മാ॒രുതോ॑ ഹി വൈ॒ശ്വഃ ॥

സ॒പ്തൈ॒താനി॑ ഹ॒വീഷി॑ ഭവന്തി । സ॒പ്തഗ്നാ॑ വൈ മ॒രുതഃ॑ ॥

പൃ॒ശ്ണിഃ പ॒ഷ്ടൗഹീ॑ മാ॒രുതാ॑ലഭ്യതേ ।

വി॒ന്ധാ മ॒രുതഃ॑ () ॥

വി॒ശ ഏ॒വൈതൻ-മ॒ദ്ധ്യതോ॑ദി॒ഷിച്യതേ॑ ।

തസ്മാ॑ദ് വാ ഏ॒ഷ വി॒ശഃ പ്രി॒യഃ ।

വിശോ ഹി മദ്ധ്യതോഽഭിഷിച്യതേ ॥
 ഋഷഭചർമേഽദ്ധ്യഭിഷിഞ്ചതി । സ ഹി പ്രജനയിതാ ॥
 ദധ്നാഽഭിഷിഞ്ചതി । ഊർഗാ അന്നാദ്യം ദധി ।
 ഊർജൈവൈന-മന്നാദ്യേന സമർദ്ധയതി ॥ 6 (18)

(വാരുണോ - വിധൈ മരുതോഽഷ്ടൗ ച) (A2)

2.7.3 അനുവാകം 3 - ബ്രാഹ്മണസവഃ

T.B.2.7.3.1

യദാഗ്നേയോ ഭവതി । ആഗ്നേയോ വൈ ബ്രാഹ്മണം ॥
 അഥ യഥ് സൗമ്യഃ । സൗമ്യോ ഹി ബ്രാഹ്മണം ॥
 പ്രസവായൈവ സാവിത്രഃ ॥ അഥ യദ് ബാർഹസ്സത്യഃ ।
 ഏതദൈവ ബ്രാഹ്മണസ്യ വാക്പതീയം ॥
 അഥ യദഗ്നീഷോമീയഃ । ആഗ്നേയോ വൈ ബ്രാഹ്മണം ।
 തൗ യദാ സംഗച്ഛേതേ । 7 (10)

T.B.2.7.3.2

അഥ വീര്യാവത്തരോ ഭവതി ॥ അഥ യഥ് സാരസ്വതഃ ।
 ഏതദ്ധി പ്രത്യക്ഷം ബ്രാഹ്മണസ്യ വാക്പതീയം ॥
 നിർവരുണത്വായൈവ വാരുണഃ ।
 അഥോ യ ഏവ കശ്ച സന്മിസ്യതേ । സ ഹി വാരുണഃ ॥
 അഥ യദ് ദ്യാവാപൃഥിവ്യഃ । ഇന്ദ്രോ വൃത്രായ വജ്രമുദയച്ഛത് ।

തം ദ്യാവാപൃഥിവീ നാനമന്യേതാം ।

തമേതേനൈവ ഭാഗധേയേനാ-നമന്യേതാം । 8 (10)

T.B.2.7.3.3

വജ്രസ്യ വാ ഏഷോഽനുമാനായ ।

അനുമതവജ്രഃ സൂയാതാ ഇതി ॥

അഷ്ടാവേതാനി ഹവീഷ്വി ഭവന്തി ।

അഷ്ടാക്ഷരാ ഗായത്രി । ഗായത്രി ബ്രഹ്മവർചസം ।

ഗായത്രിയൈവ ബ്രഹ്മവർചസമവരുന്ധേ ॥

ഹിരണ്യേന ഘൃതമുത് പുനാതി । തേജസ ഏവ രൂപേ ॥

കൃഷ്ണാജിനേഽഭിഷിഞ്ചതി ।

ബ്രഹ്മണോ വാ ഏതദ്യുഷ്ടാമയോ രൂപം () ।

യത് കൃഷ്ണാജിനം ।

ബ്രഹ്മണൈവൈന-മൃഷ്ടാമയോ-രദ്ധ്യഭിഷിഞ്ചതി ॥

ഘൃതേനാ-ഭിഷിഞ്ചതി ।

തഥാ വിര്യാവത്തരോ ഭവതി ॥ 9 (14)

(സംഗച്ഛേതേ - ഭാഗധേയേനാനമന്യേതാഴ് - രൂപം

ചതാരി ച) (A3)

2.7.4 അനുവാകം 4 - സോമസവഃ

T.B.2.7.4.1

ന വൈ സോമേന സോമസ്യ സവോഽസ്തി | ഹതോ ഹേൃഷഃ |
അഭിഷുതോ ഹേൃഷഃ | ന ഹി ഹതഃ സ്യുതേ |
സൗമീഛ് സുതവശാമാലഭതേ | സോമോ വൈ രേതോധാഃ |
രേത ഏവ തദ്-ദധാതി || സൗമ്യർചാ ടഭിഷിഞ്ചതി |
രേതോധാ ഹേൃഷാ | രേതഃ സോമഃ () |
രേത ഏവാസിൻ ദധാതി ||
യത് കിഞ്ച രാജസ്യുമ്യതേ സോമം | തഥ് സർവം ഭവതി ||
അഷാഢം യുഥ്സു പൃതനാസു പപ്രീം |
സുവർഷാമഹ്നാഽം വൃജനസ്യ ഗോപാം |
ഭരേഷുജാഛ് സുക്ഷിതിഛ് സുശ്രവസം |
ജയന്തം താമനു മദേമ സോമ || 10 (17)

(രേതഃ സോമഃ സപ്ത ച) (A4)

2.7.5 അനുവാകം 5 - പൃഥിസവഃ

T.B.2.7.5.1

യോ വൈ സോമേന സ്യുതേ | സ ദേവസവഃ |
യഃ പശൂനാ സ്യുതേ | സ ദേവസവഃ | യ ഇഷ്ട്യാ സ്യുതേ |
സ മനുഷ്യസവഃ | ഏതം വൈ പൃഥ്യേ ദേവാഃ പ്രായച്ഛന് |
തതോ വൈ സോഽപ്യാരണ്യാനാം പശൂനാമസ്യുത |

യാവതീഃ കിയതീശ്വ പ്രജാ വാചം വേദന്തി ।

താസാപ്തം സർവാസാപ്തം സൂയതേ । 11 (10)

T.B.2.7.5.2

യ ഏതേന യജതേ । യ ഉ ചൈനമേവം വേദ ॥

നാരാശംസ്യർചാ ദിഷിഞ്ചതി ।

മനുഷ്യാ വൈ നാരാശപ്തം । നിഹനുത്യ വാവൈതത് ।

അഥാദിഷിഞ്ചതി ॥

യത് കിഞ്ച രാജസൂയ-മനുത്തരവേദീകം ।

തഥ് സർവം ഭവതി ॥ യേ മേ പഞ്ചാശതം ദദുഃ ।

അശ്വാസാപ്തം സധസ്തുതിഃ () । ദധുരദഗേ മഹി ശ്രവഃ ।

ബൃഹത് കൃധി മഘോനാം ।

നൃവദമൃത നൃണാം ॥ 12 (13)

(സൂയതേ - സധസ്തുതിശ്ശീണീ ച) (A5)

2.7.6 അനുവാകം 6 - ഗോസവഃ

T.B.2.7.6.1

ഏഷ ഗോസവഃ । ഷട്ട്ത്രിശ്ശ ഉക്ഥ്യോ ബൃഹദ് സാമാ ।

പവമാനേ കണ്വരഥന്തരം ഭവതി ॥ യോ വൈ വാജപേയഃ ।

സ സമ്രാട്മസവഃ । യോ രാജസൂയഃ । സ വരുണസവഃ ।

പ്രജാപതിഃ സ്വാരാജ്യം പരമേഷ്ഠീ । സ്വാരാജ്യം ഗൗരേവ ॥

ഗൗരിവ ഭവതി । 13 (10)

T.B.2.7.6.2

യ ഏതേന യജതേ । യ ഉ ചൈനമേവം ഹ്വേദ ॥
 ഉദേ ബൃഹദ്-രഥന്തരേ ഭവതഃ । തദ്ധി സ്വാരാജ്യം ॥
 അയുതം ദക്ഷിണാഃ । തദ്ധി സ്വാരാജ്യം ॥
 പ്രതിധൃഷ്ടാ ഭിഷിഞ്ചതി । തദ്ധി സ്വാരാജ്യം ॥
 അനുദ്ധതേ വേദൈ ദക്ഷിണത ആഹവനീയസ്യ ബൃഹതഃ
 സ്തോത്രം പ്രത്യഭിഷിഞ്ചതി ।
 ഇയം വാവ രഥന്തരം । 14 (10)

T.B.2.7.6.3

അസൗ ബൃഹത് ।
 അനയോരേവൈന-മന്തർഹിത-മഭിഷിഞ്ചതി ॥
 പശുസ്തോമോ വാ ഏഷഃ । തേന ഗോസവഃ ।
 ഷട്ത്രിശ്ശഃ സർവഃ ॥ രേവജ്ജാതഃ സഹസാ വൃദ്ധഃ ।
 ക്ഷത്രാണാം ക്ഷത്രഭൃത്തമോ വയോധാഃ ।
 മഹാൻ മഹിത്വേ തസ്തദാനഃ । ക്ഷത്രേ രാശ്ട്രേ ച ജാഗൃഹി ।
 പ്രജാപതേസ്താ പരമേഷ്ഠിനഃ സ്വാരാജ്യേനാഭിഷിഞ്ചാ-
 മീത്യാഹ () ॥
 സ്വാരാജ്യ-മേവൈനം ഗമയതി ॥ 15 (11)
 (ഇവ ഭവതി - രഥന്തര - മാഹൈകം ച) (A6)

2.7.7 അനുവാകം 7 - ഓദനസവമന്ത്രാഃ

T.B.2.7.7.1

സി॒ഽഹേ॒ വ്യാ॒ശ്ര॒ഘ ഉ॒ത യാ॑ പൃ॒ഥാ॒കൗ ।
തി॒ഷി॒രഗ്നൗ॑ ബ്രാ॒ഹ്മണേ॑ സൂ॒ര്യേ യാ॑ ।
ഇ॒ന്ദ്രം ധീ॑ ഭേ॒വീ സു॒ഭഗാ॑ ജ॒ജാ॒ന ।
സാ ന॑ ആ॒ഗൻ വർ॑ച॒സാ സം॑വി॒ദാനാ॑ ॥
യാ രാ॒ജന്യേ॑ ദു॒ന്ദു॒ഭാവായ॑തായാം ।
അ॒ശ്വസ്യ॑ ക്ര॒ന്ത്യേ പു॒രുഷ॑സ്യ മായൗ ।
ഇ॒ന്ദ്രം ധീ॑ ഭേ॒വീ സു॒ഭഗാ॑ ജ॒ജാ॒ന ।
സാ ന॑ ആ॒ഗൻ വർ॑ച॒സാ സം॑വി॒ദാനാ॑ ॥
യാ ഹ॒സ്തിനി॑ ദ്വീ॒പിനി॑ യാ ഹി॒രണ്യേ॑ ।
തി॒ഷി-രശോ॑ഷു പു॒രുഷേ॑ഷു ഗോ॒ഷു । 16 (10)

T.B.2.7.7.2

ഇ॒ന്ദ്രം ധീ॑ ഭേ॒വീ സു॒ഭഗാ॑ ജ॒ജാ॒ന ।
സാ ന॑ ആ॒ഗൻ വർ॑ച॒സാ സം॑വി॒ദാനാ॑ ॥
രഥേ॑ അ॒ക്ഷേഷു॑ വൃ॒ഷഭ॑സ്യ വാ॒ജേ ।
വാ॒തേ പർ॑ജന്യേ॑ വരു॒ണസ്യ॑ ശു॒ഷ്ണേ॑ ।
ഇ॒ന്ദ്രം ധീ॑ ഭേ॒വീ സു॒ഭഗാ॑ ജ॒ജാ॒ന ।
സാ ന॑ ആ॒ഗൻ വർ॑ച॒സാ സം॑വി॒ദാനാ॑ ॥
രാ॒ധസി॑ വി॒രാധ॑സി । സ॒മ്രാധ॑സി സ്വ॒രാധ॑സി ॥

ഇന്ദ്രായ ത്വാ തേജസ്വതേ തേജസ്വന്തഃ ശ്രീണാമി ।

ഇന്ദ്രായ ത്വാജസ്വത ഓജസ്വന്തഃ ശ്രീണാമി । 17 (10)

T.B.2.7.7.3

ഇന്ദ്രായ ത്വാ പയസ്വതേ പയസ്വന്തഃ ശ്രീണാമി ।

ഇന്ദ്രായ ത്വാഽഽയുഷ്ത ആയുഷ്തന്തഃ ശ്രീണാമി ॥

തേജോഽസി । തത് തേ പ്രയച്ഛാമി । തേജസ്വാദസ്തു മേ മുഖം ॥

തേജസ്വച്ഛിരോ അസ്തു മേ । തേജസ്വാൻ. വിശ്വതഃ പ്രത്യങ് ।

തേജസാ സംപിപൃഗ്ധി മാ ॥ ഓജോഽസി ।

തത് തേ പ്രയച്ഛാമി । 18 (10)

T.B.2.7.7.4

ഓജസ്വാദസ്തു മേ മുഖം ॥ ഓജസ്വച്ഛിരോ അസ്തു മേ ।

ഓജസ്വാൻ. വിശ്വതഃ പ്രത്യങ് । ഓജസാ സംപിപൃഗ്ധി മാ ॥

പയോഽസി । തത്തേ പ്രയച്ഛാമി । പയസ്വാദസ്തു മേ മുഖം ॥

പയസ്വച്ഛിരോ അസ്തു മേ । പയസ്വാൻ. വിശ്വതഃ പ്രത്യങ് ।

പയസാ സംപിപൃഗ്ധി മാ ॥ 19 (10)

T.B.2.7.7.5

ആയുരസി । തത് തേ പ്രയച്ഛാമി । ആയുഷ്വാദസ്തു മേ മുഖം ॥

ആയുഷ്വച്ഛിരോ അസ്തു മേ । ആയുഷ്വാൻ. വിശ്വതഃ പ്രത്യങ് ।

ആയുഷാ സംപിപൃഗ്ധി മാ ॥

ഇമമഗ്ന ആയുഷേ വർചസേ കൃധി ।

പ്രിയച്ഛ് രേതോ വരുണ സോമ രാജന് ।

മാതേവാസ്മാ അദിതേ ശർമ യച്ഛ് ।

വിശ്വേ ദേവാ ജരദന്ധിർ യഥാസത് ॥ 20 (10)

T.B.2.7.7.6

ആയുരസി വിശ്വായുരസി ।

സർവായുരസി സർവമായുരസി ॥

യതോ വാതോ മനോ ജവാഃ । യതഃ ക്ഷരന്തി സിന്ധവഃ ।

താസാം ത്വാ സർവാസാച്ഛ് രൂചാ ।

അദിഷിഞ്ചാമി വർചസാ ॥ സമുദ്ര ഇവാസി ഗഹനാ ।

സോമ ഇവാസ്യദാഭ്യഃ । അഗ്നിരിവ വിശ്വതഃ പ്രത്യങ് ।

സൂര്യ ഇവ ജ്യോതിഷാ വിഭ്യഃ ॥ 21 (10)

T.B.2.7.7.7

അപാം യോ ദ്രവണേ രസഃ । തമഹമസ്മാ ആമുഷ്ടായണായ ।

തേജസേ ബ്രഹ്മവർചസായ ഗൃഹ്ണാമി ।

അപാം യേ ഊർദ്ധ്വേ രസഃ । തമഹമസ്മാ ആമുഷ്ടായണായ ।

ഓജസേ വീര്യായ ഗൃഹ്ണാമി ।

അപാം യോ മദ്ധ്യതോ രസഃ ।

തമഹമസ്മാ ആമുഷ്ടായണായ ।

പുഷ്പൈഃ പ്രജനനായ ഗൃഹ്ണാമി ।

അപാം യോ യജ്ഞിയോ രസഃ () ।

തമഹമസ്മാ ആമുഷ്ടായണായ ।

ആയുഷേ ദീർഘായുതായ ഗൃഹ്ണാമി ॥ 22 (12)

(ഗോഷ് - വോജ്സ്വന്തഃ ശ്രീണാ - മ്യോജോഽസി തത്തേ
പ്രയച്ഛാമി - പയസാ സംപിപൃഗ്ധി മാ - സദ് - വിഭൂർ -
യജ്ഞിയോ രസോ ദേ ച) (A7)

2.7.8 അനുവാകം 8 - ഓദനസവഗതാ സ്ഥാരോഹണമന്ത്രാഃ

T.B.2.7.8.1

അഭിപ്രേഹി വീരയസ്വ । ഉഗ്രശ്ചേത്താ സപത്തഹാ ॥

ആതിഷ്ട മിത്രവർദ്ധനഃ । തുഭ്യം ദേവാ അധിബ്രവന് ॥

"അങ്ക്ൗ നൃങ്ക്വാവദിത{27}"

"ആതിഷ്ട വൃത്രഹൻ-രഥം{28}" ॥

ആതിഷ്ഠന്തം പരി വിശേ അഭൂഷന് ।

ശ്രിയം വസാനശ്ചരതി സ്വരോചാഃ ।

മഹത്-തദസ്യാസുരസ്യ നാമ ।

ആ വിശ്വരൂപോ അമൃതാനി തസ്ഥൗ ॥

അനു ത്വേന്ദ്രോ മദതാനു ബൃഹസ്സതിഃ । 23 (10)

T.B.2.7.8.2

അനു സോമോ അന്വഗ്നിരാവീത് ।

അനു ത്വാ വിശേ ദേവാ അവന്തു ।

അനു സപ്ത രാജാനോ യ ഉതാഭിഷിക്താഃ ॥

അനു താ മിത്രാവരുണാവിഹാവതം ।
 അനു ദ്യാവാപൃഥിവീ വിശ്വശംഭു ।
 സൂര്യോ അഹോഭിരനു താഽവതു ।
 ചന്ദ്രമാ നക്ഷത്രൈരനു താഽവതു ॥
 ദ്യൗശ്ച താ പൃഥിവീ ച പ്രചേതസാ ।
 ശുക്രോ ബൃഹദ്-ദക്ഷിണാ താ പിപർതു ।
 അനു സ്വധാ ചികിതാഽ സോമോ അഗ്നിഃ () ।
 ആഽയം പൃണക്തു രജസീ ഉപസ്ഥം ॥ 24 (11)

(ബൃഹസ്പതിഃ - സോമോ അഗ്നിരേകം ച) (A8)

2.7.9 അനുവാകം 9 - ഓദനസവഃ

T.B.2.7.9.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത ।
 താ അസ്മാമ്-സൃഷ്ടാഃ പരാചീരായന് ।
 സ ഏതം പ്രജാപതിരോദന-മപശ്യത് ।
 സോഽന്നം ഭൂതോഽതിഷ്ഠത് । താ അന്യത്രാനാദ്യമവിത്താ ।
 പ്രജാപതിം പ്രജാ ഉപാവർത്തത ।
 അന്നമേവൈനം ഭൂതം പശ്യന്തീഃ പ്രജാ ഉപാവർത്തന്തേ ।
 യ ഏതേന യജതേ । യ ഉ ചൈനമേവം വേദ ॥
 സർവാണ്യന്നാനി ഭവന്തി । 25 (10)

T.B.2.7.9.2

സർവേ പുരുഷാഃ | സർവാണ്യേവാന്നാനൃവരുന്ധേ |
 സർവാൻ പുരുഷാൻ || രാധസി വിരാധസിത്യാഹ |
 സ്വാരാജ്യമേവൈനം ഗമയതി || യദ്ധിർണ്യം ദദാതി |
 തേജസ്സേനാവരുന്ധേ | യത്തിസ്യധനം | വീര്യം തേന |
 യദിഷ്ടാം || **26 (10)**

T.B.2.7.9.3

പുഷ്ടിം തേന | യത്-കമണ്ഡലും | ആയുഷ്ഠേന ||
 യദ്ധിർണ്യമാബദ്ധ്നാതി | ജ്യോതിർ വൈ ഹിർണ്യം |
 ജ്യോതിരേവാസിൻ-ദധാതി |
 അഥോ തേജോ വൈ ഹിർണ്യം | തേജ ഏവാത്മൻ ധത്തേ ||
 യദോദനം പ്രാശ്ഠാതി | ഏതദേവ സർവമവരുധ്യ | **27 (10)**

T.B.2.7.9.4

തദസിൻ-നേകധാധാത് || രോഹിണ്യാം കാര്യാഃ |
 യദിബ്രാഹ്മണ ഏവ രോഹിണീ | തസ്മാദേവ |
 അഥോ വർഷൈവൈനച്ഛ് സമാനാനാം കരോതി ||
 ഉദ്യതാ സൂര്യേണ കാര്യാഃ |
 ഉദ്യന്തം വാ ഏതച്ഛ് സർവാഃ പ്രജാഃ പ്രതിനന്ദന്തി ||
 ദിദ്യക്ഷേണ്യോ ദർശനീയോ ദവതി |
 യ ഏവം വേദ || ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി | **28 (10)**

T.B.2.7.9.5

അവേത്യോഽവദ്യുമാ(3) നാ(3) ഇതി ।
 യദ്-ദർഭപുണ്ണീലൈഃ പവയതി । തഥ് സ്വിദേവാവൈതി ।
 തന്നാവൈതി ॥ ത്രിഭിഃ പവയതി । ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।
 ഏഭിരേവൈനം ലോകൈഃ പവയതി ।
 അഥോ അപാം വാ ഏതത് തേജോ വർചഃ ।
 യദ്-ദർഭാഃ । യദ്-ദർഭപുണ്ണീലൈഃ പവയതി () ।
 അപാമേവൈനം തേജസാ വർചസാഽഭിഷിഞ്ചതി ॥ 29 (11)
 (ഭവ - ന്യശ്ച - മവരുദ്ധ്യ - വദന്തി - ദർഭാ യദ്
 ദർഭപുണ്ണീലൈഃ പവയത്യേകം ച) (A9)

2.7.10 അനുവാകം 10 - പഞ്ചശാരദീയവിധിഃ

T.B.2.7.10.1

പ്രജാപതിരകാമയത ബഹോർ ഭൂയാൻമ്-സ്യാമിതി ।
 സ ഏതം പഞ്ചശാരദീയ-മപശ്യത് । തമാഹരത് ।
 തേനായജത । തതോ വൈ സ ബഹോർ ഭൂയാ-നഭവത് ।
 യഃ കാമയേത ബഹോർ ഭൂയാൻമ്-സ്യാമിതി ।
 സ പഞ്ചശാരദീയേന യജേത ।
 ബഹോരേവ ഭൂയാൻ ഭവതി ॥ മരുഥ് സ്തോമോ വാ ഏഷഃ ।
 മരുതോ ഹി ദേവാനാം ഭൂയിഷ്ഠാഃ ॥ 30 (10)

T.B.2.7.10.2

ബഹുർ ഭവതി । യ ഏതേന യജതേ । യ ഉ ചൈനമേവം ധേവേ ॥
 പഞ്ചശാരദീയോ ഭവതി । പഞ്ച വാ ഗൃതവഃ സംവത്സരഃ ।
 ഗൃതുഷ്പേവ സംവത്സരേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ।
 അഥോ പഞ്ചാക്ഷരാ പക്തിഃ । പാക്തോ യജ്ഞഃ ।
 യജ്ഞമേവാവരുന്ധേ ॥

സപ്തദശം സ്തോമാ നാതിയന്തി () । സപ്തദശഃ പ്രജാപതിഃ ।
 പ്രജാപതേരാപ്തേ ॥ 31 (12)

(ഭൂയിഷ്ഠ - യന്തി ദേ ച) (A10)

2.7.11 അനുവാകം 11 - പഞ്ചശാരദീയഗതപശുവിധിഃ

T.B.2.7.11.1

അഗസ്ത്യാ മരുദ്ഭ്യ ഉക്ഷണ്ഃ പ്രൗക്ഷത് । താനിന്ദ്ര ആദത്ത ।
 ത ഏനം വജ്രമുദ്യത്യാഭ്യായന്ത ।
 താനഗസ്ത്യാശ്വേന്ദ്രശ്ച കയാശുഭീയേനാശമയതാം ।
 താണാൻ താനുപാഹായത ।
 യത് കയാശുഭീയം ഭവതി ശാന്തേ ॥
 തസ്മാദേത ഐന്ദ്രാ മാരുതാ ഉക്ഷാണഃ സവനീയാ ഭവന്തി ।
 ത്രയഃ പ്രഥമേഹന്നാലഭ്യന്തേ । ഏവം ദിതീയേ ॥
 ഏവം തൃതീയേ ॥ 32 (10)

T.B.2.7.11.2

ഏ॒വം ച॒തുർത്ഥേ॑ । പ॒ഞ്ചാ॒ത്തമേ॑ഹ॒ന്നാല॑ഭ്യന്തേ ।
 വർഷി॑ഷ്ഠമിവ॒ ഹ്യേ॒തദ॑ഹഃ ॥ വർഷി॑ഷ്ഠഃ സമാ॒ന്നാ॒നാം ഭ॑വതി ।
 യ ഏ॒തേന॑ യ॒ജതേ॑ । യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേ॑ദ ॥
 സ്വാ॒രാജ്യം॑ വാ ഏ॒ഷ യ॒ജ്ഞഃ॑ ।
 ഏ॒തേന॑ വാ ഏ॒കയാ॒വാ കാ॒ന്ദമഃ॑ സ്വാ॒രാജ്യം-മഗ॑ച്ഛത് ॥
 സ്വാ॒രാജ്യം॑ ഗ॒ച്ഛതി॑ । യ ഏ॒തേന॑ യ॒ജതേ॑ । **33 (10)**

T.B.2.7.11.3

യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേ॑ദ ॥ മാ॒രുതോ॑ വാ ഏ॒ഷ സ്തോ॑മഃ ।
 ഏ॒തേന॑ വൈ॒ മരു॑തോ॒ ദേ॒വാ॒നാം ഭൂ॒യിഷ്ടാ॑ അഭ॒വന് ।
 ഭൂ॒യിഷ്ഠഃ॑ സമാ॒ന്നാ॒നാം ഭ॑വതി । യ ഏ॒തേന॑ യ॒ജതേ॑ ।
 യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേ॑ദ ॥
 പ॒ഞ്ചശാ॑രദീ॒യോ വാ॑ ഏ॒ഷ യ॒ജ്ഞഃ॑ ।
 ആ പ॒ഞ്ചമാ॑ത്-പുരു॒ഷാദ॑ന്നമ॒ത്തി । യ ഏ॒തേന॑ യ॒ജതേ॑ ।
 യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേ॑ദ () ॥ സ॒പ്തദ॑ശഃ സ്തോ॒മാ നാ॑തിയ॒ന്തി ।
 സ॒പ്തദ॑ശഃ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ । പ്ര॒ജാപ॑തേരേ॒വ നൈ॑തി ॥ **34 (13)**
 (തൃ॒തീയേ॑ - ഗ॒ച്ഛതി॑ യ ഏ॒തേന॑ യ॒ജതേ॑ - ട॒ത്തി യ ഏ॒തേന॑
 യ॒ജതേ॑ യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേ॑ദ ത്രീ॒ണി ച) (A11)

Special Korvai

(അഗസ്ത്യഃ സ്വാരാജ്യം മാരുതഃ പഞ്ചശാരദീയോ വാ
ഏഷ യജ്ഞഃ സപ്തശം പ്രജാപതേരേവ നൈതി)

2.7.12 അനുവാകം 12 - അഗ്നിഷ്ടുഭാഗേ ഗ്രഹാണാം

പുരോരുചഃ

T.B.2.7.12.1

അസ്യാജരാസോ ദമാ മരിത്രാഃ ।
അർചദ്ധുമാസോ അഗ്നയഃ പാവകാഃ ।
ശിചീചയഃ ശ്വാത്രാസോ ഭൂരണ്യവഃ ।
വനർഷഭോ വായവോ ന സോമാഃ ॥
യജാ നോ മിത്രാവരുണാ । യജാ ദേവാഃ ജിതം ബൃഹത് ।
അഗ്നേ യക്ഷി സ്വം ദമം ॥ അശിനാ പിബതഃ സുതം ।
ദീദ്യഗ്നീ ശുചി വ്രതാ । ജിതൂനാ യജ്ഞവാഹസാ ॥ 35 (10)

T.B.2.7.12.2

ദേവിരുപേ ചരതഃ സ്വർത്ഥേ ।
അന്യാന്യാ വത്സമുപധാപയേതേ ।
ഹരിരന്യസ്യാം ദവതി സ്വധാവാനു ।
ശുക്രോ അന്യസ്യാം ദദ്യുശേ സുവർചഃ ॥
പൂർവാപരം ചരതോ മായയേതൗ ।
ശിശു ക്രീഡന്തൗ പരിയാതോ അദ്ധാരം ।

വിശ്വാ॑നൃ॒ന്യോ ഭു॑വനാ॑ഭി॒ച്ഛേ ।
 ജ॒തുംന॑ന്യോ വി॒ദധ്ജ॑ജായതേ॒ പുനഃ॑ ॥
 ത്രീ॑ണി ശ॒താ ത്രീ॑ഷഹ॒സ്രാ॑ണ്യുഗ്നിം ।
 ത്രി॑ശ്ശു॒ച്ഛേ ദേ॒വാ നവ॑ ചാ॒സപ॑ര്യന് । 36 (10)

T.B.2.7.12.3

ഔ॒ക്ഷൻ-ഘൃ॑തൈരാ॒സൃണൻ-ബ॒ർഹി॑ർസൈ ।
 ആ॒ദി॒ദ്ധോ॒താരം॑ നൃ॒ഷാദ॑യന്ത ॥ അ॒ഗ്നിനാ॑ഗ്നിഃ സമീ॒ദ്ധ്യതേ॑ ।
 ക॒വിർ-ഗൃ॑ഹപതിർ യുവാ॑ । ഹ॒വൃവാ॑ഡ്-ജു॒ഹ്വാ॑സ്യഃ ॥
 അ॒ഗ്നിർ-ദേ॒വാനാം॑ ജം॒രം । പൃ॒തദ॑ക്ഷഃ ക॒വിക്ര॑ത്യഃ ।
 ദേ॒വോ ദേ॒വേഭി॑രാഗമത് ॥
 അ॒ഗ്നിശ്രീ॑യോ മരു॒തോ വി॒ശ്വകൃ॑ഷ്ടയഃ ।
 ആ ത്വേ॒ഷമു॒ഗ്രമ॑വ ഇ॒മഹേ॑ വ॒യം । 37 (10)

T.B.2.7.12.4

തേ സ്വാ॒നിനോ॑ രു॒ദ്രിയാ॑ വ॒ർഷ॒നിർണി॑ജഃ ।
 സി॒ശ്വാ ന ഹേ॒ഷക്ര॑തവഃ സു॒ഭാന॑വഃ ॥
 യദു॒ത്തമേ॑ മരു॒തോ മദ്ധ്യ॑മേ വാ ।
 യദാ॑വമേ സു॒ഭഗാ॑സോ ദി॒വിഷു॑ ।
 തതോ॑ നോ രു॒ദ്രാ ഉ॒ത വാ॑ന॒സ്യ ।
 അഗ്നേ॑ വി॒ത്താ॒ദ്ധവി॑ഷോ യദ്യ॒ജാമഃ॑ ॥

ഈ॒ധേ॑ അ॒ഗ്നിഃ॑ സ്വ॒വ॒സം॑ നമോ॑ഭിഃ ।

ഇ॒ഹ പ്ര॑സ॒സ്തോ വി॑ച॒യത്കൃ॑തം നഃ ।

ര॒ഥൈ॑രി॒വ പ്ര॑ഭ॒രേ വാ॑ജ॒യദ്ഭിഃ॑ ।

പ്ര॒ഭ॒ക്ഷി॒ണിൻ-മ॒രുതാഃ॑ സ്തോ॒മമൃ॑ദ്ധ്യാം ॥ 38 (10)

T.B.2.7.12.5

ശ്രു॒ധി ശ്രു॑ത॒കർണ॑ വ॒ഹ്നിഭിഃ॑ । ദേ॒വൈ॒രഗ്നേ॑ സ॒യാവ॑ഭിഃ ।

ആ॒സീ॒ദന്തു॑ ബ॒ർഹി॑ഷി । മി॒ത്രോ വ॑രു॒ണോ അ॒ര്യ॒മാ ।

പ്രാ॒തർ യാ॑വാ॒ണോ അ॒ദ്ധാരം॑ ॥

വി॒ശ്വേഷാ॑-മ॒ദിതി॑ർ-യ॒ജ്ഞിയാ॑നാം ।

വി॒ശ്വേഷാ॑-മ॒തിമി॑ർ-മാ॒നുഷാ॑ണാം ।

അ॒ഗ്നിർ-ദേ॒വാനാ॑മ॒വ ആ॑വൃ॒ണാനഃ॑ ।

സു॒മൃ॒ധീകോ॑ ഭ॒വതു॑ വി॒ശ്വവേ॑ദാഃ ॥

ത്വേ॑ അ॒ഗ്നേ സു॒മതി॑ം ഭി॒ക്ഷമാ॑ണാഃ । 39 (10)

T.B.2.7.12.6

ഭി॒വി ശ്ര॑വോ॒ ദധി॑രേ യ॒ജ്ഞിയാ॑സഃ ।

ന॒ക്താ ച॑ ച॒ക്രൂ॒രുഷ॑സാ॒ വിരു॑പേ ।

കൃ॒ഷ്ണം ച॑ വ॒ർണ്ണമ॑രു॒ണം ച॑ സ॒ന്ധുഃ॑ ॥

താ॒മഗ്ന॑ ആ॒ദി॒ത്യാസ॑ ആ॒സ്യം॑ ।

താ॒ം ജി॒ഹ്വാഃ ശു॑ച॒യശ്ച॑ക്രി॒രേ ക॑വേ ।

താഴ് രാതിഷാചോ അദ്ധാരേഷു സശ്ചിരേ ।
 ത്വേ ദേവാ ഹവിരദന്ത്യാഹുതം ॥
 നി ത്വാ യജ്ഞസ്യ സാധനം । അഗ്നേ ഹോതാര-മൃതിജം ।
 വന്തുഷ്വദ്-ദേവ ധീമഹി പ്രചേതസം () ।
 ജീരം ദൃതമമർത്യം ॥ 40 (11) (യജ്ഞവാഹസാ - ടസപര്യൻ
 - വയ-മൃദ്ധ്യാം-ദിക്ഷമാണാഃ-പ്രചേതസമേകം ച) (A12)

2.7.13 അനുവാകം 13 - ഇന്ദ്രസ്തുദ്ധാഗേ ഗ്രഹാണാം

പുരോരുചഃ

T.B.2.7.13.1

തിഷ്ഠാ ഹരീ രഥ ആ യുജ്യമാനാ യാഹി ।
 വായുർ ന നിയുതോ നോ അച്ഛ ।
 പിബാസ്യന്ധോ അഭിസ്യന്ധോ അസ്മേ ।
 ഇന്ദ്ര സ്വാഹാ രരിമാ തേ മദായ ॥
 കസ്യ വൃഷാ സുതേ സചാ ॥
 നിയുത്വാൻ വൃഷഭോ രണത് । വൃത്രഹാ സോമപീതയേ ॥
 ഇന്ദ്രം വയം മഹാധനേ । ഇന്ദ്രമർഭേ ഹവാമഹേ ।
 യുജം വൃത്രേഷു വജ്രിണം ॥ 41 (10)

T.B.2.7.13.2

ദിതായോ വൃത്രഹന്തമഃ । വിദ ഇന്ദ്രഃ ശതക്രതുഃ ।
 ഉപ നോ ഹരിഭിഃ സുതം ॥

സ സൂര ആജനയഞ്ജോതിരിന്ദ്രം ।
 അയാ ധിയാ തരണിരദ്രിബർഹാഃ ।
 ജ്ഞേന ശുഷ്ണീനവമാനോ അർക്കൈഃ ।
 വ്യൂസ്രിയോ അസോ അദ്രിർ ബിഭേദ ॥
 ഉത തൃദാശാശിധം । യദിന്ദ്ര നാഹുഷീഷാ ।
 അഗ്രേ വിക്ഷു പ്രതീദയത് ॥ 42 (10)

T.B.2.7.13.3

ഭരേഷിന്ദ്രഃ സുഹവഃ ഹവാമഹേ ।
 അഘ്നോമുചഃ സുകൃതം ദൈവൃഞ്ജനം ।
 അഗ്നിം മിത്രം വരുണഃ സാതയേ ഭഗം ।
 ദ്യാവാപൃഥിവീ മരുതഃ സ്വസ്തയേ ॥
 മഹി ക്ഷേത്രം പുരുശന്ദ്രം വിവിദാൻ ।
 ആദിത് സഖിഭൃശ്വ രഥഃ സമൈരത് ।
 ഇന്ദ്രോ നൃദിരജനദ്-ദീദ്യാനഃ സാകം ।
 സൂര്യമുഷസം ഗാതുമഗ്നിം ॥
 ഉരും നോ ലോകമനുനേഷി വിദാൻ ।
 സുവർവ-ജേജ്യാതിരഭയഃ സ്വസ്തി । 43 (10)

T.B.2.7.13.4

ഋ॒ഷാ॒ ത ഇ॒ന്ദ്ര॒ സ്ഥ॒വി॒ര॒സ്യ॒ ബാ॒ഹു॒ ।
 ഉ॒പ॒സ്തേ॒ധാമ॒ ശ॒ര॒ണാ॒ ബൃ॒ഹ॒ന്താ॒ ॥
 ആ॒ നോ॒ വി॒ശ്വാ॑ദി॒രു॒തി॒ഭിഃ॑ സ॒ജോ॒ഷാഃ॑ ।
 ബ്ര॒ഹ്മ॑ ജു॒ഷാ॒ണോ॒ ഹ॒ര്യ॒ശ്വ യാ॒ഹി॒ ।
 വ॒രീ॒വൃ॒ജമ് സ്ഥ॒വി॒രേ॒ഭിഃ॑ സു॒ശി॒പ്ര ।
 അ॒സ്മേ॒ ദധ॑ദ്-വൃ॒ഷണ॑ശ്ശു॒ശുഷ്മി॑ന്ദ്ര ॥
 ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ഗാ॒വ ആ॒ശി॒രം । ദു॒ദൃ॒ഗ്രേ॒ വ॒ജ്രി॑ണേ॒ മധു॑ ।
 യഥ് സീ॒മുപ॑ഹ॒രേഽവി॒ദത് ॥
 താ॒സ്മേ॒ വ॒ജ്രി॑ൻ ധേ॒നവോ॑ ജോ॒ജയു॑ർ നഃ () । 44 (10)

T.B.2.7.13.5

ഗ॒ഭസ്ത॑യോ നി॒യുതോ॑ വി॒ശ്വാവാ॑രാഃ ।
 അ॒ഹര॑ഹർദ്വു॒യ ഇ॒ജേ॒ജാഗു॑വാ॒നാഃ॑ ।
 പൂ॒ർണാ॑ ഇ॒ന്ദ്ര ക്ഷു॒മതോ॑ ഭോ॒ജന॑സ്യ ॥
 ഇ॒മാം തേ॒ ധി॒യം പ്ര॑ദ॒രേ മ॒ഹോ॒ മഹീ॑ം ।
 അ॒സ്യ സ്തോ॑ത്രേ॒ ധി॒ഷണാ॑ യ॒ത്ത ആ॒ന॒ജേ॒ ।
 തമു॑ഥ്സ॒വേ ച॒ പ്ര॒സവേ॑ ച॒ സാ॒സഹി॑ം ।
 ഇ॒ന്ദ്രം ദേ॒വാ॒സഃ ശ॒വ॒സാ മ॒ദന്ന॑നു ॥ 45 (7)
 (വ॒ജ്രി॑ണ-മ॒യഥ്-സ॒സ്തീ-ജോ॑ജയുർ നഃ - +സ॒പ്ത ച॑) (A13)

2.7.14 അനുവാകം 14 - അപോരൂമാവിധിഃ

T.B.2.7.14.1

പ്രജാപതിഃ പശൂനസൃജത ।

തേസ്മാമ് സൃഷ്ടാഃ പരാഞ്ച ആയന് ।

താനഗ്നിഷ്ടോമേന നാപ്തോത് । താനുക്മേന നാപ്തോത് ।

താൻമ് ഷോഡശിനാ നാപ്തോത് ।

താൻ രാത്രിയാ നാപ്തോത് । താൻമ് സന്ധിനാ നാപ്തോത് ।

സോഗ്നിമബ്രവീത് । ഇമാൻ ഹുഷ്ണേതി ।

താനഗ്നിസ്ത്രിവൃതാ സ്തോമേന നാപ്തോത് । **46 (10)**

T.B.2.7.14.2

സ ഇന്ദ്രമബ്രവീത് । ഇമാൻ ഹുഷ്ണേതി ।

താനിന്ദ്രഃ പഞ്ചദശേന സ്തോമേന നാപ്തോത് ।

സ വിശ്വാൻ ദേവാ-നബ്രവീത് । ഇമാൻ ഹുഷ്ണേതേതി ।

താൻ. വിശ്വേ ദേവാഃ സപ്തദശേന സ്തോമേന നാപ്തവന് ।

സ വിഷ്ണുമബ്രവീത് । ഇമാൻ ഹുഷ്ണേതി ।

താൻ. വിഷ്ണുരേകവിഷ്വേന സ്തോമേനാപ്തോത് ।

വാരവന്തീയേനാവാരയത () । **47 (10)**

T.B.2.7.14.3

ഇദം വിഷ്ണുർ വിചക്രമ ഇതി വ്യക്രമത ॥

യസ്മാത് പശവഃ പ്ര പ്രേവ ഭ്രുശേരന് ।

സ ഏതേന യജേത || യദാപ്നോത് |

തദപ്നോര്യാമസ്യാപ്നോര്യാമത്വം ||

ഏതേന വൈ ദേവാ ജൈത്യാനി ജിത്വാ |

യം കാമ-മകാമയന്ത തമാപ്സുവന് |

യം കാമം കാമയതേ | തമേതേനാപ്നോതി || 48 (9)

(സ്തോമേന നാപ്നോ - ദവാദയത - +നവ് ച) (A14)

2.7.15 അനുവാകം 15 - രാജാഭിഷേകഃ

T.B.2.7.15.1

വ്യാഘ്രോഽയമഗ്നു ചരതി പ്രവിഷ്ടഃ |

ഋഷീണാം പുത്രോ അഭിശസ്തിപാ അയം |

നമസ്താരേണ നമസാ തേ ജുഹോമി |

മാ ദേവാനാം മിഥുയാ കർമ്മ ഭാഗം ||

സാവീർ.ഹി ദേവ പ്രസവായ പിത്രേ |

വർഷാണമസ്മൈ വരിമാണമസ്മൈ |

അമാസൃദ്യച്ഛ സവിതഃ സർവതാതാ |

ദിവേ ദിവ ആസുവാ ഭൂരിപശഃ ||

ഭൂതോ ഭൂതേഷു ചരതി പ്രവിഷ്ടഃ |

സ ഭൂതാനാ-മധീപതിർ-ബഭൂവ | 49 (10)

T.B.2.7.15.2

തസ്യ മൃത്യൗ ചരതി രാജസ്യം ।
 സ രാജാ രാജ്യ-മനുമന്യതാമിദം ॥
 യേഭിഃ ശിഖ്വൈഃ പപ്രമാനാമദ്യുഷ്ഠത് ।
 യേഭിർ ദയാമദ്യപിഷ്ഠത്-പ്രജാപതിഃ ।
 യേഭിർ വാചം വിശ്വരൂപാഷ്ഠ സമവ്യയത് ।
 തേനേമഗ്ന ഇഹ വർചസാ സമങ്ഗധി ॥
 യേഭിരാദിത്യസ്തപതി പ്രകേതുഭിഃ ।
 യേഭിഃ സൂര്യോ ദദൃശേ ചിത്രഭാനുഃ ।
 യേഭിർ വാചം പുഷ്പലേഭിരവ്യയത് ।
 തേനേമഗ്ന ഇഹ വർചസാ സമങ്ഗധി ॥ 50 (10)

T.B.2.7.15.3

ആടയം ഭാതു ശവസാ പഞ്ച കൃഷ്ടീഃ ।
 ഇന്ദ്ര ഇവ ജ്യേഷ്ഠോ ഭവതു പ്രജാവാനൻ ।
 അസ്മാ അസ്മു പുഷ്പലം ചിത്രഭാനു ।
 ആടയം പുണക്തു രജസീ ഉപസ്ഥം ॥
 യത്തേ ശിഖ്വം കശ്യപ രോചനാവത് ।
 ഇന്ദ്രിയാവത്-പുഷ്പലം ചിത്രഭാനു ।
 യസ്മിൻമ സൂര്യോ അർപിതാഃ സ്തപ്ത സാകം ।

തസ്മിൻ-രാജാന-മധിവിശ്രയേമം || ദ്യൗരസി പൃഥിവ്യസി ||
വ്യാഘ്രോ വൈയാഘ്രേധി | 51 (10)

T.B.2.7.15.4

വിശ്രയസ്വ ദിശോ മഹീഃ | വിശസ്ത്വാ സർവാ വാണുന്തു |
മാ താദ്-രാശ്ട്രമധിഭ്രശത് ||

യാ ദിവ്യാ ആപഃ പയസാ സംബഭൂവുഃ |

യാ അന്തരീക്ഷ ഉത പാർത്ഥിവീര്യാഃ |

താ സാം ത്വാ സർവാസാച്ഛ് രൂചാ |

അഭിഷിഞ്ചാമി വർചസാ |

അഭി ത്വാ വർചസാ സിചം ദിവ്യേന | പയസാ സഹ |

യമാഽസാ രാശ്ട്രവർദ്ധനഃ | 52 (10)

T.B.2.7.15.5

തഥാ ത്വാ സവിതാ കരത് | ഇന്ദ്രം ഹിശാ അവിവൃധന് |

സമുദ്ര വ്യചസം ഗിരഃ | രഥീതമച്ഛ് രഥീനാം |

വാജാനാച്ഛ് സത് പതിം പതിം |

വസവസ്ത്വാ പുരസ്താദഭിഷിഞ്ചന്തു ഗായത്രേണ ചരന്സാ |

രുദ്രാസ്ത്വാ ദക്ഷിണതോഽഭിഷിഞ്ചന്തു ത്രൈഷ്ടുഭേന

ചരന്സാ |

ആദിത്യാസ്ത്വാ പശ്ചാദഭിഷിഞ്ചന്തു ജാഗതേന ചരന്സാ |

വിശ്വേ॑ ത്വാ ദേ॒വാ ഉ॒ത്തര॑തോഽഭി॒ഷിഞ്ച॑ൻ-ത്വാനു॒ഷ്ടുഭേ॒ന
 ച॒രന്സാ॑ ।

ബൃ॒ഹ॒സ്പതി॑-സ്തോ॒പരി॑ഷ്ടാ-ദഭി॒ഷിഞ്ച॑തു പാ॒ക്തേ॑ന
 ച॒രന്സാ॑ ॥ 53 (10)

T.B.2.7.15.6

അ॒രു॒ണം ത്വാ॒ വൃ॒കമു॒ഗ്രം ഖ॒ജം ക॒രം ।
 രോ॒ച॒മാനം॑ മ॒രുതാ॑മഗ്രേ॒ അർചി॑ഷഃ ।
 സൂ॒ര്യ॒വ॒ന്തം മ॒ഘ॒വാ॒നം ി॒ഷാ॒സ॒ഹിം ।
 ഇ॒ന്ദ്രമു॑ക്ഥ്യേ॒ഷു നാ॒മഹു॑തമച്ഛു॒ ഹവേ॑മ ॥
 പ്ര ബാ॒ഹവാ॑ സി॒ന്ധുതം॑ ജീ॒വസേ॑ നഃ ।
 ആ നോ॒ ഗവ്യു॑തിമു॒ക്ഷതം॑ ഘൃ॒തേന॑ ।
 ആ നോ॒ ജനേ॑ ശ്ര॒വയ॑തം യു॒വാനാ॑ ।
 ശ്രു॒തം മേ॑ മി॒ത്രാവ॑രുണാ॒ ഹവേ॑മാ ॥
 ഇ॒ന്ദ്രസ്യ॑ തേ വീ॒ര്യകൃ॑തഃ ।

ബാ॒ഹു ഉ॒പാ॒വഹ॑രാമി () ॥ 54 (10)

(ബഭൂ - വാവ്യയത് തേനേമഗ്ന ഇഹ വർചസാ സമങ്ഗധി
 - വൈയാഘ്രേഽധി -രാശ്വവർധനഃ-പാക്തേന ചരന്സോ-
 പാവഹരാമി) (A15)

2.7.16 അനുവാകം 16 - രാജാഭിഷേകാങ്ഗം രഥാരോഹണം

T.B.2.7.16.1

അഭി പ്രേഹി വീരയസ്വ । ഉഗ്രശ്ചേത്താ സപതഹാ ॥
 ആതിഷ്ട വൃത്രഹന്തമഃ । തുഭ്യം ദേവാ അധിബ്രൂവന് ॥
 അങ്കൗ നൃകാവദിതോ രഥം യൗ ।
 ധാന്തം വാതാഗ്രമനുസം ചരന്തൗ ।
 ദൂരേ ഹേതി-രിന്ദ്രിയാവാൻ പതത്രീ ।
 തേ നോഽഗ്നയഃ പപ്രയഃ പാരയന്തു ॥ നമസ്തേ ഋഷേ ഗദ ।
 അവ്യമാധൈ (അവ്യധാധൈ) ത്വാ സ്വധാധൈ ത്വാ । **55 (10)**

T.B.2.7.16.2

മാ ന ഇന്ദ്രാഭിതസ്ത്വ-ദൃഷ്ടാരിഷ്ടാസഃ ।
 ഏവാ ബ്രഹ്മന്തവേദസ്തു ॥
 തിഷ്ടാ രഥേ അധി യദ്-വജ്രഹസ്തഃ ॥
 ആ രശ്മീന്ദേവ യുവസേ സ്വശ്വഃ ।
 "ആതിഷ്ട വൃത്രഹൻ {29}" "നാതിഷ്ടന്തം പരി {30}" ।
 "അനു ത്വേന്ദ്രോ മദ {31}" "ത്വനു ത്വാ മിത്രാവരുണൗ {32}" ॥
 ദ്യൗശ്ച ത്വാ പൃഥിവീ ച പ്രചേതസാ ।
 ശുക്രോ ബൃഹദ്-ദക്ഷിണാ ത്വാ പിപർതു ।
 അനു സ്വധാ ചികിതാഽ സോമോ അഗ്നിഃ ।
 അനു ത്വാഽവതു സവിതാ സവേന ॥ **56 (10)**

T.B.2.7.16.3

ഇന്ദ്രം ഹിശ്വാ അവിവൃധന് । സമുദ്ര വൃചസം ഗിരഃ ।
 രഥീതമ്യ രഥീനാം । വാജാനാമ്യ സത് പതിം പതിം ॥
 പരി മാ സേന്യാ ഘോഷാഃ । ജ്യാനാം വൃജ്ഞന്തു ഗൃദ്ധ്വഃ ।
 മേമിഷ്ടാഃ പിന്വമാനാ ഇഹ । മാം ഗോപതിമഭി സംവിശന്തു ॥
 തന്മേന്മതി-രന്മന്യതാം ।
 തന്മാതാ പൃഥിവീ തത് പിതാ ദ്യൗഃ । 57 (10)

T.B.2.7.16.4

തദ്ഗ്രവാണഃ സോമസുതോ മയോഭുവഃ ।
 തദശിനാ ശൃണുത്യ സൗഭഗാ യുവം ॥
 "അവതേ ഹേഡ {33}", "ഉദുത്തമം {34}" ॥
 ഏനാ വ്യാഘ്രം പരിഷ്വസ്യജാനാഃ ।
 സിച്ഛപ്യ ഹിന്വന്തി മഹതേ സൗഭഗായ ।
 സമുദ്രം ന സുഹവം തസ്ഥിവാപ്സം ।
 മർമ്യജന്തേ ദീപിനമസ്തന്തഃ ॥ ഉദസാവേതു സൂര്യഃ ।
 ഉദിദം മാമകം വചഃ । ഉദിഹി ദേവ സൂര്യ () ।
 സഹ വസുനാ മമ । അഹം വാചോ വിവാചനം ।
 മയി വാഗസ്തൂ ധർമ്മസിഃ ।
 യന്തു നദയോ വർഷന്തു പർജന്യാഃ ॥

സുപിപ്പലാ ഓഷധയോ ഭവന്തു ||
അന്നവതാമോദനവതാമാമിക്ഷവതാം ।

ഏഷാഽ രാജാ ഭൂയാസം || 58 (17)

(സ്വധായൈ താ-സവേന-ഭ്യഃ-സൂര്യ സപ്ത ച) (A16)

2.7.17 അനുവാകം 17 - രാജാഭിഷേകാർഗ്ഗം വപനം

T.B.2.7.17.1

യേ കേശിനഃ പ്രഥമാഃ സത്രമാസത ।
യേദിരാഭ്യുതം യേദിദം വിരോചതേ ।
തേഭ്യോ ജുഹോമി ബഹുധാ ഘൃതേന ।
രായസ്പോഷേണേമം വർചസാ സഽസൃജാമ ||
നർതേ ബ്രഹ്മണസ്തപസോ വിമോകഃ ।
ദിനാമ്നീ ദീക്ഷാ വശിനീ ഹൃഗ്രാ ।
പ്രകേശാഃ സുവതേ കാണധിനോ ഭവന്തി ।
തേഷാം ബ്രഹ്മേദീശേ വപനസ്യ നാനൃഃ ||
ആരോഹ പ്രോഷ്ഠം വിഷഹസ്വ ശത്രുൻ ।
അവാസ്രാഗ്ദീക്ഷാ വശിനീ ഹൃഗ്രാ । 59 (10)

T.B.2.7.17.2

ദേഹി ദക്ഷിണാം പ്രതിരസ്വായുഃ ।
അഥാ മുച്യസ്വ വരുണസ്യ പാശാത് ||
യേനാവപഥ് സവിതാ ക്ഷുരേണ ।

സോമസ്യ രാജേന്താ വരുണസ്യ വിദാൻ ।
 തേൻ ബ്രഹ്മാണോ വപതേദമസ്യോർജ്ജേമം ।
 രത്നാ വർചസാ സച്സ്യജാമ ॥
 മാ തേ കേശാനന്തു ഗാദ്വർച ഏതത് ।
 തഥാ ധാതാ കരോതു തേ । തുഭ്യമിന്ദ്രോ ബൃഹസ്സതിഃ ।
 സവിതാ വർച ആദധാത് ॥ 60 (10)

T.B.2.7.17.3

തേഭ്യോ നിധാനം ബഹുധാ വൈച്ഛന് ।
 അന്തരാ ദ്യാവാപൃഥിവീ അപഃ സുവഃ ।
 ദർഭസ്തംബേ വീര്യകൃതേ നിധായ ।
 പൗഽസ്യേന്നേമം വർചസാ സച്സ്യജാമ ॥
 ബലം തേ ബാഹുവോഃ സവിതാ ദധാതു ।
 സോമസ്താഽനക്തു പയസാ ഘൃതേൻ ।
 സ്രീഷു രൂപമശിനൈത-നിധത്തം ।
 പൗഽസ്യേന്നേമം വർചസാ സച്സ്യജാമ ॥
 യഥ് സീമന്തം കങ്കതസ്തേ ലിലേഖ ।
 യദാ ക്ഷുരഃ പരിവവർജ വപഽസ്തേ () ।
 സ്രീഷു രൂപമശിനൈത-നിധത്തം ।
 പൗഽസ്യേന്നേമച് സച്സ്യജാമോ വിരേണ ॥ 61 (12)

(അവാസ്രോഗ്ദീക്ഷാ വാശിനീ ഹൃഗ്രോ - ssദധാദ് -
വവർജ വവഴ്സേ ദേ ച) (A17)

Special Korvai

(യേ കേശിനോ നർതേ മാ തേ ബലം യഥ് സീമന്തം പഞ്ച)

2.7.18 അനുവാകം 18 - വിദ്യനാഖ്യ ഏകാഹവിശേഷഃ

T.B.2.7.18.1

ഇന്ദ്രം ധൈ സ്വാ വിശോ മരുതോ നാപാചായന് ।
സോഽനപചായുമാന ഏതം വിഘ്നമപശ്യത് । തമാഹരത് ।
തേനായജത । തേനൈവാസാം തച്ഛസ്തംഭം വ്യഹന് ।
യദ് വ്യഹന് । തദ്-വിഘ്നസ്യ വിഘ്നത്വം ॥
വി പാപ്മാനം ഭ്രാതൃവ്യച്ഛ ഹതേ । യ ഏതേന യജ്ഞേ ।
യ ഉ ചൈനമേവം വേദ ॥ 62 (10)

T.B.2.7.18.2

യച്ഛ രാജാനം വിശോ നാപചായേയുഃ ।
യോ വാ ബ്രാഹ്മണസ്തഥസാ പാപ്മനാ പ്രാവൃതഃ സ്യാത് ।
സ ഏതേന യജ്ഞേ । വിഘ്നേനൈവൈനദ്-വിഹത്യ ।
വിശാമാധിപത്യം ഗച്ഛതി ॥
തസ്യ ദേ ദാദശേ സ്തോത്രേ ദിവതഃ ।
ദേ ചതുർവിച്ഛശേ । ഔദ്ദിദ്യമേവ തത് ।

ഏതദൈ॑ ക്ഷ॒ത്ര॒സ്യൗദീ॑ദ്വ്യം ।

യദ॑സ്മൈ॒ സ്വാ॒ വിശോ॑ ബ॒ലിച്ഛ॑ ഹ॒രന്തി ॥ 63 (10)

T.B.2.7.18.3

ഹ॒രന്ത്യ॑സ്മൈ॒ വിശോ॑ ബ॒ലിം । ഐ॒നമ॒പ്രതി॑ഖ്യാതം ഗച്ഛ॒തി ।

യ ഏ॒വം വേദ॑ ॥ പ്ര॒ബാ॒ഹുഗ്വാ॒ അഗ്രേ॑ ക്ഷ॒ത്രാണു॑യാതേ॒പുഃ ।

തേഷാ॑മി॒ന്ദ്രഃ ക്ഷ॒ത്രാണു॑യാദ॒ത്ത ।

ന വാ॑ ഇ॒മാനി॑ ക്ഷ॒ത്രാണു॑ ഭൂ॒വന്നി॑തി ।

തന്ന॑ക്ഷ॒ത്രാണാ॑ം നക്ഷ॒ത്രത്വം ।

ആ ശ്രേ॒യസോ॑ ഭാ॒ത്യവ്യ॑സ്യ॒ തേജ॑ ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ ദ॒ത്തേ ।

യ ഏ॒തേന॒ യജ॑തേ । യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേദ॑ ॥ 64 (10)

T.B.2.7.18.4

തദ് യഥാ॑ ഹ॒ വൈ॒ സച॑ക്രി॒ണൗ ക॑പ്ല॒കാവു॒പാ-വ॑ഹി॒തൗ

സ്യു॑താം ।

ഏ॒വമേ॒തൗ യു॒ഗ്മന്തൗ॑ സ്തോ॒മൗ ।

അ॒യുക്ഷു॑ സ്തോ॒മേഷു॑ ക്രി॒യേതേ॑ । പാ॒പ്മനോ॑ഽപ॒ഹതൈ॑ ॥

അപ॑ പാ॒പ്മാനം॑ ഭാ॒ത്യവ്യച്ഛ॑ ഹ॒തേ । യ ഏ॒തേന॒ യജ॑തേ ।

യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേദ॑ ॥

തദ് യഥാ॑ ഹ॒ വൈ॒ സ്മൃ॒തഗ്രാ॑മ॒ണ്യഃ । ഏ॒വം ച॑ന്ദാച്ഛി ।

തേഷാ॑സാ॒വാദി॑ത്യോ ബൃ॒ഹതീ॒രഭ്യു॑ഡഃ । 65 (10)

T.B.2.7.18.5

സതോ॑ബൃഹ॑തീ॒ഷു സ്തു॑വതേ സതോ॑ ബൃ॒ഹന് ।
 പ്ര॒ജയാ॑ പശു॑ഭി-രസാ॒നീത്യേ॒വ ॥
 വൃ॒തിഷ॑ക്താഭിഃ സ്തു॑വതേ ।
 വൃ॒തിഷ॑ക്തം വൈ ക്ഷ॒ത്രം വീ॒ശാ ।
 വി॒ശൈവൈ॑നം ക്ഷ॒ത്രേണ॒ വൃ॒തിഷ॑ജതി ॥
 വൃ॒തിഷ॑ക്താഭിഃ സ്തു॑വതേ ।
 വൃ॒തിഷ॑ക്തോ വൈ ഗ്രാ॑മണീഃ സ॒ജാ॒തൈഃ ।
 സ॒ജാ॒തൈരേ॒വൈനം॒ വൃ॒തിഷ॑ജതി ॥
 വൃ॒തിഷ॑ക്താഭിഃ സ്തു॑വതേ ।
 വൃ॒തിഷ॑ക്തോ വൈ പു॒രുഷഃ॑ പാപ്॒മഭിഃ॑ () ।
 വൃ॒തിഷ॑ക്താ-ഭിരേ॒വാസ്യ॑ പാപ്॒മനോ॑ നു॒ദതേ ॥ 66 (11)
 (വേ॒ദ - ഹ॑രൻ - ത്യേ॒നമേ॒വം വേ॒ദാ - ഭ്യു॑ഡഃ -
 പാപ്॒മഭി॑രേ॒കം ച) (A18)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 18 Anuvaakams :-

(തരിവുദ് - യദാഗേയോഽഗ്നിമുഖാ ഹൃദ്ധിർ - യദാഗേയ
 ആഗേയോ - ന വൈ സോമേന - യോ വൈ സോമേ -
 നൈഷ ഗോസവഃ - സിച്ഛേ - ടിപ്രേഹി മിത്രവർദ്ധനഃ -
 പ്രജാപതിസ്താ ഓദനം - പ്രജാപതിരകാമയത ബഹോർ
 ഭൂയാ - നഗസ്ത്യാ - ട്യാജരാസ - സ്തിഷ്ഠാ ഹരീ -
 പ്രജാപതിഃ പശൂൻ - വ്യാഘ്രോഽയമ - ടിപ്രേഹി
 വൃത്രഹന്തമോ - യേ കേശിന - ഇന്ദ്രം വാ അഷ്ടാദശ)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of dasanis :-

(തരിവുദ് - യോ വൈ സോമേ - നായൂരസി വിശ്വായൂർ -
 ബഹൂർ ഭവതി - തിഷ്ഠാ ഹരീ രഥ - ആയം ഭാതു -
 തേഭ്യോ നിധാനഃ ഷട്ഷഷ്ടിഃ)

First and Last Word 2nd Ashtakam 6th Prapaatakam :-

(തരിവുത് - പാപ്മനോ നുദതേ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

ദിതീയാഷ്ടകേ സപ്തമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 2
Prapaatakam 7 (TB 2.7)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	4	40
Anuvakam 2	2	28
Anuvakam 3	3	34
Anuvakam 4	1	17
Anuvakam 5	2	23
Anuvakam 6	3	31
Anuvakam 7	7	72
Anuvakam 8	2	21
Anuvakam 9	5	51
Anuvakam 10	2	22
Anuvakam 11	3	33
Anuvakam 12	6	61
Anuvakam 13	5	47
Anuvakam 14	3	29
Anuvakam 15	6	60
Anuvakam 16	4	47
Anuvakam 17	3	32
Anuvakam 18	5	51
Total →	66	699

Appendix (of expansions)

T.B.2.7.8.1 "அஃகௌ நுஃகாவஃத {27}"

அஃகௌநுஃகா வஃதீதோ ர஢்ம் ஃயௌ யாவ஢்ம் ஃவாத்ர஢்மநு
ஸஃஃர஢்நௌ ஢ுரே ஃஃதிரி஢்ரியாவஃந் பதத்ரீ தே
நோஃஃஃயஃ பஃபயஃ பாரய஢்நு || {27}

(Appearing in T.S. 1.7.7.2),

(Also same appearing above, in T.B.2.7.16.1)

T.B.2.7.8.1 "அதீஷு வுத்ரஃந்-ர஢்ம் {28}"

அதீ தீஷு வுத்ரஃந் ர஢்ம் ஃயுஃகதா தே ஸ்ரஃ஢்ணா ஃரீ ।
அஃவஃஃந் ஸு தே ஢்நோ ஸ்ராவஃ க்யு஢்நோது
வஃஃந் || {28} (Appearing in T.S 1.4.37.1)

T.B.2.7.16.2 "அதீஷு வுத்ரஃந் {29}"

Same as item no. {28} above

T.B.2.7.16.2 "நாதீஷு஢்ந் பரி {30}", "அநு தோஃந்ரஃ ஢் {31}", "தானு தா ஢்ரோவஃரு஢்நு {32}"

அதீஷு஢்ந் பரி விஃரே அஃஷுஃந் । ஸ்ரீயஃ
ஃவஸஃந்ஷரதீ ஸ்ரஃரோஃஃ । ஢்ஃதீ-தஃஸ்யஃஸ்யுஃஸ்யு
நஃஃ । அதீ விஃரேஃஃ அஃதானி தஸ்஢்நு || {30}

(Appearing in T.B.2.7.8.1)

അനു ത്വേന്ദ്രോ മദതാനു ബൃഹസ്പതിഃ । അനു സോമോ
അന്യഗ്നിരാവീത് । അനു ത്വാ വിശ്വേ ദേവാ അവന്തു ।
അനു സപ്ത രാജാനോ യ ഉതാഭിഷിക്താഃ ॥ {31}

(Appearing in T.B.2.7.8.1 & 2)

അനുത്വാ മിത്രാവരുണാവിഹാവതം । അനു ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ
വിശ്വശംഭു । സൂര്യോ അഹോഭിരനു ത്വാഽവതു ।
ചന്ദ്രമാ നക്ഷത്രൈരനു ത്വാ ഽവതു ॥ {32}

(Appearing in T.B.2.7.8.2)

T.B.2.7.16.4 "അവതേ ഹേഡ {33}", "ഉദുത്തമം {34}"

അവ തേ ഹേഡോ വരുണ നമോഭിരവ യജ്ഞേഭിരീമഹേ
ഹവിർഭിഃ । ക്ഷയന്നസ്മദ്യമസുര പ്രചേതോ രാജന്നേനാഗ്നി
ശിശ്രമഃ കൃതാനി ॥ {33}

ഉദുത്തമം വരുണ പാശമസ്മദവാഽധമം വിമദ്ധ്യമഃ ശ്രമായ ।
അഥാ വയമാഭിത്യ വ്രതേ തവാഽനാഗസോ അഭിതയേ
സ്യാമ ॥ {34} (Both Appearing in T.S.1.5.11.3)

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
 ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ । ഹരിഃ ഓം ॥

**2.8 ദിതീയാഷ്ടകേ അഷ്ടമഃ പ്രപാഠകഃ -
 കാമ്യപശുയാജ്യാനുവാക്യാ ബ്രാഹ്മണം**

2.8.1 അനുവാകം 1 - വായവ്യാദിപശുനാം സൂക്താനി

T.B.2.8.1.1

പീ॑വോ॒ന്നാഴ് രയി॑വൃ॒ധഃ സുമേ॑ധാഃ ।
 ശോ॒തഃ സി॑ഷ॒ക്തി നി॒യുതാ॑മഭി॒ശ്രീഃ ।
 തേ വായ॑വേ സ॒മന॑സോ വി॒തസ്ഥുഃ॑ ।
 വിശോ॑ന്നരഃ സ്വ॒പത്യാ॑നി ച॒ക്രൂഃ ॥
 രാ॒യേ॒സു യം ജ॒ജ്ഞ॑തു രോ॒ദസി॑ ഉ॒ഭേ ।
 രാ॒യേ ദേ॒വീ ധി॑ഷ॒ണാ ധാ॒തി ദേ॒വം ।
 അ॒ധാ വാ॒യും നി॒യുതഃ॑ സ॒ശ്ചത॑ സ്വാഃ ।
 ഉ॒ത ശോ॒തം ഘ॑സു॒ധിതി॑ം നിരേ॒കേ ॥
 "ആ॑ വായോ {35}" "പ്ര॑യാഭിഃ {36}" ॥

പ്ര വായു॒മുച്ഛാ॑ ബൃഹ॒തീ മ॑നീ॒ഷാ । 1 (10)

T.B.2.8.1.2

ബൃ॒ഹദ്ദ॑യിം ഘി॒ശ്വാവാ॑രാഴ് രഥ॒പ്രാം ।
 ദൃ॒തദൃ॑മാ നി॒യുതഃ॑ പ॒ത്യമാ॑നഃ ।
 ക॒വിഃ ക॒വിമി॑യക്ഷ॒സി പ്ര॑യജ്ഞോ ॥

ആ നോ നിയുദ്ഭിഃ ശതിനീഭി-രദ്ധരം ।
 സഹസ്രിണീഭിരുപ യാഹി യജ്ഞം ।
 വായോ അസ്മിൻ. ഹവിഷി മാദയസ്വ ।
 യുയം പാത സ്വസ്തിഭിഃ സദാ നഃ ॥
 പ്രജാപതേ ന ത്വദേതാനൃന്യഃ ।
 വിശ്വാ ജാതാനി പരി താ ബഭൂവ ।
 യത് കാമാസ്മേ ജുഹുമസ്മന്നോ അസ്മു । 2 (10)

T.B.2.8.1.3

വയഃ സ്യാമ പതയോ രയീണാം ॥
 രയീണാം പതിം യജ്ഞം ബൃഹന്തം ।
 അസ്മിൻഭരേ നൃതമം വാജസാതൗ ।
 പ്രജാപതിം പ്രഥമജാമൃതസ്യ ।
 യജാമ ദേവമധി നോ ബ്രവീതു ॥
 പ്രജാപതേ ത്വം നിധിപാഃ പുരാണഃ ।
 ദേവാനാം പിതാ ജനിതാ പ്രജാനാം ।
 പതിർ-വിശ്വസ്യ ജഗതഃ പരസ്താഃ ।
 ഹവിർ നോ ദേവ വിഹവേ ജുഷസ്വ ॥
 തവേമേ ലോകാഃ പ്രദിശോ ദിശശ്ച । 3 (10)

T.B.2.8.1.4

പരാവതോ നിവത ഉദാത്ശ്വ ।
 പ്രജാപതേ വിശ്വസ്യ-ജ്ജീവധന്യ ഇദം നോ ദേവ ।
 പ്രതിഹര്യ ഹവ്യം ॥ പ്രജാപതിം പ്രഥമം യജ്ഞിയാനാം ।
 ദേവാനാമഗ്രേ യജതം യജദ്ധ്വം ।
 സ നോ ദദാതു ദ്രവിണഃ സുവീര്യം ।
 രായസ്പോഷം വിഷ്യതു നാഭിമസ്മൈ ॥
 യോ രായ ഹൗശേ ശതദായ ഉക്ഥ്യഃ ।
 യഃ പശൂനാഃ രക്ഷിതാ വിഷ്ഠിതാനാം ।
 പ്രജാപതിഃ പ്രഥമജാ ഋതസ്യ । 4 (10)

T.B.2.8.1.5

സഹസ്രധാമാ ജുഷതാഃ ഹവിർ നഃ ॥
 "സോമാപുഷണേ {37}" "മൗ ദേവൗ {38} ॥
 സോമാപുഷണാ രജസോ വിമാനം ।
 സപ്തചക്രഃ രഥമവിശ്വമിനാം ।
 വിഷ്ണുവൃതം മനസാ യുജ്യമാനം ।
 തം ജിന്വാമോ വൃഷണാ പഞ്ചരശ്മിം ॥
 ദിവ്യന്യഃ സദനം ചക്ര ഉച്ഛാ ।
 പൃഥിവ്യാമന്യോ അദ്ധ്യന്തരീക്ഷേ ।

താവസ്യഭ്യം പുരുവാറം പുരുക്ഷും ।

രായസ്പോഷം ഹിഷ്യതാം നാഭിമസ്മൈ ॥ 5 (10)

T.B.2.8.1.6

ധിയം പുഷാ ജിന്വതു വിശ്വമിന്ദഃ ।

രയിച്ഛ് സോമോ രയിപതിർ-ദധാതു ।

അവതു ദേവ്യദിതിര-നർവാ ।

ബൃഹദ്-വദേമ വിദമേ സുവീരാഃ ॥

വിശ്വാന്യന്യോ ഭുവനാ ജജാൻ ।

വിശ്വമന്യോ അഭിചക്ഷാണ ഏതി ।

സോമാപുഷണാ-വവതം ധിയം മേ ।

യുവഭ്യാം ഹിശ്വാഃ പൃതനാ ജയേമ ॥

"ഉദുത്തമം ഹിരുണാ {39}" "സ്തർദ്നാഭ്യാം {40}" ।

"യത് കിഞ്ചേദം {41}" "കിതവാസഃ {42}" () ।

"അവ തേ ഹേഡ {43}, "സ്തർത്വാ യാമി {44}" ॥

"ആദിത്യാനാമവസാ {45}, "ന ദക്ഷിണാ {46}" ।

"ധാരയന്ത ആദിത്യാസ് {47}, "സ്തിസോ

ഭുമീർ ധാരയന് {48}" । "യജ്ഞോ ദേവാനാച്ഛ് {49}"

"ശുചിരപഃ {50}" ॥ 6 (14) (മനീഷാ - ഹസ്ത - ച - രത -

സ്യോസ്മേ - കിതവാസ് ശ്വത്വാരി ച) (A1)

2.8.2 അനുവാകം 2 - വശാദീനാം സൂക്താനി

T.B.2.8.2.1

തേ ശുക്രാസഃ ശുചയോ രശ്മിവന്തഃ ।
 സീദന്നാദിത്യാ അധി ബർഹിഷി പ്രിയേ ।
 കാമേന ദേവാഃ സരഥം ദിവോ നഃ ।
 ആയാന്തു യജ്ഞമുപ നോ ജുഷാണാം ॥
 തേ സൂനവോ അദിതേഃ പീവസാമിഷം ।
 ഘൃതം പിന്വത്-പ്രതിഹര്യൻ നൃതേജാഃ ।
 പ്ര യജ്ഞിയാ യജമാനായ യേമുരേ ।
 ആദിത്യാഃ കാമം പിതുമന്തമസ്മേ ॥
 ആ നഃ പുത്രാ അദിതേർ യാന്തു യജ്ഞം ।
 ആദിത്യാസഃ പഥിദിർ-ദേവയാണൈഃ ॥ 7 (10)

T.B.2.8.2.2

അസ്മേ കാമം ദാശുഷേ സന്നമന്തഃ ।
 പുരോധാശം ഘൃതവന്തം ജുഷന്താം ॥
 സുഭായത നിർഘൃതിൗ സേധതാമതിം ।
 പ്ര രശ്മിദിർ യത്മാനാ അമൃദ്ധാഃ ।
 ആദിത്യാഃ കാമ പ്രയതാം വഷട്കൃതിം ।
 ജുഷദ്ധാം നോ ഹവൃദാതിം യജത്രാഃ ॥
 ആദിത്യാൻ-കാമമവസേ ഹുവേമ ।

യേ ഭൂതാനി ജനയന്തോ വിചിഖ്യുഃ ।
 സീദന്തു പുത്രാ അദിതേരുപസ്ഥം ।
 സ്തീർണം ബർഹിർഹവിരദ്യായ ദേവാഃ ॥ 8 (10)

T.B.2.8.2.3

സ്തീർണം ബർഹിഃ സീദതാ യജേണ അസ്മിൻ ।
 ധ്രാജാഃ സേധന്തോ അമതിം ദൂരേവാം ।
 അസ്മഭ്യം പുത്രാ അദിതേഃ പ്രയച്സത ।
 ആദിത്യാഃ കാമ ഹവിഷോ ജുഷാണാഃ ॥
 അഗ്നേ നയ സുപഥാ രായേ അസ്മാൻ ।
 വിശ്വാാനി ദേവ വയുനാനി വിദ്വാൻ ।
 യുയോദ്ധ്യസ്ത-ജ്ജുഹുരാണമേനഃ ।
 ഭൂയിഷ്ടാം തേ നമ ഉക്തിം ഹിധേമ ॥
 പ്രവഃ ശുക്രായ ഭാനവേ ഭരദ്ധാം ।
 ഹവ്യം മതിം ചാഗന്യേ സുപൂതം ॥ 9 (10)

T.B.2.8.2.4

യോ ദൈവ്യാനി മാനുഷാ ജനുഷ്ഠി ।
 അന്തർ വിശ്വാാനി വിദ്മനാ ജിഹാതി ॥
 അച്ഛാ ഗിരോ മതയോ ദേവയന്തീഃ ।
 അഗ്നിം യന്തി ദ്രവിണം ഭിക്ഷമാണാഃ ।

സു॒സം॒ഭൃ॒ശ്ഠ് സു॒പ്രതീ॑ക॒സ്വ॒ഞ്ച॑ ॥
 ഹ॒വൃ॒വാഹ॑മ॒രതി॑ മാ॒നു॒ഷാ॑ണാം ॥
 അ॒ഗ്നേ ത॒മസ്മ॑ദ്-യു॒യോദ്ധ്യ॑മീ॒വാഃ ॥
 അ॒ന॒ഗ്നി॒ത്രാ അ॒ഭ്യമ॑ന്ത കൃ॒ഷ്ടീഃ ॥
 പു॒നര॑സ്മ॒ഭൃ॒ഃ സു॒വിതാ॑യ ദേ॒വ ॥
 ക്ഷാ॑ം ഹി॒ശോ॑ഭി॒രജ॑രേഭി॒ർ-യ॑ജ॒ത്ര ॥ 10 (10)

T.B.2.8.2.5

അ॒ഗ്നേ ത്വം പാ॑രയാ॒ നവേ॑ദ് അ॒സ്മാൻ ॥
 സ്വ॒സ്തി॒ഭിര॑തി ദു॒ർഗാ॑ണി വി॒ശ്വാ ॥
 പു॒ശ്വ പൃ॒ഥ്വീ ബ॑ഹു॒ലാ ന॑ ഉ॒ർവീ ॥
 ദ॒വാ തോ॑കായ॒ തന॑യായ॒ ശം ഹേ॑ഃ ॥
 പ്ര॒കാ॒രവോ॑ മ॒ന്നാ വ॒ച്യമാ॑നാഃ ॥
 ദേ॒വദ്രീ॑ചീം ന॒യഥ॑ ദേ॒വയ॑ന്തഃ ॥
 ദക്ഷി॑ണാവാ॒ഡ്-വാ॒ജിനീ॑ പ്രാ॒ചേത്യ॑തി ॥
 ഹ॒വിർഭ॑രന്ത്യ॒ഗ്നയേ॑ ഘൃ॒താചീ॑ ॥
 "ഇ॒ന്ദ്രം ന॑രോ {51} "യു॒ജേ ര॑ഥം {52}" ॥
 ജഗൃ॑ദ്ദ॒ന്നാ തേ॒ ദക്ഷി॑ണമി॒ന്ദ്ര ഹ॒സ്തം ॥ 11 (10)

T.B.2.8.2.6

വ॒സു॒യവോ॑ വ॒സുപ॑തേ വ॒സുനാ॑ം ।
 വി॒ദ്മാ॑ ഹി ത്വാ॒ ഗോപ॑തിഃ ശൂ॒ര ഗോ॑നാം ॥
 അ॒സ്മഭ്യം॑ ചി॒ത്രം വൃ॑ഷ്ണഃ ര॒യിം ദാഃ ॥
 തവേ॒ദം വി॑ശ്വമ॒ഭിതഃ॑ പശ॒വ്യം ॥
 യത് പശ്യ॑സി ചക്ഷ॑സാ സൂ॒ര്യസ്യ॑ ।
 ഗവാ॑മസി ഗോപ॑തിരേക ഇ॒ന്ദ്ര ।
 ഭക്ഷീ॑മഹി തേ പ്ര॒യത॑സ്യ വ॒സഃ ॥
 സമി॑ന്ദ്ര ണോ മ॒നസാ॑ നേഷി॒ ഗോഭിഃ॑ ।
 സഃ സൂ॒രിഭി॑ർ മഘ॒വന്മഥ॑ സൗ സ്വ॒സ്ത്യാ ।
 സം ബ്ര॑ഹ്മണാ ദേ॒വകൃ॑തം യദ॒സ്മി ॥ 12 (10)

T.B.2.8.2.7

സം ദേ॒വാനാ॑ഃ സൂ॒മത്യാ॑ യ॒ജ്ഞിയാ॑നാം ॥
 ആ॒രാഘ്നോ॑-മ॒പബാ॑ധസ്വ ദൂ॒രം ।
 ഉ॒ഗ്രോ യഃ॑ ശം॒ബഃ പു॑രുഹൂ॒ത തേന॑ ।
 അ॒സ്മേ ധേ॑ഹി യ॒വമദ്ഗോ॑മദി॒ന്ദ്ര ।
 കൃ॒ധീ ധി॑യം ജരി॒ത്രേ വാ॑ജര॒ത്താം ॥
 "ആ॒വേധ॑സഃ {53}" സ ഹി ശു॒ചിഃ ॥
 ബൃ॒ഹസ്പ॑തിഃ പ്ര॒ഥമം॑ ജായ॒മാനഃ॑ ।

മഹോ ജ്യോതിഷഃ പരമേ വ്യോമന് ।

സപ്താസ്യസ്തുവിജാതോ രവേണ ।

വി സപ്തശ്ചിരധമത്തമാംസി ॥ 13 (10)

T.B.2.8.2.8

ബൃഹസ്പതിഃ സമജയദ്-വസൂനി ।

മഹോ വ്രജാൻ ഗോമതോ ദേവ ഏഷഃ ।

അപഃ സിഷാസൻമ്-സുവര പ്രതീത്തഃ ।

ബൃഹസ്പതിർ.ഹന്ത്യമിത്ര-മർകൈഃ ॥

"ബൃഹസ്പതേ പർ {54}" "യേവാ പിത്രേ {55}" ॥

"ആ നോ ദിവഃ {56}" "പാവീരവീ {57}" ।

"ഇമാ ജുഹ്വാനാ {58}" "യസ്മൈ സ്തനഃ {59}" ।

"സരസ്വത്യഭി നോ നേഷി {60}" ॥

ഇയച് ശുഷ്കഭിർബിസഖാ ഇവാരുജത് ।

സാനു ഗിരീണാം തവിഷേഭിർമുർമിഭിഃ () ।

പാരാവദഘ്നീമവസേ സുവൃക്തിഭിഃ ।

സരസ്വതീ-മാവിവാസേമ ധീതിഭിഃ ॥ 14 (12)

(ദേവയാനൈർ - ദേവാഃ - സുപൂതം - യജത്ര - ഹസ്ത -
മസ്തി - തമാച് - സ്മുർമിഭിർ ദേവ ച) (A2)

2.8.3 അനുവാകം 3 - സൗമ്യാദീനാം സുകതാനി

T.B.2.8.3.1

സോമോ ധേനുശ്ച സോമോ അർവന്തമാശുഃ ।
 സോമോ വീരം കർമ്മണ്യം ദദാതു ।
 സാദന്യം ഹിദമ്യശ്ച സഭേയം ।
 പിതൃഃ ശ്രവണം യോ ദദാശദസൈ ॥
 "അഷാഡം യുഥ്സു{61}" താഴ് സോമ ക്രതുഭിഃ ।
 "യാ തേ ധാമാനി ഹവിഷാ യജന്തി {62}" ॥
 താമിമാ ഓഷധീഃ സോമ വിശ്വാഃ ।
 താമപോ അജനയസ്ത്വം ഗാഃ । താമാതന്തന്മോർവന്തരിക്ഷം ।
 താം ജ്യോതിഷാ വിതമോ വവർത്ഥ ॥ 15 (10)

T.B.2.8.3.2

യാ തേ ധാമാനി ദിവി യാ പൃഥിവ്യാം ।
 യാ പർവതേഷോഷധീഷ്വഹ്നു ।
 തേഭിർ നോ വിശൈഃ സുമനാ അഹേഡന് ।
 രാജന്മ് സോമ പ്രതി ഹവ്യാ ഗൃഭായ ॥
 "വിഷ്ണോർ നുകം {63}" "തദസ്യ പ്രിയം {64}" ।
 "പ്രതദ് വിഷ്ണുഃ {65}" ॥
 പരോ മാത്രയാ തനുവാ വൃധാന ।
 ന തേ മഹിത്വ-മന്വശ്ശുവന്തി ।

ഉദേ തേ വിദ്മ രജസീ പൃഥിവ്യാ വിഷ്ണോ

ദേവ താം । പരമസ്യ വിമ്സേ ॥ 16 (10)

T.B.2.8.3.3

"വിചക്രമേ {66}" "ത്രിർദേവഃ {67}" ॥

"ആ തേ മഹോ{68}" "യോ ജാത ഏവ {69}" ।

"അഭി ഗോത്രാണി {70}" ॥

ആഭിഃ സ്സൃധോ മിഥതീ-രരിഷണ്യന് ।

അമിത്രസ്യ വൃഥയാ മന്യുമിന്ദ്ര ।

ആഭിർ വിശ്വാ അഭിയുജോ വിഷ്വചീഃ ।

ആര്യായ വിശോഽവതാരിർദാസീഃ ॥

അയഃ ശൃണേ അധ ജയന്നുത ഏന്ന് ।

അയമുത പ്രകൃണുതേ യുധാ ഗാഃ ।

യദാ സത്യം കൃണുതേ മന്യുമിന്ദ്രഃ । 17 (10)

T.B.2.8.3.4

വിശ്വാം ദൃഡം ദയത ഏജദസ്മാത് ॥

അനു സ്വധാ-മക്ഷരന്നാപോ അസ്യ ।

അവർദ്ധത മദ്ധ്യ ആ നാവ്യാനാം ।

സദ്രചീനേന മനസാ തമിന്ദ്ര ഓജീഷേന ।

ഹന്തനാഽഹന്നഭിദ്യുൻ ॥ മരുത്വന്തം വൃഷഭം വാവൃധാനം ।

അകവാരിം ദിവ്യച് ശാസമിന്ദ്രം ।
 വിശ്വാസാഹമവസേ നൃതനായ ।
 ഉഗ്രച് സഹോദാമിഹ തച് ഹുവേമ ॥
 ജനിഷ്ടാ ഉഗ്രഃ സഹസേ തുരായ । 18 (10)

T.B.2.8.3.5

മന്ദ്ര ഓജിഷ്ടാ ബഹുലാഭിമാനഃ ।
 അവർദ്ധന്നിന്ദ്രം മരുതശ്ചിദ്രത ।
 മാതാ യദ്-വീരം ദധനദ്ധനിഷ്ടാ ॥
 ക്വ സ്യാ വോ മരുതഃ സ്വധാഃസീത് ।
 യൻ മാമേകച് സമധത്താഹിഹതേ്യ ।
 അഹഃ ഹ്യുഗ്രസ്തവിഷ-സ്തുവിഷ്ണാൻ ।
 വിശ്വസ്യ ശതോരനമം വധസ്തേ ॥
 വൃത്രസ്യ താ ശ്വാസമാദീഷമാണാഃ ।
 വിശ്വേ ദേവാ അജഹുരേ്യ സഖായഃ ।
 മരുദ്ഭിരിന്ദ്ര സഖ്യം തേ അസ്തു । 19 (10)

T.B.2.8.3.6

അഥേമാ വിശ്വാഃ പൃതനാ ജയാസി ॥
 വധീം വൃത്രം മരുത ഇന്ദ്രിയേണ ।
 സ്വേന ഭാമേന തവിഷോ ബഭൂവാൻ ।

അഹമേ॑താ മ॒നവേ॑ വി॒ശ്വശ്ച॑ന്ദ്രാഃ ।
 സു॒ഗാ അ॒പശ്ച॑കര॒ വ॒ജ്രബാ॑ഹുഃ ॥
 സ യോ॑ വൃ॒ഷാ വൃ॒ഷ്ണിയേ॑ഭിഃ സമോ॑കാഃ ।
 മ॒ഹോ ദി॒വഃ പൃ॒ഥിവ്യാ॑ശ്ച സ॒മ്രാട് ।
 സ॒തീന॒സ॒ന്താ ഹ॒വ്യോ ഭരേ॑ഷു ।
 മ॒രുതാ॑നോ ഭ॒വതി॑ന്ദ്ര ഊ॒തീ ॥
 ഇ॒ന്ദ്രോ വൃ॒ത്രമ॑തരദ്-വൃ॒ത്രതു॑ര്യേ । 20 (10)

T.B.2.8.3.7

അ॒നാധൃ॑ഷ്ടോ മ॒ഘവാ॑ ശൂ॒ര ഇ॒ന്ദ്രഃ ।
 അ॒ന്യേന॑ം ഹി॒ശോ അ॑മ॒ദന്ത॑ പൃ॒ർവീഃ ।
 അ॒യച്ഛ॑ രാ॒ജാ ജ॑ഗ॒തശ്ച॑ർഷ॒ണീനാ॑ം ॥
 സ ഏ॒വ വീ॒രഃ സ॑ ഉ॒ വീ॒ര്യാ॑വാൻ ।
 സ ഏ॒കരാ॑ജോ ജ॑ഗ॒തഃ പ॑ര॒സ്താഃ ।
 യദാ॑ വൃ॒ത്രമ॑തര॒ച്ഛൂര॑ ഇ॒ന്ദ്രഃ ।
 അ॒ഥാ ഭ॒വദ്ദ॑മി॒താഭി॑ക്ര॒തൂനാ॑ം ॥
 ഇ॒ന്ദ്രോ യ॒ജ്ഞം ഹി॒വർദ്ധ॑യൻ വി॒ശ്വവേ॑ദാഃ ।
 പൂ॒രോ॒ധാശ॑സ്യ ജു॒ഷതാ॑ച്ഛ॒ ഹവി॑ർ നഃ ।
 വൃ॒ത്രം തീ॑ർത്വാ ദാ॒നവ॑ം ഹി॒വജ്ര॑ബാഹുഃ । 21 (10)

T.B.2.8.3.8

ദിശോഽദൃച് ഹദ്ദൃച്ഹിതാ ദൃച്ഹണേന ||
ഇമം യജ്ഞം വർദ്ധയൻ വിശ്വവേദാഃ |
പുരോധാശം പ്രതിഗൃച്ണാതിന്ദ്രഃ |
യദാ വ്യത്രമതരച്ചൂര ഇന്ദ്രഃ |
അഥൈകരാജോ അഭവജ്ജനാനാം ||
ഇന്ദ്രോ ദേവാഞ്ചംബരഹത്യ ആവത് |
ഇന്ദ്രോ ദേവാനാ-മഭവത് പുരോഗാഃ |
ഇന്ദ്രോ യജ്ഞേ ഹവിഷാ വാവൃധാനഃ |
വ്യത്രതൂർണോ അഭയച് ശർമ യച്സത് ||
യഃ സപ്ത സിന്ധുച് രദധാത്-പൃഥിവ്യാം () |
യഃ സപ്ത ലോകാനകൃണോദ്-ദിശശ്ച |
ഇന്ദ്രോ ഹവിഷാൻമ-സഗണോ മരുദ്ഭിഃ |
വ്യത്രതൂർണോ യജ്ഞമിഹോപയാസത് || 22 (13) (വവർത്ഥ
- വിമ്സ - ഇന്ദ്ര - സ്തുരാ - യാസ്തു - വ്യത്രതൂര്യേ -
വജ്രബാഹുഃ - പൃഥിവ്യാം ത്രീണി ച) (A3)

2.8.4 അനുവാകം 4 - അഭിമാതിഹൈന്ദ്രാദിപശുനാം സൂക്താനി

T.B.2.8.4.1

ഇന്ദ്ര-സുരസ്യാ-നഭിമാതിഹോഗ്രഃ |
ഹിരണ്യവാശീ-രിഷിരഃ സുവർഷാഃ |

തസ്യ വയച്ഛുസുമതൗ യജ്ഞീയസ്യ ।
 അപി ഭദ്രേ സൗമനസേ സ്യാമ ॥
 ഹിരണ്യവർണോ അഭയം കൃണോതു ।
 അഭിമാതിഹേന്ദ്രഃ പൃതനാസു ജിഷ്ണുഃ ।
 സ നഃ ശർമ്മ ത്രിവരൂഥം ഹിവയ്സത് ।
 യുധം പാത സ്വസ്തിഭിഃ സദാ നഃ ॥
 ഇന്ദ്രഃ സ്തൂഹി വജ്രിണഃ സ്തോമപൃഷ്ഠം ।
 പുരോധാശസ്യ ജുഷതാച്ഛഹവിർ നഃ । 23 (10)

T.B.2.8.4.2

ഹത്യാഭിമാതീഃ പൃതനാഃ സഹസ്യാൻ ।
 അമാഭയം കൃണുഹി വിശ്വതോ നഃ ॥
 സ്തൂഹി ശൂരം വജ്രിണ-മപ്രതീതം (-മപ്രതീത്തം) ।
 അഭിമാതിഹനം പുരുഹൂതമിന്ദ്രം ।
 യ ഏക ഇച്ഛതപതിർ ജനേഷു ।
 തസ്മാ ഇന്ദ്രായ ഹവിരാജുഹോത ॥
 ഇന്ദ്രോ ദേവാനാമധിപഃ പുരോഹിതഃ ।
 ദിശാം പതിരഭവദ്-വാജിനീവാൻ ।
 അഭിമാതിഹാ തവിഷസ്തുവിഷ്വാൻ ।
 അസ്മഭ്യം ചിത്രം വൃഷണച്ഛരയിം ദാത് ॥ 24 (10)

T.B.2.8.4.3

യ ഇ॒മേ ദ്യാ॒വാ॒പൃഥ്വി॒വീ മ॒ഹി॒താ ।
 ബ॒ലേ॒നാദൃ॒ഷ്ട്-ഹ॒ദി॒മാതി॒ഹേ॒ന്ദ്രഃ ।
 സ നോ॑ ഹ॒വിഃ പ്ര॒തിഗൃ॑ദ്ണാതു രാ॒തയേ॑ ॥
 ദേ॒വാനാ॑ം ദേ॒വോ നി॒ധി॒പാ നോ॑ അ॒വ്യാത് ॥
 "അ॒ന॒വ॒സ്തേ ര॒ഥം {71}" "ഽവൃ॑ഷ്ണ യ॒ത്തേ {72} ।
 "ഇ॒ന്ദ്ര॒സ്യ നു॒ വീ॒ര്യാ {73}" "ഽഹ്ന॑ഹ്നഹി॒ം {74} ॥
 ഇ॒ന്ദ്രോ യാ॒തോഽവ॑സിത॒സ്യ രാ॒ജാ ।
 ശ॒മ॒സ്യ ച ശൃ॑ങ്ഗി॒ണോ വ॒ജ്ര॑ബാ॒ഹുഃ ।
 സേ॒ദു രാ॒ജാ ക്ഷേ॒തി ച॒ർഷ॑ണീ॒നാം ।
 അ॒രാ॒ന്ന നേ॒മിഃ പ॒രി॒താ ബ॒ഭൂ॒വ ॥ 25 (10)

T.B.2.8.4.4

അ॒ഭി സി॒ദ്ധോ അ॒ജി॒ഗാദ॑സ്യ ശ॒ത്രു॒ൻ ।
 വി തി॒ഗ്മേ॒ന വൃ॒ഷഭേ॒ണാ പു॒രോഽഭേ॑ത് ।
 സം ഽവ॑ജ്ഞാ॒സ്യജദ്-വൃ॒ത്ര॒മി॒ന്ദ്രഃ ।
 പ്ര॒സ്വാം മ॒തിമ॑തി॒രച്ഛാ॑ശ॒ദാനഃ॑ ॥
 വി॒ഷ്ണും ദേ॒വം ഽവ॑രു॒ണമു॒തയേ॑ ഭ॒ഗം ।
 മേ॒ദസാ॑ ദേ॒വാ വ॒പയാ॑ യ॒ജദ്ധ്വാ॑ം ।
 താ നോ॑ യ॒ജ്ഞ॑മാ॒ഗതം॑ ഽവി॒ശ്വധേ॑നാ ।
 പ്ര॒ജാ॒വദ॑സ്തേ ദ്ര॒വിണേ॑ഹ ധ॒ത്തം ॥

മേ॒ദസാ॑ ദേ॒വാ വ॒പയാ॑ യ॒ജദ്ധാ॑ം ।

വി॒ഷ്ണു॑ം ച ദേ॒വം വ̎രു॑ണം ച രാ॒തിം । 26 (10)

T.B.2.8.4.5

താ നോ॑ അ॒മീ॒വാ അ॒പ॒ബാധ॑മാനൗ ।

ഇ॒മം യ̎ജ॑ണം ജു॒ഷമാ॑ണാവു॒പേതം॑ ॥

വി॒ഷ്ണു॑വരു॒ണാ യു॒വമ॑ദ്ധാ॒രായ॑ നഃ ।

വി॒ശേ ജ॑നായ മ॒ഹി ശ॒ർമ യ॒ച്ഛതം॑ ।

ദീ॒ർഘ॑പ്ര॒യജ്യ॑ ഹ॒വിഷാ॑ വൃ॒ധാനാ॑ ।

ജ്യോതി॑ഷാഃരാ॒തീർദ॑ഹതം തമാ॒ഘ്സി॑ ॥

യയോ॑രോജ॒സാ സ്ക॑ഭി॒താ ര॒ജാഘ്സി॑ ।

വീ॒ര്യേ॑ദി॒ർ വീ॒രത॑മാ ശ॒വിഷ്ടാ॑ ।

യാ പ॒ത്യേതേ॑ അ॒പ്രതീ॑ത്താ സഹോ॒ഭിഃ ।

വി॒ഷ്ണു॑ അഗ॒ന്വരു॑ണാ പൃ॒ർവഹ്നു॑തൗ ॥ 27 (10)

T.B.2.8.4.6

വി॒ഷ്ണു॑വരു॒ണാ വ॒ഭിശ॑സ്തി॒പാ വാ॑ം ।

ദേ॒വാ യ॒ജന്ത॑ ഹ॒വിഷാ॑ ഘൃ॒തേന॑ ।

അ॒പാമീ॑വാഘ് സേ॒ധതഘ്॑ ര॒ക്ഷസ॑ശ്ച ।

അ॒ഥാ ധ॑ത്തം യ̎ജ॒മാനായ॑ ശം യോഃ॑ ॥

അഘ്॒ഹോമു॑ചാ വൃ॒ഷഭാ॑ സു॒പ്രതൂ॑ർതീ ।

ദേ॒വാനാ॑ം ദേ॒വത॑മാ ശ॒ചിഷ്ടാ॑ ।
 വി॒ഷ്ണു॑വരു॒ണാ പ്ര॑തിഹ॒ര്യതം॑ നഃ ।
 ഇ॒ദം നരാ॑ പ്ര॒യത॑മു॒തയേ॑ ഹ॒വിഃ ॥
 മ॒ഹീ നു॑ ദ്യാവാ॒പൃഥി॑വീ ഇ॒ഹ ജ്യേഷ്ഠേ॑ ॥
 രു॒ചാ ഭ॑വതാ॒ച് ശു॒ചയ॑ദ്ഭി-ര॒ർഭൈഃ ॥ 28 (10)

T.B.2.8.4.7

യഥ്സീ॑ം വ॒രിഷ്ഠേ॑ ബൃഹ॒തീ വി॑മി॒ന്വന് ।
 നൃ॒വദ്ഭ്യോ॑ഽക്ഷാ പ॒പ്രമാ॑നേ॒ഭിരേ॒വൈഃ ॥
 പ്ര പൂ॑ർവ॒ജേ പി॒തരാ॑ ന॒വ്യസീ॑ഭിഃ ।
 ഗീ॒ർഭിഃ കൃ॑ണു॒ദ്ധ്യച് സ॑ദനേ ജ॒തസ്യ॑ ।
 ആ നോ॑ ദ്യാവാ॒പൃഥി॑വീ ദൈ॒വ്യേന॑ ।
 ജനേ॑ന യാ॒തം മ॒ഹീ വാ॑ം വ॒രുഥം॑ ॥
 സ ഇഥ്സ॑പാ ഭു॒വനേ॑ഷ്വാ॒സ ।
 യ ഇ॒മേ ദ്യാവാ॒പൃഥി॑വീ ജ॒ജാൻ ।
 ഉ॒ർവീ ഗ॑ഭി॒രേ ര॑ജ॒സീ സു॒മേകേ॑ ॥
 അ॒വച്ശേ॑ ധീ॒രഃ ശ॒ച്യാ സ॑മൈ॒രത് ॥ 29 (10)

T.B.2.8.4.8

ഭൂ॒രിം ദേ॒വ അ॑ച॒രന്തീ॑ ച॒രന്തം॑ । പ॒ദ്വന്തം॑ ഗ॒ർഭമ॑പ॒ദീ ദ॒ധാതേ॑ ।
 നി॒ത്യം ന॑ സൂ॒നും പി॒ത്രോരു॑പ॒സ്ഥേ ॥

തം പിപൃതച്ഛ് രോദസീ സത്യവാചം ॥
 ഇദം ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ സത്യമസ്തു ।
 പിതർ-മാതർ-യദിഹോപബ്രൂവേ വാം ।
 ഭൂതം ദേവാനാമവമേ അവോദിഃ ।
 വിദ്യാമേഷം വൃജനം ജീരദാനും ॥
 ഉർവീ പൃഥ്വി ബഹുലേ ഭൂരേ അന്തേ ।
 ഉപബ്രൂവേ നമസാ യജ്ഞേ അസ്മിൻ () ।
 ദധാതേ യേ സുഭഗേ സുപ്രതൃർതീ ।
 ദ്യാവാ രക്ഷതം പൃഥ്വിവീ നോ അഭാത് ॥
 "യാ ജാതാ ഓഷധയോ {75}, "ഽതി വിശ്വാഃ പരിഷ്വാഃ {76}" ।
 "യാ ഓഷധയഃ സോമരാജ്ഞീ {77} "രശ്യാവതീച്ഛ്
 സോമവതീം {78}" । "ഓഷധീരിതി മാതരോ {79}
 "ഽന്യാ വോ അന്യാമവതു {80} ॥ 30 (15)
 (ഹവിർ നോ - ദാദ് - ബഭൂവ - രാതിം - പൂർവഹൂതാ -
 വർകൈ - ദൈര - ദസ്മിൻ പഞ്ച ച) (A4)

2.8.5 അനുവാകം 5 - ഐന്ദ്രാഗ്നപശ്വാദീനാം സൂക്താനി

T.B.2.8.5.1

"ശുചിം നു സ്തോമഃ {81}", "ശ്തമദ്-വൃത്രം {82} ।
 "ഉഭാ വാമിന്ദ്രാഗ്നീ {83}, "പ്രചർഷണിഭ്യഃ {84}" ।

"ആ വൃത്രഹണാ {85}" "ഗീർഭിർ-വിപ്രഃ {86}" ॥

ബ്രഹ്മണസ്സതേ തമസ്യ യന്താ ।

സൂക്തസ്യ ബോധി തനയം ച ജിന്വ ।

വിശ്വം തദ്-ഭദ്രം യദവന്തി ദേവാഃ ।

ബൃഹദ്ദേവ വിദമേ സുവീരാഃ ॥

സ ഇഹ് സത്യേഭിഃ സഖിഭിഃ ശുചദ്ഭിഃ ।

ഗോധായസംവി ധനസൈരതർദത് ।

ബ്രഹ്മണസ്സതിർ-വൃഷഭിർ വരാഹൈഃ । 31 (10)

T.B.2.8.5.2

ഘർമസോദേഭിർ-ദ്രവിണം വ്യാനദ് ॥

ബ്രഹ്മണസ്സതേ-രദവദ്യഥാ വശം ।

സത്യോ മന്യൂർമഹി കർമാ കരിഷ്യതഃ ।

യോ ഹ ഉദാജഥ്സ ദിവേ വി ചാഭജത് ।

മഹീവ രീതിഃ ശവസാ സരത് പൃഥക് ॥

ഇന്ധാനോ അഗ്നിം വനവദ്വനുഷ്യതഃ ।

കൃതബ്രഹ്മാ ശുശുവദ്-രാതഹവ്യ ഇത് ।

ജാതേന ജാതമതി സ്യത് പ്രസ്യുസതേ ।

യം യം യുജം കൃണുതേ ബ്രഹ്മണസ്സതിഃ ॥

ബ്രഹ്മണസ്സതേ സുയമസ്യ വിശ്വഹാ । 32 (10)

T.B.2.8.5.3

രാ॒യഃ സ॒യാമ॑ ര॒ഥേ॒യാ വി॒വ॒സ്വ॒തഃ ।
 വീ॒രേ॒ഷു വി॒രാഘ്॑ ഉ॒പ॒പൃ॒ങ്ഗി॒ധി ന॒സ്തം ।
 യദീ॒ശാനോ॑ ബ്ര॒ഹ്മണാ॑ വേ॒ഷി മേ॑ ഹ॒വം ॥
 സ ഇ॒ജ്ജനേ॑ന സ വി॒ശാ സ॒ ജന്മ॑നാ ।
 സ പു॒ത്രൈ॑ർ വാ॒ജം ഭ॒രതേ॑ ധ॒നാ നൃ॒ഭിഃ ।
 ദേ॒വാനാം॑ യഃ പി॒ത॒രമാ॑വി॒വാ॒സതി॑ ।
 ശ്ര॒ദ്ധാമ॑നാ ഹ॒വിഷാ॑ ബ്ര॒ഹ്മണ॑സ്സ॒തീം ॥
 "യാ॒സ്മൈ॑ പൃ॒ഷ്ണാ വോ॑ അ॒ന്തഃ {87}" ।
 "ശു॒ക്രം തേ॑ അ॒ന്യത് {88}", "പൃ॒ഷ്ണമാ॑ ആ॒ശാഃ {89}" ॥
 പ്ര॒പഥേ॑ പ॒ഥാമ॑ജനിഷ്ട പൃ॒ഷ്ണാ । 33 (10)

T.B.2.8.5.4

പ്ര॒പഥേ॑ ദി॒വഃ പ്ര॒പഥേ॑ പൃ॒ഥി॒വ്യാഃ ।
 ഉ॒ഭേ അ॒ഭി പ്രി॒യത॑മേ സ॒ധസ്മേ॑ ।
 ആ ച॒ പരാ॑ ച ച॒രതി॑ പ്ര॒ജാന॑ൻ ॥
 പൃ॒ഷ്ണാ സു॒ബന്ധു॑ർദി॒വ ആ പൃ॒ഥി॒വ്യാഃ ।
 ഇ॒ധസ്സ॑തിർ-മ॒ഘവാ॑ ദ॒സുവ॑ർചാഃ ।
 തം ദേ॒വാസോ॑ അ॒ദഭുഃ॑ സു॒ര്യാ॒യൈ ॥
 കാ॒മേന॑ കൃ॒തം ത॒വസ॑സ്വ॒സ്വഞ്ചം॑ ॥
 അ॒ജാശഃ॑ പശു॒പാ വാ॑ജ॒വസ്തഃ॑ ।

ധി॒യംജി॒നോ॒ വി॒ശ്വേ ഭു॒വനേ॒ അർ॒പിതഃ॑ ।

അ॒ശ്വോം പു॒ഷാ ശി॒മിരാമു॑ദ്വരീ॒വ്യജത്॑ । 34 (10)

T.B.2.8.5.5

സ॒ചക്ഷാ॑ണോ॒ ഭു॒വനാ ഭേ॒വ ഇ॒യതേ॑ ॥

ശു॒ചീ വോ॑ ഹ॒വ്യാ മ॑രുതഃ ശു॒ചീനാ॑ം ।

ശു॒ചിച്ഛി॑ ഹി॒നോമൃ॑ദ്ധാ॒രച്ഛി॑ ശു॒ചിഭ്യഃ॑ ।

ഋ॒തേന॑ സ॒ത്യമൃ॑തസാ॒പ ആ॒യന് ।

ശു॒ചിജ്ഞാ॑നഃ ശു॒ചയഃ॑ പാ॒വകാഃ॑ ॥

പ്ര ചി॒ത്രമർ॑കം ഗൃ॒ണതേ॑ തു॒രായ॑ ।

മാ॒രുതായ॑ സ്വ॒തവ॑സേ ഭര॒ദ്ധാം ।

യേ സ॒ഹാച്ഛി॑സി സ॒ഹസാ॑ സ॒ഹന്തേ॑ ।

രേ॒ജതേ॑ അ॒ഗ്നേ പൃ॒ഥിവി॑ മ॒ഖേഭ്യഃ॑ ॥

അ॒ച്ഛേഷാ॑ മ॒രുതഃ॑ ഖാ॒ദയോ॑ വഃ । 35 (10)

T.B.2.8.5.6

വ॒ക്ഷഃസു॑ രു॒ക്മാ ഉ॑പ॒ശിശ്രി॑യാണാഃ ।

വി വി॒ദ്യുതോ॑ ന വൃ॒ഷ്ടിഭീ॑ രു॒ചാനാഃ॑ ।

അ॒നു സ്വ॒ധാമായു॑ധൈർ-യച്ഛ॒മാനാഃ॑ ॥

യാ വഃ॑ ശർമ॑ ശശ॒മാനായ॑ സ॒ന്തി ।

ത്രി॒ധാതു॑നി ദാ॒ശുഷേ॑ യച്ഛ॒താധി॑ ।

അസുഭ്യം താനി മരുതോ വിധന്ത ।

രയിം നോ ധത്ത വൃഷ്ണഃ സുവീരം ॥

ഇമേ തുരം മരുതോ രാമയന്തി ।

ഇമേ സഹഃ സഹസ ആനമന്തി ।

ഇമേ ശഘ്സം വനുഷ്യതോ നിപാന്തി । 36 (10)

T.B.2.8.5.7

ഗുരുദേഷോ അരരുഷേ ദധന്തി ॥

അരാ ഇവേദചരമാ അഹേവ ।

പ്ര പ്രജായന്തേ അകവാ മഹോദിഃ ।

പൃശ്ണേഃ പുത്രാ ഉപമാസോ രദീഷാഃ ।

സ്വയാ മത്യാ മരുതഃ സംമീമിക്ഷുഃ ॥

അനു തേ ദായി മഹ ഇന്ദ്രിയായ ।

സത്രാ തേ വിശ്വമനു വൃത്രഹത്യേ ।

അനു ക്ഷത്രമനു സഹോ യജത്ര ।

ഇന്ദ്ര ദേവേദിരനു തേ നൃഷഹ്യേ ॥

യ ഇന്ദ്ര ശുഷോ മഘവന്തേ അസ്തി । 37 (10)

T.B.2.8.5.8

ശിക്ഷാ സഖിഭ്യഃ പുരുഹൂത നൃഭ്യഃ ।

ത്വ ഹി ദൃഢാ മഘവൻ വിചേതാഃ ।

അപാവൃധി പരിവൃതിം ന രാധഃ ॥

ഇന്ദ്രോ രാജാ ജഗതശ്ചർഷണീനാം ।
 അധിക്ഷമി വിഷ്ണുരൂപം യദസ്മി ।
 തതോ ദദാതു ദാശുഷേ വസൂനി ।
 ചോദദ്രാധ ഉപസ്തൂതശ്ചിദർവാക് ॥
 തമു ഷ്ടുഹി യോ അഭിഭൂത്യോജാഃ ।
 വന്വന്നവാതഃ പുരുഹൂത ഇന്ദ്രഃ ।
 അഷാഡമുഗ്രച്ഛ് സഹമാനമാഭിഃ () । 38 (10)

T.B.2.8.5.9

ഗീർഭിർ വർദ്ധ വൃഷഭം ചർഷണീനാം ॥
 സ്ഥൂരസ്യ രായോ ബൃഹതോ യ ഹൗശേ ।
 തമു ഷ്ടുവാമ വിദഥേഷിന്ദ്രം ।
 യോ വായുനാ ജയതി ഗോമതീഷു ।
 പ്ര ധൃഷ്ടായാ നയതി വസ്യോ അച്ഛ ॥
 ആ തേ ശുഷോ വൃഷഭ ഏതു പശ്വാത് ।
 ഓത്തരാധരാഗാ പുരസ്താത് ।
 ആ വിശ്വതോ അഭി സമേത്വർവാങ് ।
 ഇന്ദ്ര ദൃമച്ഛ് സുവർവദ്ധേഹ്യസ്മേ ॥ 39 (9)

(വരാഹൈർ - വിശ്വഹാ - ജനിഷ്ട പൃഷോ - ദാർവ്യജത്
 - ഖാദയോ വഃ - പാൻ - തൃസ്ത - യാഭിർ - നവ ച) (A5)

2.8.6 അനുവാകം 6 - സാവിത്രാദിപശുനാം സൂക്താനി

T.B.2.8.6.1

ആ ദേവോ യാതു സവിതാ സുരതഃ ।
 അന്തരിക്ഷപ്രാ വഹമാനോ അശ്വൈഃ ।
 ഹസ്തേ ദധാനോ നര്യോ പുരുണി ।
 നിവേശയൻ ച പ്രസുവൻ ച ഭൂമ ॥
 അഭീവൃതം കൃശനൈർ വിശ്വരൂപം ।
 ഹിരണ്യശമ്യം യജതോ ബൃഹന്തം ।
 ആസ്ഥാദ്-രഥ്യ് സവിതാ ചിത്രഭാനുഃ ।
 കൃഷ്ണാ രജാത്സി തവിഷീം ദധാനഃ ॥
 സഘാ നോ ദേവഃ സവിതാ സവായ ।
 ആസാവിഷദ്-വസുപതിർ-വസൂനി । 40 (10)

T.B.2.8.6.2

വിശ്രയമാണോ അമതിമുരുചീം ।
 മർതഭോജനമധ രാസതേ ന ॥
 വി ജനാഞ്ജയാവാഃ ശിതിപാദോ അഖ്യന് ।
 രഥ്യ് ഹിരണ്യ പ്ര ഉഗ്രം വഹന്തഃ ।
 ശശ്വദ്-ദിശഃ സവിതുർ-ദൈവ്യസ്യ ।
 ഉപസ്ഥേ വിശ്വാ ഭുവനാനി തസ്ഥുഃ ॥
 വി സുപർണോ അന്തരിക്ഷാണുഖ്യത് ।

ഗഭീരവേപാ അസുരഃ സുനീമഃ ।

കോദാനീച്ഛ് സൂര്യഃ കശ്ചികേത ।

കതമാം ദ്യാച്ഛ് രശ്മീരസ്യാതതാന ॥ 41 (10)

T.B.2.8.6.3

ഭഗം ധീയം വാജയന്തഃ പുരന്ധിം ।

നരാശച്ഛ്സോ ഗ്നാസ്സതിർ നോ അവ്യാത് ।

ആഽയേ വാമസ്യ സംഗമേ രയിണാം ।

പ്രിയാ ദേവസ്യ സവിതുഃ സ്യാമ ॥

ആ നോ വിശ്വേ അസ്മാ ഗമന്തു ദേവാഃ ।

മിത്രോ അര്യമാ വരുണഃ സജോഷാഃ ।

ഭുവൻ. യഥാ നോ വിശ്വേ വൃധാസഃ ।

കരൻമ് സുഷഹാ വിമുരം ന ശവഃ ॥

ശം നോ ദേവാ വിശ്വദേവാ ഭവന്തു ।

ശച്ഛ് സരസ്വതീ സഹ ധീഭിരസ്മു । 42 (10)

T.B.2.8.6.4

ശമഭിഷാചഃ ശമു രാതിഷാചഃ ।

ശം നോ ദിവ്യാഃ പാർത്ഥിവാഃ ശം നോ അപ്യാഃ ॥

യേ സവിതുഃ സത്യസവസ്യ വിശ്വേ ।

മിത്രസ്യ വ്രതേ വരുണസ്യ ദേവാഃ ।

തേ സൗഭഗം ഹീരവദ്ഗോമദപ്തഃ ।
 ദധാതന ദ്രവിണം ചിത്രമസ്മൈ ॥
 അഗ്നേ യാഹി ദൃത്യം ഹ്വാരീഷേണ്യഃ ।
 ദേവാഽ അച്ഛാ ബ്രഹ്മകൃതാ ഗണേന ।
 സരസ്വതീം മരുതോ അശിനാഽപഃ ।
 യക്ഷി ദേവാൻ രത്നധേയായ വിശ്വാൻ ॥ 43 (10)

T.B.2.8.6.5

ദൃഢഃ പിതഃ പൃഥ്വിമാതരധ്യുക് ।
 അഗ്നേ ഭ്രാതർ വസവോ മൃധാതാ നഃ ।
 വിശ്വ ആദിത്യാ അദിതേ സജോഷാഃ ।
 അസ്മദ്യച്ഛ ശർമ ബഹുലം ഹീയന്ത ॥
 വിശ്വേ ദേവാഃ ശൃണുതേമച്ഛ ഹവം മേ ।
 യേ അന്തരീക്ഷേ യ ഉപ ദൃവിഷ്ട ।
 യേ അഗ്നിജിഹ്വാ ഉത വാ യജത്രാഃ ।
 ആസദ്-യാസ്മിൻ ബർഹിഷി മാദയദ്ധാം ॥
 ആ വാം മിത്രാവരുണാ ഹവ്യജുഷ്ടീം ।
 നമസാ ദേവാ വവസാഽഽവവൃത്യാം ॥ 44 (10)

T.B.2.8.6.6

അസ്മാകം ബ്രഹ്മ പൃതനാസു സഹ്യാ അസ്മാകം ॥

വൃഷ്ടിർ-ദിവ്യാ സുപാരാ ॥

യുവം വസ്രോണി പീവസാ വസാമേ ।

യുവോരച്ഛിദ്രാ മന്തവോ ഹ സർഗാഃ ।

അവാതിരതമന്യുതാനി വിശ്വാ ।

ഋതേന മിത്രാവരുണാ സചേമേ ॥

തമസു വാം മിത്രാവരുണാ മഹിത്വം ।

ഈർമാ തസ്ഥുഷീരഹദിർ-ദുദുഹേ ।

വിശ്വാഃ പിന്വഥ സ്വസരസ്യ യേനാഃ ।

അനു വാമേകഃ പവിരാവവർതി ॥ 45 (10)

T.B.2.8.6.7

യദബ്ധഹീഷ്ടം നാതിവിദേ സുദാനു ।

അച്ഛിദ്രച്ഛ ശർമ ഭുവനസ്യ ഗോപാ ।

തതോ നോ മിത്രാവരുണാ-വവീഷ്ടം ।

സിഷാസന്തോ ജീഗിവാച്ഛഃ സ്യാമ ॥

ആ നോ മിത്രാവരുണാ ഹവ്യദാതിം ।

ഘൃതൈർ-ഗവ്യുതിമുക്ഷതമിധാദിഃ ।

പ്രതി വാമത്ര വരമാ ജനായ ।

പൃ॒ണീ॒തമു॒ദ്ഗോ॑ ദി॒വ്യ॒സ്യ॒ ചാ॒രോഃ॑ ॥
 പ്ര॒ ബാ॒ഹവാ॑ സി॒ന്ധുതം॑ ജീ॒വസേ॑ നഃ ।
 ആ നോ॑ ഗ॒വ്യുതി॑മു॒ക്ഷതം॑ ഘൃ॒തേന॑ । 46 (10)

T.B.2.8.6.8

ആ നോ॑ ജനേ॒ ശ്രവ॑യതം യു॒വാനാ॑ ।
 ശ്രു॒തം മേ॑ മി॒ത്രാവ॑രുണാ॒ ഹവേ॑മാ ॥
 ഇ॒മാ രു॒ദ്രായ॑ സ്ഥി॒രധ॑ന്വനേ॒ ഗിരഃ॑ ।
 ക്ഷി॒പ്രേഷ॑വേ ദേ॒വായ॑ സ്വ॒ധാമ്നേ॑ ॥
 അ॒ഷാ॒ഘായ॑ സ॒ഹമാ॑നായ മീ॒ഘുഷേ॑ ॥
 തി॒ഗ്മായു॑ധായ ദ॒രതാ॑ ശൃ॒ണോത॑ന ॥
 ത്വാ ദ॒ത്തേദീ॑ രു॒ദ്ര ശ॑ന്തമേ॒ദിഃ ।
 ശ॒തച്ഛ॑ ഹി॒മാ അ॑ശീ॒യ ഭേ॒ഷജേ॑ദിഃ ।
 വൃ॒സ്മദ്ഭേ॑ഷോ വി॒തരം॑ വൃ॒ച്ഛഃ॑ ।
 വൃ॒മീവാ॑ഽശ്ചാ॒തയ॑സ്വാ വി॒ഷുചീഃ॑ ॥ 47 (10)

T.B.2.8.6.9

"അ॒ർഹൻ॑ ബി॒ഭർഷി॑ {90}, "മാ ന॑സ്തോ॒കേ {91}" ॥
 ആ തേ॑ പി॒തർ മ॑രുതാച്ഛൃ॒തമേ॑തു ।
 മാ നഃ॑ സൂ॒ര്യ॒സ്യ സ॑ന്ദൃശോ യു॒യോമാഃ॑ ।
 അ॒ഭി നോ॑ വീ॒രോ അ॑ർവ॒തി ക്ഷ॑മേത ।

പ്രജായേമഹി രുദ്ര പ്രജാഭിഃ ॥
 ഏവാ ബഭ്രോ വൃഷഭ ചേകിതാന ।
 യഥാ ദേവ ന ഹൃണീഷേ ന ഹസ്സി ।
 ഹാവനശ്രൂർ നോ രുദ്രേഹ ബോധി ।
 ബൃഹദ്ദദേമ വിദമേ സുവീരാഃ ॥
 "പരിണോ രുദ്രസ്യ ഹേതിഃ{92}", "സ്തൂഹി ശ്രൂതം () {93}" ।
 "മീഡുഷ്ടമാ {94}" "രഹൻ ബിഭർഷി {95}" ।
 "തമഗേ രുദ്ര {96}", "ആ വോ രാജാനം {97}" ॥ 48 (12)
 (വസൂനി - തതാ - നാസ്തൂ - വിശ്വാൻ - വവൃത്യാം -
 വവർതി - ഘൃതേന - വിഷ്വചഃ - ശ്രൂതം ദേ ച) (A6)

2.8.7 അനുവാകം 7 - സൗര്യാദിപശുനാം സൂക്താനി

T.B.2.8.7.1

സൂര്യോ ദേവീമുഷസ്യ രോചമാനാ മര്യഃ ।
 ന യോഷാമഭ്യേതി പശ്വാത് ।
 യത്രോ നരോ ദേവയന്തോ യുഗാനി ।
 വിതന്വതേ പ്രതി ഭദ്രായ ഭദ്രം ॥
 ഭദ്രാ അശ്വാ ഹരിതഃ സൂര്യസ്യ ।
 ചിത്രോ ഏദഗ്വാ അനുമാദ്യാസഃ ।
 നമസ്യന്തോ ദിവ ആ പൃഷ്ഠമസ്ഥുഃ ।

പരി॒ ദ്യാവാ॑പൃ॒ഥ്വിവീ॑ യ॒ന്തി സ॒ദ്യഃ॑ ॥

തഥ്॑ സൂ॒ര്യ॒സ്യ ദേ॒വതാ॑ം തൻ മ॒ഹി॒താ॑ം ।

മദ്ധ്യാ॑ കർത്തോർ-വി॒തത॑ഃ സംജാ॒തഃ । 49 (10)

T.B.2.8.7.2

യദേ॒ദയു॑ക്ത ഹ॒രിതഃ॑ സ॒ധസ്ഥാ॑ത് ।

ആ॒ദ്രാ॒ത്രി വാ॑സ॒സ്തനു॑തേ സി॒മസ്മൈ॑ ॥

തൻ മി॒ത്ര॒സ്യ വ॑രുണ॒സ്യാഭി॑ചക്ഷേ॑ ।

സൂ॒ര്യോ രൂ॒പം കൃ॑ണുതേ ദ്യാ॒രുപ॑സ്ഥേ॑ ।

അ॒നന്ത॑മ॒ന്യദ്-രു॑ശ॒ദസ്യ॑ പാജഃ॑ ।

കൃ॒ഷ്ണമ॑ന്യ॒ദ്ധരി॑തഃ സംഭ॒രന്തി॑ ॥

അ॒ദ്യാ ദേ॒വാ ഉ॒ദി॒താ സൂ॒ര്യ॒സ്യ ।

നി॒രഘ്ന॑സഃ പി॒പൃ॒താന്നി॑ര॒വദ്യാ॑ത് ।

തന്നോ॑ മി॒ത്രോ വ॑രുണോ॑ മാമ॒ഹന്താ॑ം ।

അ॒ഭി॒തിഃ സി॒ന്ധുഃ പൃ॒ഥ്വിവീ॑ ഉ॒ത ദ്യാഃ॑ ॥ 50 (10)

T.B.2.8.7.3

ദി॒വോ രു॒ക്ത ഉ॒രുച॑ക്ഷാ ഉദേ॒തി ।

ദൂ॒രേ അ॑ർത്ഥ॒സ്തര॑ണിർ-ദ്രാജമാ॒നഃ ।

നൂ॒നം ജ॒നാഃ സൂ॒ര്യേണ॑ പ്ര॒സൂ॒താഃ ।

ആ॒യന്നർത്ഥാ॑നി കൃ॒ണവ॑ന്നപാഘ്॒സി ॥

ശം നോ ഭവ ചക്ഷസാ ശം നോ അഹ്നാ ।
 ശം ഭാനുനാ ശഃ ഹിമാ ശം ഘൃണേൻ ।
 യഥാ ശമസ്മൈ ശമസദ്-ദുരോണേ ।
 തഥ് സൂര്യ ദ്രവിണം യേഹി ചിത്രം ॥
 ചിത്രം ദേവാനാ-മുദഗാദനീകം ।
 ചക്ഷുർ മിത്രസ്യ വരുണസ്യാഗേഃ । 51 (10)

T.B.2.8.7.4

ആപ്രാ ദ്യാവാപൃഥിവീ അന്തരീക്ഷം ।
 സൂര്യ ആത്മാ ജഗതസ്തസ്മുഷശ്ച ॥
 "തപ്താ ദധത് {98}, "തന്ന-സ്തൂരീപം {99}" ।
 "തപ്താ വീരം {100}" "പിശങ്ഗരുപഃ {101}" ॥
 ദശേമം തപ്തൂർ ജനയന്ത ഗർഭം ।
 അതന്ദ്രാസോ യുവതയോ ബിഭർത്രം ।
 തിശ്മാനീകഃ സ്വയശസം ജനേഷു ।
 വിരോചമാനം പരിഷീം നയന്തി ॥
 ആവിഷ്ടോ വർദ്ധതേ ചാരുരാസു ।
 ജിഹ്വാനാമൂർദ്ധാഃ സ്വയശാ ഉപസ്ഥേ ॥ 52 (10)

T.B.2.8.7.5

ഉദേ ത്വഷ്ടുർ ബിഭൃതുർ-ജായമാനാത് ।
 പ്രതീചീ സിഹം പ്രതിജോഷയേതേ ॥
 "മിത്രോ ജനാൻ {102}, "പ്രസമിത്ര {103}" ॥
 അയം മിത്രോ നമസ്യഃ സുശേവഃ ।
 രാജാ സുക്ഷത്രോ അജനിഷ്ട വേധാഃ ।
 തസ്യ വയച്ഛു മതൗ യജ്ഞീയസ്യ ।
 അപി ഭദ്രേ സൗമനസേ സ്യാമ ॥
 അനമീവാസ ഇധയാ മദന്തഃ ।
 മിതജ്മവോ വരിമന്നാ പൃഥിവ്യാഃ ।
 ആദിത്യസ്യ വ്രതമുപക്ഷ്യന്തഃ । 53 (10)

T.B.2.8.7.6

വയം മിത്രസ്യ സുമതൗ സ്യാമ ॥
 മിത്രം ന ഞച്ഛ ശിമ്യാ ഗോഷു ഗവ്യവത് ।
 സ്വാധിയോ വിദഥേ അഹ്നജീജനന് ।
 അരേജയതാച്ഛ രോദസീ പാജസാ ഗിരാ ।
 പ്രതി പ്രിയം യജതം ജനുഷാമവഃ ॥
 മഹാച്ഛ ആദിത്യോ നമസോപസദ്യഃ ।
 യാതയജ്ജനോ ഗൃണതേ സുശേവഃ ।

തസ്മാ ഏതത് പന്യതമായ ജുഷ്ടം ।

അഗ്നൗ മിത്രായ ഹവിരാജുഹോത ॥

ആവാച് രഥോ രോദസീ ബദ്ബധാനഃ । 54 (10)

T.B.2.8.7.7

ഹിരണ്യയോ വൃഷഭിര്യാതാശൈഃ ।

ഘൃതവർതനിഃ പവിഭീ രുചാനഃ ।

ഇഷാം ഘോഢാ നൃപതിർ വാജിനീവാൻ ॥

സ പ്രഥമാനോ അഭി പഞ്ച ഭൂമ ।

ത്രിവന്ധുരോ മനസാഽഽയാതു യുക്തഃ ।

വിശോ യേന ഗച്ഛഥോ ദേവയന്തീഃ ।

കുത്രാ ചിദ്യാമമശിനാ ദധാനാ ॥

സ്വശ്വാ യശസാഽഽയാതമർവാക് ।

ദസ്രാ നിധിം മധുമന്തം പിബാമഃ ।

വി വാച് രഥോ വദ്ധാ യാദമാനഃ । 55 (10)

T.B.2.8.7.8

അന്താൻ ദിവോ ബാധതേ വർതനിഭ്യാം ॥

യുവോഃ ശ്രിയം പരി യോഷാ വൃണീത ।

സൂരോ ദുഹിതാ പരിതക്തിയായാം ।

യദ്-ദേവയന്തമവഥഃ ശചീഭിഃ ।

പരി॑ഷ്ഠ॒യ്സ വാ॒ം മ॒നാ വാ॒ം വ॒യോ ഗാ॒ം ॥

യോ ഹ॒ സ്യ॒ വാ॒യ് ര॒മിരാ॒ വസ്ത॑ ഉ॒സ്രാഃ ।

രഥോ॑ യു॒ജാനഃ॑ പ॒രിയാ॒തി വ॒ർതിഃ ।

തേന॑ നഃ ശം ഹ്വോരു॒ഷസോ॒ വ്യുഷ്ടാ॑ ।

ന്യശ്ചി॑നാ വഹ॒തം യ॒ജ്ഞേ അ॒സ്മിൻ ॥

യു॒വം ഭു॒ജ്യമ॑വ॒വിദ്ധ്യ॑ സമു॒ദ്രേ । 56 (10)

T.B.2.8.7.9

ഉ॒ദൂഹ॑മു॒രർണ॑സോ അ॒സ്മി॒ധാ॒നൈഃ ।

പ॒ത॒ത്രി॒ഭി-ര॒ശ്ര॒മൈ-ര॒വൃ॒മി॒ഭിഃ ।

ഭ॒യ്സ॒നാ॒ഭി॒രശ്ചി॑നാ പാ॒രയ॑ന്താ ॥

അഗ്നീ॑ഷോമാ യോ അ॒ഭ്യ വാ॒ം । ഇ॒ദം വ॒ചഃ സ॒പ॒ര്യ॒തി ।

ത॒സ്മൈ॑ ധ॒ത്ത॒യ് സു॒വീ॒ര്യം॑ । ഗ॒വാം പോ॒ഷ്യ സ॒ശ്ചി॑യം ॥

യോ അഗ്നീ॑ഷോമാ ഹ॒വി॒ഷാ സ॒പ॒ര്യ॒ാത് ।

ദേ॒വദ്വീ॑ചാ മ॒ന॒സാ യോ ഏ॒തേന॑ ।

ത॒സ്യ॒ വ്ര॒ത॒യ് ര॒ക്ഷ॒തം പാ॒തമ॑ഹ്ന॒സഃ । 57 (10)

T.B.2.8.7.10

വി॒ശേ ജ॒നായ॑ മ॒ഹി ശ॒ർമ യ॒ച്ഛതം॑ ॥

അഗ്നീ॑ഷോമാ യ ആഹു॑തിം । യോ വാ॒ം ദാ॒ശാ॒ദ്ധ॒വിഷ്കൃ॑തിം ।

സ പ്ര॒ജയാ॑ സു॒വീ॒ര്യം॑ । വി॒ശ്വമാ॒യുർ-വൃ॑ശ്ഞ॒വത് ॥

അഗ്നീഷോമാ ചേതി തദ്-വീര്യം വാഃ ।

യദമുഷ്ണീതമവസം പണിം ഗോഃ ।

അവാതിരതം പ്രഥയസ്യ ശേഷഃ ।

അവിന്ദതം ജ്യോതിരേകം ബഹുഭ്യഃ ॥

"അഗ്നീഷോമാവിമഴ് സുമേ {104}" "അഗ്നീഷോമാ ഹവിഷഃ
പ്രസ്ഥിതസ്യ () {105}" ॥ 58 (10)

(ജഭാര-ഭൃൗ-രഗേ-രുപസ്ഥ-ഉപക്ഷ്യന്തോ-ബദ്ബധാനോ -
യാദമാനഃ - സമുദ്രേ - ടഴ്ഹസഃ - പ്രസ്ഥിതസ്യ) (A7)

2.8.8 അനുവാകം 8 - വേഹദാദിപശുനാം സൂക്താനി

T.B.2.8.8.1

അഹമസി പ്രഥമജാ ഗൃതസ്യ ।

പൂർവം ദേവേഭ്യോ അമൃതസ്യ നാഭിഃ ।

യോ മാ ദദാതി സ ഇദേവ മാ വാഃ ।

അഹ-മന്ന-മന്ന-മദന്തമദ്മി ॥ പൂർവ-മഗ്നേരപി ദഹത്യന്നം ।

യത്തൗ ഹാഃസാതേ അഹമുത്തരേഷു ।

വ്യാത്തമസ്യ പശവഃ സുജംഭം ।

പശ്യന്തി ധീരാഃ പ്രചരന്തി പാകാഃ ॥

ജഹാമ്യന്യം ന ജഹാമ്യന്യം ।

അഹമന്നം വശമിച്ഛരാമി । 59 (10)

T.B.2.8.8.2

സമാനമർത്ഥം പര്യേമി ഭുജത് |
 കോ മാമന്നം മനുഷ്യോ ദയേത ||
 പരാകേ അന്നം നിഹിതം ലോക ഏതത് |
 വിശ്വൈർ-ദേവൈഃ പിതൃഭിർ-ഗൃപമന്നം |
 യദഭ്യതേ ലുപ്യതേ യത് പരോപ്യതേ |
 ശതതമീ സാ തന്മൂർ മേ ബഭൂവ ||
 മഹാന്തൗ ചരു സുകൃദ്-ദുഗ്ധേന പപ്രൗ |
 ദിവഞ്ച പൃശ്ണി പൃഥിവീം ച സാകം |
 തഥ് സംപിബന്തോ ന മിനന്തി വേധസഃ |
 നൈതദ്-ഭൂയോ ദവതി നോ കനീയഃ || 60 (10)

T.B.2.8.8.3

അന്നം പ്രാണ-മന്ന-മപാന-മാഹുഃ |
 അന്നം മൃത്യും തമു ജീവാതുമാഹുഃ |
 അന്നം ബ്രഹ്മാണോ ജരസം വദന്തി |
 അന്നമാഹുഃ പ്രജനനം പ്രജാനാം ||
 മോഘമന്നം വിന്ദതേ അപ്രചേതാഃ |
 സത്യം ബ്രവീമി വധ ഇഥ്സ തസ്യ |
 നാര്യമണ്ണം പുഷ്യതി നോ സഖായം |
 കേവലാഘോ ദവതി കേവലാദീ ||

അഹം മേഘഃ സുനയൻ. വർഷന്നസി ।

മാമദന്ത്യഹമദ്യന്യാൻ । 61 (10)

T.B.2.8.8.4

അഹഃ സദമൃതോ ഭവामी ।

മദാദിത്യാ അധി സർവേ തപന്തി ॥

"ദേവീം വാചമജനയന്ത {106}, "യദ്-വാഗ്-വദന്തി {107}" ॥

അനന്താ-മന്താദധി നിർമിതാം മഹീം ।

യസ്യാം ദേവാ അദധുർ ഭോജനാനി ।

ഏകാക്ഷരാം ദിപദാഃ ഷട്പദാഞ്ച ।

വാചം ദേവാ ഉപജീവന്തി വിശ്വേ ॥

വാചം ദേവാ ഉപജീവന്തി വിശ്വേ ।

വാചം ഗന്ധർവാഃ പശവോ മനുഷ്യാഃ ।

വാചീമാ വിശ്വാ ഭുവനാന്യർപിതാ । 62 (10)

T.B.2.8.8.5

സാ നോ ഹവം ജുഷതാ-മിന്ദ്രപതീ ॥

വാഗക്ഷരം പ്രഥമജാ ഗൃതസ്യ ।

വേദാനാം മാതാ-മൃതസ്യ നാഭിഃ ।

സാ നോ ജുഷാണോപ യജ്ഞമാഗാത് ॥

അവന്തി ദേവീ സുഹവാ മേ അസ്തു ॥

യാ മൃഷയോ മന്ത്രകൃതോ മനീഷിണഃ ।

അന്വൈചന്ദ്രൻ ദേവാ-സ്തപസാ ശ്രമേണ ।
 താം ദേവീം വാചം ഹവിഷാ യജാമഹേ ।
 സാ നോ ദധാതു സുകൃതസ്യ ലോകേ ॥
 ചതാരി വാക് പരിമിതാ പദാനി । 63 (10)

T.B.2.8.8.6

താനി വിദൂർ ബ്രാഹ്മണാ യേ മനീഷിൺഃ ।
 ഗൃഹാ ത്രീണി നിഹിതാ നേങ്ഗയന്തി ।
 തൂരീയം വാചോ മനുഷ്യാ വദന്തി ॥
 ശ്രദ്ധയാഗ്നിഃ സമീദ്ധ്യതേ । ശ്രദ്ധയാ വിന്ദതേ ഹവിഃ ।
 ശ്രദ്ധാം ദഗസ്യ മുർദ്ധനി । വചസാ ഷവേദയാമസി ॥
 പ്രിയം ശ്രദ്ധേ ദദതഃ । പ്രിയം ശ്രദ്ധേ ദിദാസതഃ ।
 പ്രിയം ഭോജേഷു യജാസു । 64 (10)

T.B.2.8.8.7

ഇദം മ ഉദിതം കൃധി ॥ യഥാ ദേവാ അസുരേഷു ।
 ശ്രദ്ധാ-മുഗ്രേഷു ചക്രിരേ । ഏവം ഭോജേഷു യജാസു ।
 അസ്താക-മുദിതം കൃധി ॥ ശ്രദ്ധാം ദേവാ യജമാനാഃ ।
 വായുഗോപാ ഉപാസതേ । ശ്രദ്ധാ ഹൃദയയാ-ഷകൃത്യാ ।
 ശ്രദ്ധയാ ഹൃയതേ ഹവിഃ ॥
 ശ്രദ്ധാം പ്രാതർ. ഹവാമഹേ । 65 (10)

T.B.2.8.8.8

ശ്രദ്ധാ॑മ॒ദ്ധ്യന്തി॑നം പ॒രി । ശ്രദ്ധാ॑ഽ സൂ॒ര്യസ്യ॑ നി॒മുചി॑ ।
 ശ്രദ്ധേ॑ ശ്രദ്ധാ॑പ॒യേഹ॑ മാ ॥ ശ്രദ്ധാ॑ ദേ॒വാ-ന॑ധീ॒വസ്തേ॑ ।
 ശ്രദ്ധാ॑ വി॒ശ്വമി॑ദം ജഗ॑ത് । ശ്രദ്ധാ॑മ॒കാമ॑സ്യ മാ॒തരം॑ ।
 ഹ॒വിഷാ॑ വർദ്ധ॒യാമ॑സി ॥
 ബ്ര॒ഹ്മജ॑ജ്ഞാ॒നം പ്ര॒ഥമം॑ പു॒രസ്താ॑ത് ।
 വി സീ॑മ॒തഃ സൂ॒ര്യോ വേ॑ന ആ॒വഃ ।
 സ ബൃ॒ദ്ധ്നിയാ॑ ഉ॒പമാ॑ അ॒സ്യ വി॒ഷ്ടാഃ॑ । 66 (10)

T.B.2.8.8.9

സ॒തശ്ച॑ യോ॒നി-മ॑സ॒തശ്ച॑ വി॒വഃ ॥
 പി॒താ വി॒രാജാ॑മൃ॒ഷഭോ॑ ര॒യിണാ॑ം ।
 അ॒ന്തരി॑ക്ഷം വി॒ശ്വരൂ॑പ ആ॒വിവേ॑ശ ।
 തമ॑ർകൈ-രഭ്യ॑ർച॒ന്തി വ॒ത്സം ।
 ബ്ര॒ഹ്മ സ॒ന്തം ബ്ര॑ഹ്മ॒ണാ വർദ്ധ॑യ॒ന്തഃ ॥
 ബ്ര॒ഹ്മ ദേ॒വാന॑ജന॒യത് । ബ്ര॑ഹ്മ വി॒ശ്വമി॑ദം ജഗ॑ത് ।
 ബ്ര॒ഹ്മണഃ॑ ക്ഷ॒ത്രം നിർമി॑തം । ബ്ര॒ഹ്മ ബ്രാ॑ഹ്മ॒ണ ആ॒ത്മനാ॑ ॥
 അ॒ന്തര॑സ്ഥി-നി॒മേ ലോ॒കാഃ । 67 (10)

T.B.2.8.8.10

അ॒ന്തർ വി॒ശ്വമി॑ദം ജഗ॑ത് । ബ്ര॒ഹ്മൈ॒വ ഭൂ॒താനാ॑മ॒ജ്യേഷ്ഠം॑ ।
 തേന॑ കോ॒ടർഹ॑തി സ്പർദ്ധി॑തും ॥

ബ്രഹ്മൻ ദേവാ-സ്രുതസ്രിച്ശത് | ബ്രഹ്മന്നിന്ദ്ര പ്രജാപതീ |
 ബ്രഹ്മൻ. ഹ വിശ്വാ ഭൂതാനി | നാവി വന്തഃ സമാഹിതാ ||
 ചതസ്ര ആശാഃ പ്രചരന്ത്വ-ഗന്ധഃ |
 ഇമന്നോ യജ്ഞം നയതു പ്രജാനന് |
 ഘൃതം പിന്നന്നജരച്ഛു സുവീരം | **68 (10)**

T.B.2.8.8.11

ബ്രഹ്മ സമിദ്-ഭവത്യാഹുതീനാം ||
 ആ ഗാവോ അശ്മന്നുത ഭദ്രമക്രന് |
 സീദന്തു ഗോഷ്ഠേ രണയന്ത്വസ്മേ |
 പ്രജാവതീഃ പുരുരുപാ ഇഹ സ്യുഃ |
 ഇന്ദ്രായ പൂർവീ രുഷസോ ദുഹാനാഃ ||
 ഇന്ദ്രോ യജ്ഞേ പൃണതേ ച ശിക്ഷതി |
 ഉപേദ്ദ്വാതി ന സ്വം മുഷായതി |
 ഭൂയോ ഭൂയോ രയിമിദസ്യ വർദ്ധയന് |
 അഭിന്നേ ഖിലേ നിദധാതി ദേവയും ||
 "ന താ നശന്തി {108}", "ന താ അർവാ {109}" || **69 (10)**

T.B.2.8.8.12

ഗാവോ ഭഗോ ഗാവ ഇന്ദ്രോ മേ അച്ഛാത് |
 ഗാവഃ സോമസ്യ പ്രഥമസ്യ ഭക്ഷഃ |
 ഇമാ യാ ഗാവഃ സജനാസ ഇന്ദ്രഃ |

ഇ॒ച്ഛാമീ॑ദ്യ॒ദാ മ॑ന॒സാ ചി॒ദി॒ന്ദ്രം ॥
യു॒യം ഗാ॑വോ മേ॒ദയ॑മാ കൃ॒ശം ചി॑ത് ।
അ॒ശ്ലീലം॑ ചി॒ത് കൃ॑ണു॒മാ സു॒പ്രതീ॑കം ।
ഭ॒ദ്രം ഗൃ॒ഹം കൃ॑ണു॒ഥ ഭ॒ദ്രവാ॑ചഃ ।
ബൃ॒ഹദ്വോ॑ വയ॒ ഉചൃ॑തേ സ॒ഭാസു ॥
പ്ര॒ജാ॒വതീഃ॑ സു॒യവ॑സ॒ദ് രി॒ശന്തീഃ॑ (രു॒ശന്തീഃ॑) ।
ശു॒ദ്ധാ അ॒പഃ സു॒പ്രപാ॑ണേ പി॒ബന്തീഃ॑ () ।
മാ വഃ॑ സ്തേ॒ന ഇ॒ശത॑ മാഽഘ॒ശഃസഃ॑ ।
പരി॑വോ ഹേ॒തീ രു॒ദ്രസ്യ॑ വൃ॒ഞ്ജാത് ॥
ഉപേ॒ദ-മു॑പ॒പർച॑നം । ആ॒സു ഗോ॑ഷ്ടുപ॒പൃച്യ॑താം ।
ഉപ॑ർ.ഘ॒ഭസ്യ॑ രേ॒തസി॑ । ഉപേ॒ന്ദ്ര തവ॑ വീ॒ര്യേ ॥ 70 (16)
(ച॒രാമി॑ - ക॒നീയോ॑ - ട॒ന്യാ - നർ॑പി॒താ - പ॒ദാനി॑ -
യജ്വ॑സു - ഹ॒വാമഹേ॑ - വി॒ഷ്ടാ - ലോ॒കാഃ - സു॒വീര॑ -
മർ॑വാ - പി॒ബന്തീഃ॑ ഘ॒ട്ഛ) (A8)

2.8.9 അനുവാകം 9 - ശുക്ലകൃഷ്ണപശാദീനാം സൂക്താനി

T.B.2.8.9.1

താ സൂ॒ര്യാ ച॒ന്ദ്രമ॑സാ വി॒ശ്വഭൃ॑ത്തമാ മ॒ഹത് ।
തേജോ॑ വസു॒മദ്-രാ॑ജതോ ദി॒വി ।
സാമാ॑ത്മാനാ ച॒രതഃ॑ സാമചാ॒രിണാ॑ ॥

യയോർ പ്രതം ന മമേ ജാതു ദേവയോഃ ॥
 ഉഭാവന്തു പരിയാത അർദ്ധ്യാ ।
 ദിവോ ന രശ്മീഃ സ്തനൂതോ-വ്യർണവേ ।
 ഉഭാ ഭുവന്തീ ഭുവനാ കവിക്രതു ।
 സൂര്യാ ന ചന്ദ്രാ ചരതോ ഹതാമതീ ॥
 പതീ ദ്യുമദ് വിശ്വവിദാ ഉഭാ ദിവഃ ।
 സൂര്യാ ഉഭാ ചന്ദ്രമസാ വിചക്ഷണാ । 71 (10)

T.B.2.8.9.2

വിശ്വവാദാ വരിവോഭാ വരേണ്യാ ।
 താ നോഽവതം മതിമന്താ മഹിപ്രതാ ॥
 വിശ്വവപരീ പ്രതരണാ തരന്താ ।
 സൂവർ വിദാ ദൃശയേ ഭൂരിരശ്മീ ।
 സൂര്യാ ഹി ചന്ദ്രാ വസുത്വേഷ-ദർശതാ ।
 മനസിനോഭാഽനു ചരതോ നു സം ദിവം ॥
 അസ്യ ശ്രവോ നദ്യഃ സ്തപ്ത ബിഭ്രതി ।
 ദ്യാവാ ക്ഷാമാ പൃഥിവീ ദർശതം വപുഃ ।
 അസ്മേ സൂര്യാ ചന്ദ്രമസാ-ഭിചക്ഷേ ।
 ശ്രദ്ധേ കമിന്ദ്ര ചരതോ വിചർതുരം ॥ 72 (10)

T.B.2.8.9.3

പുർവാപരം ചരതോ മായ യൈതൗ ।
 ശിശു ക്രീഡന്തൗ പരിയാതോ അദ്ധാരം ।
 വിശ്വാനൃന്യോ ഭുവനാ ഭിച്ഛേ ।
 ഋതൂനന്യോ വിദധജ്ജായതേ പുനഃ ॥
 "ഹിരണ്യവർണാഃ ശുചയഃ പാവകാ {110}",
 "യാസാഃ രാജാ {111}" । "യാസാം
 ദേവാഃ {112}", "ശിവേന മാ ചക്ഷുഷാ പശ്യത {113}" ।
 "ആപോ ഭദ്രാ {114}", "ആദിത്പശ്യാമി {115}" ॥
 നാസദാസീനോ സദാസീത് തദാനീം ।
 നാസീദ്-രജോ നോ വ്യോമാപരോ യത് ।
 കിമാവരീവഃ കുഹ കസ്യ ശർമന് । 73 (10)

T.B.2.8.9.4

അഭഃ കിമാസീദ് ഗഹനം ഗഭീരം ॥
 ന മൃത്യുരമൃതം തർഹി ന ।
 രാത്രിയാ അഹ്ന ആസീത് പ്രകേതഃ ।
 ആനീദവാതഃ സ്വധയാ തദേകം ।
 തസ്മാദ്-ധാന്യം ന പരഃ (പരം) കിഞ്ച നാസ് ॥
 തമ ആസീത് തമസാ ഗൃഹമഗ്രേ പ്രകേതം ।

സലിലഃ സർവമാ ഇദം । തുച്ഛേ നാഭാപിഹിതം യദാസീത് ।
തമസ സ്തന്മഹിനാ ജായതൈകം ॥

കാമസ്തദഗ്രേ സമവർത്തതാധി । 74 (10)

T.B.2.8.9.5

മനസോ രേതഃ പ്രഥമം യദാസീത് ।
സ തോ ബന്ധൂമസതി നിർവിദന് (നിർവിദന്) ।
ഹൃദി പ്രതീഷ്ടാ കവയോ മനീഷാ ॥
തിരശ്ചീനോ വിതതോ രശ്മിരേഷാം ।
അധഃ സ്വിദാസീ(3) ദൂപരി സ്വിദാസീ(3)ത് ।
രേതോധാ ആസൻ മഹിമാൻ ആസന് ।
സ്വധാ അവസ്താത് പ്രയതിഃ പരസ്താത് ॥
കോ അദ്ധാ വേദ ക ഇഹ പ്രവോചത് ।
കുത ആജാതാ കുത ഇയം വിസൃഷ്ടിഃ ।
അർവാഗ്ഭവാ അസ്യ വിസർജനായ । 75 (10)

T.B.2.8.9.6

അഥാ കോ വേദ യത ആബദ്ധൂവ ॥
ഇയം വിസൃഷ്ടിർ യത ആബദ്ധൂവ ।
യദി വാ ദധേ യദി വാ ന ।
യോ അസ്ടാദ്ധ്യക്ഷഃ പരമേ വ്യോമന് ।
സോ അങ്ഗ വേദ യദി വാ ന വേദ ॥

കി॒ൗ॒സ്വി॒ദ്വനം॑ ക॒ ഉ॒ സ॒ വൃ॒ക്ഷ ആ॑സീത് ।

യതോ॑ ദ്യാവാ॑പൃഥി॒വീ നി॑ഷ്ടതക്ഷുഃ ।

മനീ॑ഷിണോ॒ മന॑സാ പൃ॒ച്ഛതേ॒ദു തത്॑ ।

യദ॒ദ്ധൃതി॑ഷ്ടദ്-ഭു॒വ്നാനി॑ ധാ॒രയ॑ന് ॥

ബ്ര॒ഹ്മ വ॒നം ബ്ര॒ഹ്മ സ॒ വൃ॒ക്ഷ ആ॑സീത് । 76 (10)

T.B.2.8.9.7

യതോ॑ ദ്യാവാ॑പൃഥി॒വീ നി॑ഷ്ടതക്ഷുഃ ।

മനീ॑ഷിണോ॒ മന॑സാ വി॒ബ്രവീ॑മി വഃ ।

ബ്ര॒ഹ്മാ॒ദ്ധൃതി॑ഷ്ടദ് ഭു॒വ്നാനി॑ ധാ॒രയ॑ന് ॥

പ്രാ॒തര॒ഗ്നിം പ്രാ॒തരി॒ന്ദ്രഃ ഹ॑വാമഹേ ।

പ്രാ॒തർ മി॒ത്രാവ॑രുണാ പ്രാ॒തര॒ശ്വിനാ॑ ।

പ്രാ॒തർ ഭഗ॑ം പൃ॒ഷ്ണം ബ്ര॒ഹ്മണ॑സ്സതിം ।

പ്രാ॒തഃ സോ॑മമുത രു॒ദ്രഃ ഹു॑വേമ ॥

പ്രാ॒തർ ജി॒തം ഭഗ॑മുഗ്രഃ ഹു॑വേമ ।

വ॒യം പൃ॒ത്ഥ്വീതേ॑ര്യോ വി॒ധർതാ॑ ।

ആ॒ദ്ധൃശ്ചി॒ദ്യം മ॒ന്യമാ॑ന-സ്തൂ॒രശ്ചി॑ത് । 77 (10)

T.B.2.8.9.8

രാജാ॑ ചി॒ദ്യം ഭഗ॑ം ഭക്ഷീ॒ത്യാഹ॑ ॥

ഭഗ॑ പ്ര॒ണേത॑ർ ഭഗ॑ സത്യ॒രാധഃ॑ ।

ഭഗേ॒മാം ധി॒യമു॒ദ॒വ ഭ॒ദ॒ന്നഃ ।

ഭഗ॒ പ്ര॒ണോ ജ॒നയ॒ ഗോ॒ഭിര॒ശൈഃ ॥

ഭഗ॒ പ്ര॒ന്യുഭി॑ർ-ന്യു॒വന്തഃ॑ സ്യാമ ।

ഉ॒തേ॒ദാ॒നീം ഭഗ॑വന്തഃ സ്യാമ ॥

ഉ॒ത പ്ര॑പി॒ത്വ ഉ॒ത മ॒ദ്ധ്യേ അ॒ഹ്നാം ॥

ഉ॒തോ॒ഭി॒താ മ॒ഘ॒വന്മ॑-സു॒ര്യ॒സ്യ ।

വ॒യം ഭേ॒വാ॒നാച്ഛു॑ സു॒മ॒തൗ സ്യാമ ॥

ഭഗ॑ ഏ॒വ ഭഗ॑വാച്ഛു॑ അ॒സ്തൂ ഭേ॒വാഃ । 78 (10)

T.B.2.8.9.9

തേ॒ന വ॒യം ഭഗ॑വന്തഃ സ്യാമ ।

തം ത്വാ॑ ഭഗ॒ സർവ॑ ഇ॒ജേജാ॑ഹ॒വീ॒മി ।

സ നോ॑ ഭഗ॒ പു॒ര ഏ॒താ ഭവേ॑ഹ ॥

സമ॒ദ്ധ്യരാ॒യോഷ॑സോ॒ നമ॑ന്ത ।

ഭ॒ധിക്രാ॑വേ॒വ ശു॑ച॒യേ പ॒ദായ॑ ।

അ॒ർവാ॒ചീ॒നം വ॑സു॒വി॒ദം ഭഗ॑ന്നഃ ।

ര॒ഥമി॒വാശാ॑ വാ॒ജി॒ന ആ॑വഹ॒ന്തു ॥

അ॒ശ്വാ॒വതീ॑ർ ഗോ॒മതീ॑ർ ന ഉ॒ഷാ॑സഃ ।

വീ॒ര॒വതീഃ॑ സ॒ദമു॒ച്ഛ॑ന്തു ഭ॒ദ്രാഃ ।

ഘൃതം ദുഹാനാ വിശ്വതഃ പ്രപീനാഃ () ।

യൂയം പാത സ്വസ്തിഭിഃ സദാ നഃ ॥ 79 (11)

(വിചക്ഷണാ - വിചർതുരഃ - ശർമ - നധീ -

വിസർജ്ജനായ - ബ്രഹ്മ വനം ബ്രഹ്മ സ വൃക്ഷ ആസീത് -

തുരശ്ചിദ് - ദേവാഃ - പ്രപീനാ ഏകം ച) (A9)

=====

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 9 Anuvaakams :-

(പീവോ^{||}ന്നാൻ - തേ ശു^{||}ക്രാസഃ - സോമോ^{||} ധേനു -
മി^{||}ന്ദ്രസ്തൂര^{||}സ്വാ - ഞ്ജു^{||}ചി - മാ ദേവോ യാ^{||}തു - സൂര്യോ^{||}
ദേവീ - മഹ^{||}മസ്തി - താ സൂ^{||}ര്യാചന്ദ്ര^{||}മസാ നവ)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(പീവോ^{||}ന്നാ - മഗേ^{||} താം പാര - യാനാ^{||}ഘൃഷ്ടഃ -
ശു^{||}ചിം നു സ്തോ^{||}മം - വി^{||}ശ്രയമാണോ - ദിവോ^{||} രു^{||}ക്തോ -
സന്നം പ്രാ^{||}ണം - താ സൂ^{||}ര്യാചന്ദ്ര^{||}മസാ നവ^{||}സപ്തതിഃ)

First and Last Word 2nd Ashtakam 8th Prapaatakam :-

(പീവോ^{||}ന്നാ - യു^{||}യം പാത സ്വ^{||}സ്തിഭിഃ സദാനഃ)

|| ഹരിഃ ഓം ||

|| കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

ദിതീയാഷ്ടകേ അഷ്ടമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ||

|| കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

ദിതീയാഷ്ടാഷകം സമാപ്തം ||

=====

**Details of Dasini & Vaakyams for
Ashtakam 2 Prapaatakam 8 (TB 2.8)**

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	6	64
Anuvakam 2	8	82
Anuvakam 3	8	83
Anuvakam 4	8	85
Anuvakam 5	9	89
Anuvakam 6	9	92
Anuvakam 7	10	100
Anuvakam 8	12	126
Anuvakam 9	9	91
Total →	79	812

Details for Full Ashtakam 2

	Anuvaak am	Dasini	Vaakya ms
Prapaatakam 1	11	60	626
Prapaatakam 2	11	73	768
Prapaatakam 3	11	50	547
Prapaatakam 4	8	80	826
Prapaatakam 5	8	45	475
Prapaatakam 6	20	94	1042
Prapaatakam 7	18	66	699
Prapaatakam 8	9	79	812
Total →	96	547	5795

Appendix (of expansions)

T.B.2.8.1.1 – "ആ വായോ {35}"

ആ വായോ ഭുഷ ശുചിപാ ഉപ നഃ സഹസ്രം തേ
നിയുതോ വിശ്വവാര । ഉപോ തേ അന്ധോ മദ്യമയാമി
യസ്യ ദേവ ദധിഷേ പൂർവപേയം ॥ {35}

(Appearing in T.S.1.4.4.1, and also the same Mantra in T.S.3.4.2.1)

T.B.2.8.1.1 – "പ്ര യാഭിഃ {36}"

പ്ര യാഭിര്യാസി ദാശാഽ സമച്ഛാ നിയുദ്ഭിർ വായവിഷ്ടയേ
ദുരോണേ । നി നോ രയിഽ സുഭോജസം യുവേഹ
നി വീരവദ്-ഗവ്യമശീയം ച രാധഃ ॥ {36}

(Appearing in T.S.2.2.12.8)

T.B.2.8.1.5 – "സോമാപുഷണേ {37}" "മൗ ദേവൗ {38}"

സോമാപുഷണാ ജനനാ രയിണാം ജനനാ ദിവോ ജനനാ
() പൃഥിവ്യാഃ । ജാതൗ വിശ്വസ്യ ഭുവനസ്യ ഗോപൗ ദേവാ
അകൃണ്ണന്മൃതസ്യ നാഭിം ॥ {37}

ഇമൗ ദേവൗ ജായമാനൗ ജുഷന്തേമൗ തമാഽസി
ഗൃഹതാമജുഷാ । ആഭ്യാമിന്ദ്രഃ പക്വമാമാസ്യാന്തഃ
സോമാപുഷഭ്യാം ജനദൃസ്രിയാസു ॥ {38}

[Both {37} and {38} appearing in T.S.1.8.22.5]

T.B.2.8.1.6 – "ഉദുത്തമം വരുണാ {39}"

ഉദുത്തമം വരുണ പാശമസുദവാഽധമം വിമദ്ധ്യമൗ ശ്രമായ ।
അഥാ വയമാദിത്യ പ്രതേ തവാഽനാഗസോ അദിതയേ
സ്യാമ ॥ {39} (Appearing in T.S.1.5.11.3)

T.B.2.8.1.6 – "സുദ്നാദ്യാം {40}"

അസുദ്നാദ്യാമൃഷഭോ അന്തരിക്ഷമിമീത വരിമാണ്ഠ
പൃഥിവ്യാ ആഽസീദദ് വിശ്വാ ഭുവനാനി സമ്രാഡ്
വിശ്വേത്താനി വരുണസ്യ പ്രതാനി ॥ {40}
(Appearing in T.S.1.2.8.1)

T.B.2.8.1.6 – "യത് കിഞ്ചേദം {41}" "കിതവാസഃ {42}"

യത് കിഞ്ചേദം വരുണ ദൈവ്യേ ജനേഽഭിദ്രോഹം
മനുഷ്യാശ്ചരാമസി । അചിത്തീയത് തവ ധർമാ യുയോപിമ
മാ നസ്തസ്മാ ദേനസോ ദേവ രീരിഷഃ ॥ {41}

കിതവാസോ യദ്രി രിപുർന ദീവി യദാ ഘാ സത്യ
മുതയന്ന വിദ്മ । സർവാ താ വിഷ്യ ശിഥിരേവ ദേവാമാ
തേ സ്യാമ വരുണ പ്രിയാസഃ ॥ {42}

[Both in {41} and {42} appearing in T.S.3.4.11.6]

T.B.2.8.1.6 - "അവ തേ ഹേഡാ {43}"

അവ തേ ഹേഡോ വരുണ നമോദിരവ യജ്ഞേദിരീമഹേ
ഹവിർഭിഃ । ക്ഷയന്നസ്മദ്യമസുര പ്രചേതോ രാജന്നേനാപ്സി
ശിശ്രമഃ കൃതാനി ॥ {43} (Appearing in T.S.1.5.11.3)

T.B.2.8.1.6 - "സുത്താ യാമി {44}"

തത്താ യാമി ബ്രഹ്മണാ വന്ദമാനസ്തദാ ശാസ്തേ യജമാനോ
ഹവിർഭിഃ । അഹേഡമാനോ വരുണേഹ ബോദ്ധ്യൂരുശപ്സ
മാ ന ആയുഃ പ്രമോഷീഃ ॥ {44} (Appearing in T.S. 2.1.11.6)

T.B.2.8.1.6 - "ആദിത്യാനാമവസാ {45}"

ആദിത്യാനാമവസാ നൃതന്നേന സക്ഷീമഹി ശർമണാ
ശന്തമേന । അനാഗാസ്തേ അദിതിത്വേ തുരാസ ഇമം
യജ്ഞം ദധതു ശ്രോഷമാണാഃ ॥ {45} (Appearing in T.S.2.1.11.6)

T.B.2.8.1.6 - "ന ദക്ഷിണാ {46}"

ന ദക്ഷിണാ വിചികിതേ ന സവ്യാ ന പ്രാചീനമാദിത്യാ
നോത പശ്വാ । പാക്യാ ചിദാസവോ ധീര്യാ
ചിദ്-യുഷ്മാനീതോ അഭയം ജ്യോതിരശ്യാം ॥ {46}
(Appearing in T.S.2.1.11.5)

T.B.2.8.1.6 – "ധാരയന്ത ആദിത്യാസ {47},

"സീസോ ഭൂമീർധാരയന്ത് {48}"

ധാരയന്ത ആദിത്യാസോ ജഗഥ്സ്ഥാ ദേവാ വിശ്വസ്യ
ഭുവനസ്യ ഗോപാഃ । ദീർഘാധിയോ രക്ഷമാണാ
അസൂര്യമൃതാവാന-ശ്ചയമാനാ ജ്ഞാനി ॥ {47}

തിസോ ഭൂമീർധാരയൻ ത്രീഴ് രുത ദ്യുൻ ത്രീണി പ്രതാ
വിദഥേ അന്തരേഷാം । ജ്ഞേനാഽദിത്യാ മഹി വോ മഹിതാം
തദർയമൻ വരുണ മിത്ര ചാരു ॥ {48}

(Both {47} and {48} appearing in T.S.2.1.11.4 and T.S. 2.1.11.5)

T.B.2.8.1.6 – "യജേന്താ ദേവാനാഽ {49}" "ശുചിരപഃ {50}"

യജേന്താ ദേവാനാം പ്രത്യേതി സുമമാദിത്യാസോ ദവതാ
മൃഡയന്തഃ । ആ വോഽർവാചീ സുമതിർ വവൃത്യാദഽ
ഹോശ്ചിദ്യാ വരിവോവിത്തരാഽസത് ॥ {49}

ശുചിരപഃ സൂയവസാ അദബ്ധ ഉപ ക്ഷേതി വൃദ്ധവയാഃ
സുവീരഃ । നകിഷ്ടം ഘൃന്ത്യന്തിതോ ന ദൂരാദ്യ
ആദിത്യാനാം ദവതി പ്രണീതൗ ॥ {50}

(Both {49} and {50} appearing in T.S.2.1.11.4)

T.B.2.8.2.5 - "ഇന്ദ്രം നരോ {51}"

ഇന്ദ്രം നരോ നേമധിതാ ഹവന്തേ യത്പാര്യോ യുനജന്തേ
ധിയസ്താഃ । ശൂരോ നൃഷാതാ ശവസശ്ചകാന ആ ഗോമതി
വ്രജേ ഭജാ തന്നഃ ॥ {51} (Appearing in TS 1.6.12.1)

T.B.2.8.2.5 - "യുജേ രഥം {52}"

യുജേ രഥം ഗവേഷണഘ്വ ഹരിദ്യാം । ഉപ ബ്രഹ്മാണി
ജുജുഷാണ-മസ്ഥുഃ । വിബാധിഷ്ടാസ്യ രോദസീ മഹിത്യാ ।
ഇന്ദ്രോ വൃത്രാണുപ്രതീ ജഘ്വന്മാൻ ॥ {52}
(Appearing in T.B.2.4.1.3)

T.B.2.8.2.7 - "ആവേധസഘ്വ {53}"

ആവേധസഘ്വം നീലപൃഷ്ഠം ബൃഹന്തം । ബൃഹസ്പതിഘ്വ സദനേ
സാദയദ്ധാം । സാദദ്യോനിം ഭമ ആദീദിവാഘ്വസം ।
ഹിരണ്യവർണമരുഷഘ്വ സപേമ ॥ {53}
(Appearing in T.B.2.5.5.4)

T.B.2.8.2.8 - "ബൃഹസ്പതേ പർ {54}"

ബൃഹസ്പതേ പരി ദിയാ രഥേന രക്ഷോഹാ ധിത്രാപ്
അപ ബാധമാനഃ । പ്രഭംജൻമ് സേനാഃ പ്രമുണോ യുധാ
ജയന്നസ്താക-മേദ്ധ്യവിതാ രഥാനാം ॥ {54}

(Appearing in T.S.4.6.4.1)

T.B.2.8.2.8 - "ഏവാ പിത്രേ {55}"

ഏവാ പിത്രേ വിശ്വദേവായ വൃഷ്ണേ യജ്ഞൈർവിധേമ
നമസാ ഹവിർഭിഃ । ബൃഹസ്പതേ സുപ്രജാ വീരവന്തോ
വയം സ്യാമ പതയോ രയിണാം ॥ {55} (Appearing in T.S.1.8.22.2)

T.B.2.8.2.8 - "ആ നോ ദിവഃ {56}"

ആ നോ ദിവോ ബൃഹതഃ പർവതാദാ സർസ്വതീ യജതാ
ഗന്തു യജ്ഞം । ഹവം ദേവീ ജുജുഷാണാ ഘൃതാചീ
ശശ്വാം നോ വാചമുശതീ ശൃണോതു ॥ {56}

(Appearing in T.S.1.8.22.1)

T.B.2.8.2.8 - "പാവീരവി {57}"

പാവീരവി കന്യാ ചിത്രായുഃ സർസ്വതീ വീരപത്നീ ധിയം
ധാത് । ഗാഭിരച്ഛിദ്രപ് ശരണപ് സജോഷാ ദുരാധർഷം
ഗൃണതേ ശർമ യപ്സത് ॥ {57} (Appearing in T.S.4.1.11.2)

T.B.2.8.2.8 - "ഇമാ ജുഹ്വാനാ {58}"

ഇമാ ജുഹ്വാനാ യുഷ്മദാ നമോഭിഃ । പ്രതി സ്തോമച്ഛ
സരസ്വതി ജുഷസ്വ । തവ ശർമൻ പ്രിയതമേ ദധാനാഃ ।
ഉപസ്ഥേധയാമ ശരണം ന വൃക്ഷം ॥ {58}

(Appearing in T.B.2.4.6.1)

T.B.2.8.2.8 - "യസേ സനഃ {59}"

യസേ സനശ്ശശയ ഇത്യാഹ । സൗത്യേവൈനാം ॥
ഉസ്ര ഘർമച്ഛ ശിച്ഛോസ്ര ഘർമം പാഹി ഘർമായ
ശിച്ഛേത്യാഹ । യഥാ ബ്രൂയാദമുഷ്ഠേ ദേഹീതി ।
താദൃഗേവ തത് । ബൃഹസ്പതിസ്തോപ സീദതിത്യാഹ । {59}

(Appearing in T.A. 8-7-3-60th Dasini)

T.B.2.8.2.8 - "സരസ്വത്യഭി നോ നേഷി {60}"

സരസ്വത്യഭി നോ നേഷി വസ്യഃ । മാ പസ്തരീഃ പയസാ
മാ ന ആ ധക് । ജുഷസ്വ നഃ സഖ്യാ വേശ്യാ ച ।
മാ ത്വത്ക്ഷേത്രാ-ണ്യരണാനി ഗന്മ ॥ {60}

(Appearing in T.B.2.4.3.2)

T.B.2.8.3.1 - "അഷാഡം യുഥ്സു {61}"

അഷാഡം യുഥ്സു പൃതനാസു പപ്രിം । സുവർഷാമസ്താം
 വൃജനസ്യ ഗോപാം । ഭരേഷുജാഽ സുകുചിതിഽ
 സുശ്രവസം । ജയന്തം താമനു മദേമ സോമ ॥ {61}
 (Appearing in T.B.2.4.3.8)

T.B.2.8.3.1 - "യാ തേ ധാമാനി ഹവിഷാ യജന്തി {62}"

യാ തേ ധാമാനി ഹവിഷാ യജന്തി താ തേ വിശ്വാ
 പരിഭൂരസ്തു യജ്ഞം ഗയസ്താനഃ പ്രതരണഃ
 സുവീരോഽവീരഹാ പ്രചരാ സോമ ദുര്യാന {62}
 (Appearing in T.S. 1.2.10.1)

(Please note that this "Ruk" does not end in "duryA@na" and continues further, hence please consult your guru as to whether to extend this "ruk" further to end at "सुविते मा धाः")

T.B.2.8.3.2 - "വിഷ്ണോർ നുകം {63}"

വിഷ്ണോർനുകം വീര്യാണി പ്ര വോചം യഃ പാർത്ഥിവാനി
 വിമമേ രജാഽസി യോ അസുഭായദുത്തരഽ സധസ്ഥം
 വിചക്രമാണ സ്രേയോരുഗായോ വിഷ്ണോ രരാഽമസി വിഷ്ണോഃ
 പൃഷ്ഠമസി വിഷ്ണോഃ ശ്യാപ്രേ സ്ഥോ വിഷ്ണോഃ സ്യൂരസി
 വിഷ്ണോർ ധ്രുവമസി വൈഷ്ണവമസി വിഷ്ണവേ താ ॥ {63}
 (Appearing in T.S. 1.2.13.3)

T.B.2.8.3.2 – "ആ തേ മഹോ{68}" "യോ ജാത ഏവ {69}"

ആ തേ മഹ ഇന്ദ്രോത്യുഗ്ര സമന്യവോ യഥ് സമരന്ത
സേനാഃ । പതാതി ദിദ്യുന്നര്യസ്യ ബാഹുവോർമാ തേ
മനോ വിഷ്വദ്രിയഗ്വി ചാരിത് ॥ {68}

യോ ജാത ഏവ പ്രഥമോ മനസ്യാൻ ദേവോ ദേവാൻ
ക്രതുനാ പര്യഭൂഷത് । യസ്യ ശുഷ്വാദ്രോദസീ അഭ്യസേതാം
നൃംണസ്യ മഹാ സ ജനാസ ഇന്ദ്രഃ ॥ {69}

(Both {68} and {69} Appearing in T.S.1.7.13.2)

T.B.2.8.3.3 – "അഭി ഗോത്രാണി {70}"

അഭി ഗോത്രാണി സഹസാ ഗാഹമാനോഽഭായോ വീരഃ
ശതമന്യൂരിന്ദ്രഃ । ദുശ്ചുവനഃ പൃതനാഷാഡ യുദ്ധ്യോ-
സ്മാകച്ഛ് സേനാ അവതു പ്ര യുഥ്സു ॥ {70}

(Appearing in T.S 4.6.4.2)

T.B.2.8.4.3 – "അനവസേ രഥം {71}" "വൃഷേ യത്തേ {72}"

അനവസേ രഥമശായ തക്ഷൻ-ത്വഷ്ടാ വജ്രം പുരുഹൂത
ദ്യുമന്തം । ബ്രഹ്മാണ ഇന്ദ്രം മഹയന്തോ
അർകൈരവർദ്ധയന്നഹയേ ഹന്ത വാ ഉ ॥ {71}

വൃഷ്ണേ യത് തേ വൃഷണോ അർകമർചാനിന്ദ്ര ഗ്രാവാണോ
അദിതിഃ സജോഷാഃ | അനശ്വാസോ യേ പവയോഽരമാ
ഇന്ദ്രേഷിതാ അഭ്യവർത്തന്ത ദസ്യൂൻ || {72}

(Both {71} and {72} appearing in T.S.1.6.12.6)

T.B.2.8.4.3 - "ഇന്ദ്രസ്യ നു വീര്യാ {73} "ബൃഹന്നഹിം {74}"

ഇന്ദ്രസ്യ നു വീര്യാണി പ്രവോചം | യാനി ചകാർ പ്രഥമാനി
വജ്രീ || {73} അഹ-നഹിമന്വപസ്തതർദ |

പ്ര വക്ഷണാ അദിനത് പർവതാനാം || {74}

(Both {73} and {74} appearing in T.B.2.5.4.1)

T.B.2.8.4.8 - "യാ ജാതാ ഓഷധയോ {75}"

യാ ജാതാ ഓഷധയോ ദേവേഭ്യസ്ത്രിയുഗം പുരാ |

മന്ദാമി ബഭ്രുണാമഹഃ ശതം ധാമാനി സപ്ത ച || {75}

(Appearing in T.S.4.2.6.1)

T.B.2.8.4.8 - "ഽതിവിശ്വാഃ പരിഷ്വാഃ {76}"

അതി വിശ്വാഃ പരിഷ്വാഃ സ്തേന ഇവ വ്രജമക്രമുഃ |

ഓഷധയഃ പ്രാചുഃപുവൂർ യത് കിം ച തന്നുവാഃ രവഃ || {76}

(Appearing in T.S.4.2.6.3)

T.B.2.8.4.8 - "യാ ഓഷധയഃ സോമരാജ്ഞീ {77}"

യാ ഓഷധയഃ സോമരാജ്ഞീഃ പ്രവിഷ്ടാഃ പൃഥിവീമനു ।
താസാം തമസ്യുത്തമാ പ്രണോ ജീവാത-വേസുവ ॥ {77}
(Appearing in T.S.4.2.6.4 and T.S.4.2.6.5)

T.B.2.8.4.8 - "അശ്വാവതീഴ് സോമവതീം {78}"

അശ്വാവതീഴ് സോമവതീ മുർജയന്തി മുദോജസം ।
ആ വിമ്സി സർവാ ഓഷധീരസ്മാ അരിഷ്ടതാതയേ ॥ {78}
(Appearing in T.S.4.2.6.4)

T.B.2.8.4.8 - "ഓഷധീരിതി മാതരോ {79}"

ഓഷധീരിതി മാതര-സ്തദോ ദേവീ-രൂപ ബ്രുവേ ।
രപാഴ്സി വിഷ്ണുതീരിത രപശ്ചാതയമാനാഃ ॥ {79}
(Appearing in T.S.4.2.6.1)

T.B.2.8.4.8 - "ഽനൃാവോ അനൃാമവതു {80}"

അനൃാ വോ അനൃാമവ-ത്വനൃാഽനൃസൃാ ഉപാവത ।
താഃ സർവാ ഓഷധയഃ സംവിദാനാ ഇദം മേ പ്രാവതാ
വചഃ ॥ {80} (Appearing in T.S.4.2.6.3)

T.B.2.8.5.1 - "ஸுஹிம் ஸு ஸ்ரஹம் {81}"

ஸுஹிம் ஸு ஸ்ரஹம் ஸவஜாத-மஃயேந்ரஹீ வ்யுத்ரஹ்ணா
ஜுஷேமாம் । உஃ ஹி வாஹ் ஸுஹவா ஜோஹவீமி தா
வாஜஹ் ஸவ்ய உஸ்தே யேஷா ॥ {81}

(Appearing in T.S.1.1.14.1)

T.B.2.8.5.1 - "ஸ்ணம்-வ்யுத்ரம் {82}"

ஸ்ணம்-வ்யுத்ரம் ஸநோதி வாஜமிந்ர யோ அஹீ
ஸஹுரீ ஸப்யாத் । ஸ்ரஜ்யந்தா வஸவ்யஸ்ய டுரே
ஸஹஸ்தமா ஸஹஸா வாஜயந்தா ॥ {82}

(Appearing in T.S.4.2.11.1)

T.B.2.8.5.1 - "உஃ வாமிந்ரஹீ {83}"

உஃ வாமிந்ரஹீ அஹுவய்யா உஃ ராயஸஃ ஸஹ
மாநயயேய । உஃ டாதாராவிஷாஹ் ரயீணாமுஃ வாஜஸ்ய
ஸாதயே ஹுவே வாம் ॥ {83}

(Appearing in T.S.1.1.14.1)

T.B.2.8.5.1 - "പ്രചർഷണിഭ്യഃ {84}"

പ്ര ചർഷണിഭ്യഃ പൃതനാ ഹവേഷു പ്ര പൃഥ്വിവ്യാ രിരിചാഥേ
ദിവശ്ച । പ്ര സിന്ധുഭ്യഃ പ്രഗിരിഭ്യോ മഹിത്വാ പ്രേന്ദാഗ്നീ
വിശ്വാ ഭുവനാത്യാനാ ॥ {84} (Appearing in T.S.4.2.11.1)

T.B.2.8.5.1 - "ആ വൃത്രഹണാ {85}"

ആ വൃത്രഹണാ വൃത്രഹഭിഃ ശുഷ്ണഃ । ഇന്ദ്ര യാതം
നമോദിരഗേ അർവാക് । യുവച് രാധോദിരകവേദിരിന്ദ്ര ।
അഗേ അസ്മേ ദവതമുത്തമേഭിഃ ॥ {85}
(Appearing in T.B.3.6.8.1)

T.B.2.8.5.1 - "ഗീർഭിർ-വിപ്രഃ {86}"

ഗീർഭിർ-വിപ്രഃ പ്രമതിമിച്ഛമാനഃ । ഇഽട്ടേ രയിം യശസം
പൂർവ്വാജം । ഇന്ദ്രാഗ്നീ വൃത്രഹണാ സുവജാ ।
പ്രണോ നവ്യേദിസ്തീരതം ദേഷ്ണഃ ॥ {86}
(Appearing in T.B.3.6.9.1)

T.B.2.8.5.3 - "യാസ്മൈ പൃഷ്ണാ വോ അന്തഃ {87}"

യാസ്മൈ പൃഷ്ണാവോ അന്തഃ സമുദ്രേ । ഹിരണ്യയീരന്തരി
ക്ഷേ ചരന്തി । യാദിര്യാസി ദൃത്യാച് സൂര്യസ്യ । കാമേന
കൃതഃ ശ്രവ ഇച്ഛമാനഃ ॥ {87} (Appearing in T.B.2.5.5.5)

T.B.2.8.5.3 - "ശൃക്രം തേ അന്യത് {88}"

ശൃക്രം തേ അന്യദ്യജന്തം തേ അന്യദിഷ്ഠുരൂപേ അഹ്നി
ദ്യാരിവാസി । വിശ്വാ ഹി മായാ അവസി സ്വധാവോ ഭദ്രാ
തേ പൃഷ്ണിഹ രാതിരസ്തു ॥ {88} (Appearing in T.S. 4.1.11.2)

T.B.2.8.5.3 - "പൃഷ്ണമാ ആശാഃ {89}"

പൃഷ്ണമാ ആശാ അനുവേദ സർവാഃ സോ അസ്താഃ
അഭയതമേന നേഷത് । സ്വസ്തിദാ അഘൃണിഃ സർവ്വവീരഃ ।
അപ്രയുച്ഛൻ പുര ഏതു പ്രജാനന് ॥ {89}
(Appearing in T.B.2.4.1.5)

T.B.2.8.6.9 - "അർഹൻ ബിഭർഷി {90}"

അർഹൻബിഭർഷി സായകാനി ധന്വ । അർഹന്നിഷ്ഠം
യജന്തം വിശ്വരൂപം । അർഹന്നിദന്യസേ വിശ്വമബ്ധുവം ।
ന വാ ഓജീയോ രുദ്ര ത്വദസ്തി ॥ {90}
[Appearing in T.A.7.5.7 (or T.A.4-5-7)]

T.B.2.8.6.9 - "മാ നസോകേ {91}"

മാ നസോകേ തനയേ മാ ന ആയുഷി മാ നോ ഗോഷു
മാ നോ അശോഷു രീരിഷഃ । വീരാൻ മാനോ രുദ്ര ഭാമിതോ വധീർ
ഹവിഷ്ഠന്തോ നമസാ വിധേമ തേ ॥ {91} (Appearing in T.S.3.4.11.2)

T.B.2.8.6.9 - "പരിണോ രുദ്രസ്യ ഹേതിഃ{92}"

പരി॑ണോ॒ രു॒ദ്രസ്യ॑ ഹേ॒തിർ വൃ॑ണ॒ക്തു പരി॑ത്വേഷ॒സ്യ
ദുർമ॑തിര॒ഘായോഃ॑ । അവ॒ സ്ഥി॒രാ മ॒ഘവ॑ദ്ഭ്യ-സ്തനു॒ഷ്യ
മീ॒ശ്വസോ॑കായ॒ തന॑യായ॒ മൃ॒ധായ॑ ॥ {92}

(Appearing in T.S.4.5.10.4)

T.B.2.8.6.9 - "സ്തുഹി ശ്രുതം {93}"

സ്തു॒ഹി ശ്രു॒തം ഗ॑ർത്ത॒സദം യു॑വാ॒നം മൃ॒ഗം ന ഭീ॒മ-
മു॒പഹ॑ന്തു-മു॒ഗ്രം । മൃ॒ധാ ജ॒രിത്രേ॑ രു॒ദ്ര സ്ത॒വാ॒നോ
അ॒ന്യന്തേ॑ അ॒സ്മന്നി॑വ॒പന്തു॑ സേ॒നാഃ ॥ {93}

(Appearing in T.S.4.5.10.4)

T.B.2.8.6.9 - "മീശ്വശ്ചമാ {94}"

മീ॒ശ്വശ്ച॒മ ശി॑വ॒തമ॑ ശി॒വോ നഃ॑ സ്ത॒മനാ॑ ഭവ । പ॒രമേ॑ വൃ॒ക്ഷ
ആ॒യുധം॑ നി॒ധായ॑ കൃ॒ത്തിം വ॑സാ॒ന ആ॒ചര॑ പി॒നാകം॑
ബി॒ദ്രദാ॑ഗ॒ഹി ॥ {94} (Appearing in T.S.4.5.10.4)

T.B.2.8.6.9 - "രഹൻ ബിഭർഷി {95}"

(Same as {90} above)

T.B.2.8.6.9 - "തമഗേ രൂദ്ര {96}, "ആ വോ രാജാനം {97}"

തമഗേ രൂദ്രോ അസുരോ മഹോ ദിവസ്താഴ് ശർദ്ധോ
മാരുതം പൃക്ഷ ഇശിഷേ । താം വാതൈരരുണൈര്യാസി
ശംഗയസ്താം പൃഷാ വിധതഃ പാസി നുത്ഥനാ ॥ {96}

ആ വോ രാജാനമദ്ധാരസ്യ രൂദ്രഃ ഹോതാരഃ സത്യയജഃ
രോദസ്യോഃ । അഗ്നിം പുരാ തനയിതോ
രചിത്താ-ദ്ധിരണ്യരുപമവസേ കൃണുദ്ധാം ॥ {97}

[Both {96} and {97} appearing in T.S.1.3.14.1]

T.B.2.8.7.4 - "തഷ്ടാ ദധത് {98}"

തഷ്ടാ ദധദിന്ദ്രായ ശുഷ്മം । അപാകോഽചിഷ്ടൂർ യശസേ
പുരുണി । വൃഷാ യജൻ വൃഷണം ഭൂരിരേതാഃ ।
മൂർദ്ധൻ. യജ്ഞസ്യ സമനക്തു ദേവാൻ ॥ {98}

(Appearing in T.B.2.6.8.4)

T.B.2.8.7.4 - "തന്ന-സ്തൂരിപം {99}"

തന്നസ്തൂരിപമധ പോഷയിതു ദേവ താഷ്ടർവി രരാണഃ
സ്യസ്വ । യതോ വീരഃ കർമ്മണ്യഃ സുദക്ഷോ യുക്തഗ്രാവാ
ജായതേ ദേവകാമഃ ॥ {99} (Appearing in T.S.3.1.11.1)

T.B.2.8.7.4 - "താഷ്ടാ വീരം {100}"

താഷ്ടാ വീരം ദേവകാമം ജജാന താഷ്ടൂരർവാ ജായത
 ആശൂരശ്വഃ । താഷ്ടേദം വിശ്വം ഭൂവനം ജജാന ബഹോഃ
 കർത്താർമിഹ യക്ഷി ഹോതഃ ॥ {100} (Appearing in T.S.5.1.11.3)

T.B.2.8.7.4 - "പിശങ്ഗരുപഃ {101}"

പിശങ്ഗരുപഃ സുഭരോ വയോധാഃ ശ്രുഷ്ടീ വീരോ ജായതേ
 ദേവകാമഃ । പ്രജാം താഷ്ടാ വിഷ്യതു നാഭിമസ്മൈ അഥാ
 ദേവാനാമപ്യേതു പാഥഃ ॥ {101} (Appearing in T.S.3.1.11.2)

T.B.2.8.7.5 - "മിത്രോ ജനാൻ {102}, "പ്ര സ മിത്രേ {103}"

മിത്രോ ജനാൻ യാതയതി പ്രജാനൻ മിത്രോ ദാധാര
 പൃഥിവീമൃത ദ്യാം । മിത്രഃ കൃഷ്ടീരനിമിഷാഭി ചഷ്ടേ
 സത്യായ ഹവ്യം ഘൃതവദ്-വിധേമ ॥ {102}

പ്ര സ മിത്രേ മർതോ അസ്തു പ്രയസ്യാൻ യസ്ത ആദിത്യ
 ശിക്ഷതി വ്രതേന । ന ഹന്യതേ ന ജീയതേ തോതോ
 നൈനമച്ഛോ അശ്ഞോത്യന്തിതോ ന ദൂരാത് ॥ {103}
 [Both {102} and {103} appearing in T.S.3.4.11.5]

T.B.2.8.7.10 - "അഗ്നീഷോമാവിമച് സുമേ {104}"

"ഽഗ്നീഷോമാ ഹവിഷഃ പ്രസ്ഥിതസ്യ {105}"

അഗ്നീഷോമാ വിമച് സു മേ ശൃണുതം വൃഷണാ ഹവം ।
പ്രതി സൂക്താനി ഹര്യതം ഭവതം ദാശുഷേ മയഃ ॥ {104}

അഗ്നീഷോമാ ഹവിഷഃ പ്രസ്ഥിതസ്യ വീതച്ഹര്യതം
വൃഷണാ ജുഷേമാം । സുശർമാണാ സ്വവസാ ഹി
ഭൃതമമാ ധത്തം യജമാനായ ശം യോഃ ॥ {105}

[Both {104} and {105} appearing in T.S.2.3.14.2]

T.B.2.8.8.4 - "ദേവീം വാചമ ജനയന്ത {106}"

"യദ്-വാഗ്-വദന്തി {107}"

ദേവീം വാചമജനയന്ത ദേവാഃ । താം വിശ്വരൂപാഃ പശവോ
വദന്തി । സാ നോ മന്ദ്രേഷമൂർജം ദുഹാനാ ।
ധേനുർവാഗസ്മാനുപ സുഷ്ടുതൈതു ॥ {106}

(Appearing in T.B.2.4.6.10)

യദ് വാഗ്വദന്ത്യ-വിചേതനാനി । രാശ്ട്രീ ദേവാനാം
നിഷസാദ മന്ദ്രാ । ചതസ്ര ഊർജം ദുദുഹേ പയാച്സി ।
ക്വ സി ദസ്യാഃ പരമം ജഗാമ ॥ {107} (Appearing in T.B.2.4.6.11)

T.B.2.8.8.11 - "ന താ നശന്തി {108}", "ന താ അർവാ {109}"

ന താ നശന്തി ന ദഭാതി തസ്കരഃ । നൈനാ അമിത്രോ
വൃഥിരാദധർഷതി । ദേവാഽശ്വ യാദിർ യജ്ഞേ ദഭാതി ച ।
ജ്യോഗിത്താഭിഃ സചതേ ഗോപതിഃ സഹ ॥ {108}

ന താ അർവാ രേണുകകാടോ അശ്ണുതേ ।

ന സഃ സൂതത്ര-മുപയന്തി താ അഭി ।
ഉരുഗായമഭയം തസ്യ താ അനു ।
ഗാവോ മർത്യസ്യ വിചരന്തി യജനഃ ॥ {109}

[Both {108} and {109} Appearing in T.B.2.4.6.9]

T.B.2.8.9.3 - "ഹിരണ്യവർണാഃ ശുചയഃ പാവകാ {110}",

"യാസാഽ രാജാ {111}"

ഹിരണ്യവർണാഃ ശുചയഃ പാവകാ യാസു ജാതഃ കശ്യപോ
യാസിന്ദ്രഃ । അഗ്നിം യാ ഗർഭം ദധിരേ വിരുപാസ്താ ന
ആപഃ ശഃ സ്യോനാ ഭവന്തു ॥ {110}

യാസാഽ രാജാ വരുണോ യാതി മദ്ധ്യേ സത്യാന്യതേ
അവപശ്യൻ ജനാനാം । മധുശ്ചുതഃ ശുചയോ യാഃ
പാവകാസ്താ ന ആപഃ ശഃ സ്യോനാ ഭവന്തു ॥ {111}

[Both {110} and {111} Appearing in T.S.5.6.1.1]

T.B.2.8.9.3 – "യാസാം ദേവാഃ {112}",

"ശിവേന മാ ചക്ഷുഷാ പശ്യത {113}"

യാസാം ദേവാ ദിവീ കൃണ്വന്തി ഭക്ഷം യാ അന്തരീക്ഷേ
ബഹുധാ ഭവന്തി । യാഃ പൃഥിവീം പയസോന്വന്തി
ശുക്രാസ്മാ ന ആപഃ ശൗ സ്യോനാ ഭവന്തു ॥ {112}
(Appearing in T.S.5.6.1.1)

ശിവേന മാ ചക്ഷുഷാ പശ്യതാഃ ശിവയാ തനുവോപ
സ്തൃശത ത്വചം മേ । സർവാഃ അഗ്നീഃ രസ്തൃഷഭോ ഹുവേ
വോ മയി വർചോ ബലമോജോ നി ധത്ത ॥ {113}
(Appearing in T.S.5.6.1.2)

T.B.2.8.9.3 – "ആപോ ഭദ്രാ {114}", "ആദിത്പശ്യാമി {115}"

ആപോ ഭദ്രാ ഘൃതമിദാപ ആസുരഗ്നീ-ഷോമാ
ബിഭ്രത്യാപ ഇത് താഃ । തീവ്രോ രസോ മധുപൃചാമരംഗമ
ആ മാ പ്രാണേന സഹ വർചസാ ഗൻ ॥ {114}
(Appearing in T.S.5.6.1.3)

ആദിത് പശ്യാമ്യത വാ ശൃണോമ്യാ മാ ഘോഷോ ഗച്ഛതി
വാങ്ന ആസാം । മന്യേ ഭജാനോ അമൃതസ്യ തർഹി
ഹിരണ്യവർണാ അത്യുപം യദാ വഃ ॥ {115}
(Appearing in T.S.5.6.1.4)